

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

16404-

16408

61

40

21.544
— 30 —
40

О Т Ч Е Т Ъ

о дѣятельности Правленія Бакинскаго Армянскаго
Человѣколюбиваго Общества

за 1902 годъ.

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Գ Ի Ր

ԲԱԳՈՒԻ ՀԱՅՈՑ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆ

1902 րոմի:

БАКУ.
Типографія „АРОРЪ“.
1903

8898

ОТЧЕТЪ

ОТЧЕТЪ
О ДѢЯТЕЛЬНОСТИ
ОБЩЕСТВА

30 1903

Дозволено цензурою 27 Февраля 1903 года, г. Тифлисъ.

2002

О Т Ч Е Т Ъ

о дѣятельности Правленія Бакинскаго Армянскаго Человѣколюбиваго Общества

за 1902 годъ.

Въ отчетномъ году Правленіе Бакинскаго Армянскаго Человѣколюбиваго Общества функционировало въ слѣдующемъ составѣ. Съ 1 января по 13 мая Правленіе состояло изъ 9 членовъ: Предсѣдатель—С. С. Арутюновъ, Товарищъ Предсѣдателя К. И. Хатисовъ, члены: Н. А. Абелянъ, А. Г. Вачьянцъ (казначей), Н. Г. Давтянъ (секретарь), А. Н. Калантаръ, І. Я. Сагателянъ, Е. Х. Саркисовъ и І. Н. Хунунцъ. Кандидатами къ членамъ Правленія были: И. Т. Амировъ и Я. К. Кочарянъ. На годичномъ Общемъ Собраніи членовъ Общества 28 Апрѣля—⁴/₁₁ Мая на мѣсто выѣзжавшихъ по очереди А. Г. Вачьянца, І. Я. Сагателянца и І. Н. Хунунца по предложенію Правленія было постановлено выбрать шесть членовъ, и такимъ образомъ составъ Правленія былъ увеличенъ до 12 членовъ. Вновь избранными оказались: А. Г. Вачьянцъ (переизбранъ), И. Я. Сагателянъ (переизбранъ), Я. К. Кочарянъ, Ф. А. Мардановъ, Х. П. Саркисянъ и К. Д. Саркисянъ. Кандидатами къ членамъ Правленія выбраны: Е. Г. Юзбашева и А. И. Теръ-Каспаровъ. На томъ же собраніи въ члены ревизіонной комиссіи избраны: Л. С. Оганджанянцъ, К. А. Ягубянъ и Г. Б. Теръ-Микаелянъ.

Обнавленный послѣ Общаго Собранія составъ Правленія, согласно § 22 дѣйствующаго Устава, на первомъ же очередномъ засѣданіи выбралъ должностныхъ лицъ Правленія: Предсѣдателемъ С. С. Арутюнова, Казначеемъ А. Г. Вачьянца

и Секретаремъ—Х. П. Саркисяна. Затѣмъ въ виду отказа К. И. Хатисова отъ званія вице-предсѣдателя и члена Правленія на томъ же засѣданіи избранъ вице-предсѣдателемъ Правленія Н. А. Абелянъ. На мѣсто отказавшагося К. И. Хатисова приглашена участвовать въ качествѣ члена Правленія кандидатка Е. Г. Юзбашева.—Въ началѣ Сентября отказался отъ званія члена Правленія А. А. Калантаръ, и на мѣсто его былъ приглашенъ второй кандидатъ А. И. Теръ-Каспаровъ.—Затѣмъ въ Октябрѣ отказался отъ званія члена и секретаря Правленія Х. П. Саркисянъ, и на его мѣсто былъ избранъ секретаремъ членъ Правленія Я. К. Кочарянъ.

Въ теченіе минувшаго года Правленіе имѣло 61 засѣданіе, изъ которыхъ 19 при старомъ составѣ и 42 при новомъ. Посѣщенія засѣданій членами Правленія выразились въ слѣдующихъ цифрахъ:

Старый составъ (19 засѣданій):			С. Арутюновъ . . .	16 разъ
			Н. Абелянъ . . .	13 »
			А. Вачьянцъ . . .	12 »
			Н. Давтянъ . . .	17 »
			А. Калантаръ . . .	10 »
			І. Сагателянъ . . .	18 »
			К. Хатисовъ . . .	6 »
			І. Хунунцъ . . .	11 »

Е. Х. Саркисова перестала посѣщать засѣданія послѣ постигшаго ее тяжкаго семейнаго горя.

Новый составъ (42 засѣданія):

С. Арутюновъ	32	раза
Н. Абелянъ	27	»
А. Вачьянцъ	24	»
Н. Давтянъ	40	»
А. Калантаръ	6	» (отказался въ сентябрѣ).
Я. Кочарянъ	24	»
Ф. Мардановъ	40	»
І. Сагателянъ	26	»

К. Саркисянъ	38 разъ
Х. Саркисянъ	11 » (отказался въ октябрѣ).
А. Теръ-Каспаровъ	21 »
Е. Юзбашева	19 »

Отсутствіе членовъ Правленія на засѣданіяхъ объясняется преимущественно тѣмъ обстоятельствомъ, что они находились въ отъѣздѣ изъ Баку, главнымъ образомъ въ лѣтнее время. Въ цѣляхъ непрерывнаго продолженія дѣятельности Правленія и въ лѣтнее время Правленіе уполномочило наличныхъ членовъ Правленія вести текущія дѣла и производить расходы на нужды Общества, при чемъ особымъ протоколомъ опредѣлило какъ характеръ дѣятельности, такъ и приблизительную норму для расходовъ за это время.

Въ видахъ успѣшнаго веденія всѣхъ дѣлъ, лежащихъ на обязанности Правленія, въ началѣ же своей дѣятельности Правленіе съ цѣлью раздѣленія труда рѣшило создать нѣсколько комиссій, изъ которыхъ каждой поручить вѣдать одною частью работъ Правленія, но съ тѣмъ непремѣннымъ условіемъ, чтобы о всѣхъ своихъ работахъ каждая комиссія регулярно представляла доклады Правленію О-ва. Поступая такъ, Правленіе оставляло за собою общее руководительство всѣми дѣлами и санкцію постановленій отдѣльных комиссій.

Такимъ образомъ выдѣлены слѣдующія комиссіи, которымъ для болѣе успѣшнаго выполненія возложенныхъ на нихъ задачъ предоставлено было право приглашать къ своимъ работамъ и постороннихъ лицъ изъ членовъ О-ва.

1. Комиссія для собиранія свѣдѣній о просителяхъ пособій, въ составъ которой вошли: Н. Давтянъ, И. Сагатеянъ и К. Саркисянъ, а впослѣдствіи и Н. Абелянъ.

2. Комиссія для завѣдыванья Библіотекою-Читальнею О-ва, въ которую вошли: Н. Абелянъ, Я. Кочарянъ и Х. Саркисянъ, а впослѣдствіи приглашенъ къ участию въ ней изъ членовъ О-ва состоявшій и ранѣе въ этой комиссіи К. А. Ягубянъ.

3. Коммиссія для надзора за новою постройкою, имѣющею быть возведенной на средства, пожертвованныя наслѣдниками Гр. Гер. Тумаева, въ которую вошли: С. Арутюновъ, А. Вачьянцъ и Ф. Мардановъ.

4. Въ комитетъ по завѣдыванію Домомъ Трудолюбія назначенъ отъ Правленія Ф. Мардановъ.

и 5. Въ комитетъ по завѣдыванію Столовой О-ва назначены: Н. Давтянъ, А. Калантаръ и А. Теръ-Каспаровъ, изъ которыхъ А. Калантаръ впослѣдствіи ушелъ изъ комитета, отказавшись отъ званія члена Правленія.

БАЛАНСЪ на 31 Декабря 1902 г.

А К Т И ВЪ.

Касса	391—46
Полученные документы	50— „
Подотчетныя суммы	1.024—45
Недвижимое имущество	115.581—37
Движимое имущество	26.769—25
Процентныя бумаги	106.127—79
Матеріалы Дома Трудолюбія	392—70
Издѣлія Дома Трудолюбія	1.097—57
Дебиторы	449—74
Расходы, произведенные за 1903 годъ	1.372—92
Постройка имени Г. Г. Тумаева	14.678—15

БАЛАНСЪ Р. К. 268.035—40

П А С С И ВЪ.

Залоги	1.953—60
Кредиторы	2.183—65
Членскіе взносы за 1903 г.	30— „
Залогъ подрядчика	1.000— „
Капиталы	262.868—15

БАЛАНСЪ Р. К. 268.035—40

Принимая во вниманіе всю важность точнаго и правильнаго веденія книгъ и отчетности, Правленіе на одномъ изъ первыхъ своихъ засѣданій рѣшило озаботиться введеніемъ правильной бухгалтеріи, для чего пригласило съ 24 Мая 1902 г. особаго бухгалтера А. Артемьяна, причемъ по просьбѣ Правленія г. Ф. Мардановъ взялъ на себя общее наблюденіе за веденіемъ бухгалтерскихъ книгъ.

Правленіе считаетъ нужнымъ познакомить Общее Собраніе съ положеніемъ, въ которомъ находится въ настоящее время вопросъ о недвижимомъ имуществѣ О-ва по Гимназической ул., находящемся въ фактическомъ владѣніи Дирекціи Народныхъ училищъ Бакин. Губерніи. — Какъ уже было доложено прошлому Общему Собранію, дѣло по иску Человѣколюбиваго О-ва къ Учебному вѣдомству объ этомъ домѣ, рѣшенное въ первой инстанціи въ пользу учебнаго вѣдомства, по апелляціонной жалобѣ О-ва перешло на разсмотрѣніе Тифлисской Судебной Палаты. Въ засѣданіи 25 Апрѣля 1902 г. Судебная Палата опредѣлила утвердить рѣшеніе Бакинскаго Окружнаго Суда и апелляціонную жалобу Армян. Человѣк. О-ва оставить безъ послѣдствій, возложивъ на это О-во судебныя и за веденіе дѣла издержки. Повѣренные О-ва въ Палатѣ С. В. Чемесовъ и Н. А. Калантаровъ, запрошенные по этому дѣлу предсѣдателемъ Правленія О-ва, высказались въ томъ смыслѣ, что цѣлесообразнѣе предъявить искъ о правѣ собственности на домъ, чѣмъ подавать кассационную жалобу въ Сенатъ на опредѣленіе Судебной Палаты. Затѣмъ на одномъ изъ послѣдующихъ засѣданій по предложенію предсѣдателя С. С. Арутюнова Правленіе рѣшило пригласить по этому же вопросу особое совѣщаніе юристовъ. На совѣщаніе были приглашены присяжные повѣренные: Б. М. Долухановъ, А. Б. Асрибековъ и М. И. Пападжановъ, а изъ членовъ Правленія прежняго состава: Хр. С. Антоновъ и А. Галстянъ. 29 Іюня состоялось Соединенное засѣданіе Правленія вмѣстѣ съ приглашенными лицами, изъ которыхъ явились Б. М. Долухановъ и М. И. Пападжановъ. На этомъ засѣданіи по всестороннему обсужденіи вопроса,

подать ли кассацию на рѣшеніе Палаты по иску Общества или начать новый искъ о правѣ собственности, какъ предлагали повѣренныя О-ва Н. А. Калантаровъ и С. В. Чемесовъ и предсѣдатель Правленія С. С. Арутюновъ, постановлено начать искъ о правѣ собственности, не подавая кассационной жалобы въ Сенатъ. Постановленіемъ отъ 20 Ноября 1902 г. Правленіе рѣшило начать новый искъ о правѣ собственности О-ва надъ означеннымъ домомъ и просить предсѣдателя С. С. Арутюнова принять на себя веденіе этого дѣла. — Въ настоящее время искъ по этому дѣлу уже возбужденъ въ Бакинскомъ Окружномъ Судѣ.

Дѣятельность Правленія по увеличенію доходовъ Общества.

Имѣя въ виду все возрастающую нужду бѣднаго населенія города, обращающагося къ Обществу, Правленіе помимо устройства обычнаго Армянскаго вечера 12 Января, давшего 2909 р. 91 к. чистой прибыли, въ отчетномъ году устроило еще особый любительскій спектакль 26 Ноября, хлопоты по которому приняла на себя членъ Правленія Е. Г. Юзбашева, и который далъ чистаго дохода 399 р. 58 к. Кромѣ того Правленіе возобновило свое ходатайство передъ Совѣтомъ Съѣзда Нефтепромышленниковъ о назначеніи Обществу по примѣру прошлаго года пособія для Дома Трудолюбія въ суммѣ 3000 руб. и объ обращеніи этого пособія въ постоянное. Совѣтъ Съѣзда нашелъ возможнымъ внести въ смѣту ежегодное пособіе Бак. Арм. Челов. Обществу въ размѣрѣ 1000 руб., что и утверждено минувшимъ Съѣздомъ въ Декабрѣ 1902 года. Обычный пріемъ пожертвованій для раздачи бѣднымъ на праздникахъ св. Рождества и св. Пасхи въ отчетномъ году далъ Обществу 2558 р. + 3075 р. 66 к. = 5633 р. 66 к. — Приводимъ списокъ пожертвованій:

А. По случаю праздника св. Рождества.

1	А. И. Манташевъ и К ^о .	300	29	Бр. Паньянцъ	25
2	Тифлисскій Коммер. Банкъ.	100	30	О-во «Аршалуйсъ» . . .	25
3	Н. Арафеловъ	50	31	Т-во Мех. Хим. производ.	25
4	І. Г. Тумаевъ и К ^о . .	100	32	Арш. Ананянцъ	10
5	О-во „Арамаздъ“ . . .	100	33	Балах. Товарищество . .	25
6	Ж. Лалаева	100	34	Бр. Буніатовы	25
7	Бр. Тумаевы	100	35	А. И. Адамовъ	50
8	И. Поповъ	25	36	И. Д. Адамовъ	50
9	Бр. Туманянцъ	50	37	Б. Акоповъ и К ^о	25
10	Бр. Мирзоевы	100	38	Бр. В. и И. Мутафовы .	25
11	Бак Гор. Кр. О-во . . .	25	39	Бакинск. Нефт. Т-во . .	25
12	И. А. Егіазаровъ	50	40	Кар. Лалаевъ	5
13	Бак. О-во Взаим. Кред. .	50	41	Б. Долухановъ	25
14	Г. Ө. Айвазовъ	25	42	Русское О-во	15
15	Т-во „Воротанъ“	25	43	Каргановъ	5
16	Бр. Будаговы	200	44	Ал. Адамовъ	10
17	О-во для доб. Р. Н. и Ж. Т.	200	45	О-во «Соучастники» . .	25
18	М. М. Шумахеръ	25	46	Ал. Григорьянцъ	5
19	М. Арутюновъ	5	47	М. Григорьянцъ	5
20	Е. Калантаровъ	25	48	Елиз. Дильдарова	10
21	Т. С. Качкачянъ	25	49	Акопянъ	5
22	Z	50	50	Г. Листъ чер. Баумгартена	25
23	А. Теръ-Григорьянъ . . .	25	51	Питоевъ и К ^о	25
24	А. Унановъ	25	52	Каспійское Т-во	100
25	А. Цатуровъ	50	53	Хатисовъ, Кянджунцевъ и К ^о	25
26	Наслѣд. Аслановъ	25	54	Ив. Оганянцъ	8
27	Т-во «Вастакъ»	50			
28	Z	50			
				Итого . .	2558

Б. По случаю праздника св. Пасхи.

1	А. И. Манташевъ и К ^о .	200	33	Г. О. Айвазовъ	25
2	Каспійское Т-во	200	34	М. Х. Аваковъ	25
3	Каспійск. Трубопроводъ .	200	35	Кавказское Т-во	25
4	Бр. Будаговы	200	36	М. Теръ-Каспаровъ . . .	25
5	М. Сарухановъ	100	37	О-во „Соучастники“ . . .	25
6	Тифлиск. Коммер. Банкъ .	100	38	Русск. Нефтепр. О-во . . .	25
7	Бр. Мирзоевы	100	39	К. И. Теръ-Маркаровъ . . .	25
8	С. А. Арафеловъ	100	40	Наслѣд А. Адамова	25
9	О-во „Арамаздъ“	100	41	И. А. Егіазаровъ	25
10	И. Е. Питоевъ и К ^о . . .	100	42	Бр. Буніатовы	20
11	Русскій Торг.-Пром. Банкъ	75	43	Мар. Д. Арутюновъ	10
12	Бр. Туманянцъ	50	44	Бр. Чахмахчевы	10
13	Иср. Бегляровъ	50	45	Иср. бекъ Сафаралиевъ . .	15
14	Бак. О-во Вз. Кредита . .	100	46	К. И. Погосовъ	5
15	Теръ-Маркаровъ	50	47	Д. И. Ліанозовъ	5
16	Бр. Тумаевы	50	48	Х.	5
17	А. И. Адамовъ	50	49	Хубларовъ	5
18	Набатовы и К ^о	50	50	М. Ш. Шахназаровъ	5
19	Т-во Хим. и Механ. Произ.	50	51	Айдинянъ	5
20	М. Калантаровъ	50	52	Мнацакановъ	5
21	Я. И. Адамовъ	50	53	С. Дильдаровъ	5
22	„Вулканъ“	25	54	А. Дильдаровъ	5
23	Р. Х.	25	55	Бр. Филиппосянъ	5
24	Бр. Бегляровы	30	56	Храмыхъ	5
25	Н. Арафеловъ	30	57	А. Г. Аветовъ	3
26	Г. М. Арафеловъ	30	58	Х	3
27	Б. Акоповъ и К ^о	40	59	Х	2
28	Насибянъ Теръ-Петросянъ	25	60	Апресовъ М.	2
29	З. Меликъ-Азарянъ . . .	25	61	Бр. Красильниковы	50
30	Бр. Мутафовы	25	62	Шагидановъ Н. М. . . .	10
31	Х.	25	63	„Олеумъ“—„Борнъ“ . . .	200
32	Балаханское Т-во	25	64	М. Шумахеръ	25

65	Жоржъ и Бр.	25	72	Инж. Теръ-Огановъ . . .	2	—
66	Т-во „Андръ-Каспiанъ“ .	25	73	Авшаровъ	2	—
67	Карап. Лалаевъ	10	74	Собр. Атабековымъ . . .	3	66
68	Аракель Анапiянъ . . .	10	75	Хатисовъ, Кянджунцевъ и К ^о	25	—
69	Г. Акопянъ	5	Итого . . .			3075 66
70	М. Нерсисянъ	3				
71	Х	5				

Предметомъ особенныхъ заботъ Правленiя былъ вопросъ объ увеличенiи числа дѣйствительныхъ членовъ О-ва. Въ 1901 г. это число доходило до 111. По смѣтѣ отчетнаго года ожидалось поступленiй взносовъ отъ 200 членовъ 1200 рублей. Задавшись цѣлью возможно болѣе увеличить число членовъ, Правленiе во первыхъ обратилось къ содѣйствию нѣкоторыхъ членовъ Общества, которые любезно и охотно отозвались на обращенiе Правленiя. Правленiе считаетъ долгомъ съ благодарностью привести имена этихъ лицъ для свѣдѣнiя Общаго Собранiя: А. М. Гуліева, Е. Г. Адамова, Н. Б. Адамова, М. Н. Набатова и И. П. Теръ-Маркосовъ. Но не ограничиваясь этимъ, Правленiе рѣшило разсылать членскія квитанціи разнымъ лицамъ, какъ бывшимъ членамъ, такъ и новымъ по особому приготовленному предварительно списку. Благодаря всѣмъ этимъ мѣрамъ число дѣйствительныхъ членовъ къ концу отчетнаго года дошло до 257.— Число постоянныхъ членовъ увеличилось двумя, а именно были приняты: г-жа Ш. Туманянцъ и г. Г. Хачатрянцъ.

Но несмотря на всѣ принятыя мѣры къ увеличенію доходовъ О-ва, Правленiе все время чувствовало, что оно не въ силахъ удовлетворить всей массы нуждающихся и обращающихся къ помощи О-ва лицъ: такъ велика нужда среди бѣднаго армянскаго населенiя г. Баку.

Дѣятельность Правленія по призрѣнію бѣдныхъ.

Поставивъ себѣ цѣлью возможно строже и справедливѣе распредѣлять оказываемую помощь, Правленіе по примѣру прошлыхъ лѣтъ и въ отчетномъ году слѣдовало принципу провѣрять положеніе всѣхъ просителей и уже сообразно съ этимъ назначать имъ то или другое пособіе. Съ этою цѣлью была избрана специальная коммиссія, которая еженедѣльно предъ каждымъ засѣданіемъ Правленія посѣщала просителей въ ихъ квартирахъ. Фамиліи же обращающихся къ Обществу и подробныя свѣдѣнія о нихъ съ адресами заносились въ особую предназначенную для этого книгу. Члены провѣрочной коммиссіи представляли Правленію подробный докладъ о всѣхъ лицахъ, которыхъ они посѣтили, объ ихъ семейномъ положеніи, о степени нужды, представляя въ то же время свои соображенія о томъ, въ какой формѣ желательна помощь этимъ лицамъ. На основаніи этихъ докладовъ Правленіе постановляло свое рѣшеніе, руководствуясь смѣтою и средствами Общества. Относительно лицъ, получающихъ ежемѣсячное пособіе, Правленіе старалось въ теченіе года провѣрять ихъ положеніе черезъ каждые три мѣсяца.

Теперь приведемъ нѣкоторыя статистическія данныя по этой отрасли дѣятельности Правленія.

Въ отчетномъ году въ Правленіе поступило 1202 просьбъ о пособіи, распредѣляющихся по мѣсяцамъ слѣдующимъ образомъ:

		По роду испрашиваемаго пособія:
Въ Январѣ	178	Мѣсячн. пособій 477
» Февралѣ	88	Единовр. на пропитаніе . . . 156
» Мартѣ	26	На проѣздъ на родину . . . 288
» Апрѣлѣ	31	» придансе 14
» Маѣ	35	» лѣченіе 65
» Іюнѣ	209	» погребеніе 39
» Іюлѣ	126	» матеріалы для работъ . . 35
» Августѣ	71	» помѣщеніе 24
» Сентябрѣ	80	» пріобр. платья и обуви . . 22
» Октябрѣ	119	О получен. обѣда 72
» Ноябрѣ	134	» пріисканіи мѣстъ 10
» Декабрѣ	105	
	1.202	1.202

Распредѣленіе поступившихъ просьбъ по мѣсяцамъ и по роду испрашиваемаго пособія:

Мѣсяцъ.	На платье и обувь	Ежемес. пособіе	Единовр.	На проѣздъ	На придан.	На лѣчен.	На погреб.	На матер.	На помѣщ.	Обѣды	Пріисканіе мѣстъ	Всего.
Въ Январѣ	»	96	19	31	8	6	2	2	1	11	2	178
» Февралѣ	»	40	15	23	»	2	1	1	»	6	»	88
» Мартѣ	»	17	3	3	»	»	»	»	»	2	1	26
» Апрѣлѣ	»	14	2	10	»	»	»	1	2	1	1	31
» Маѣ	»	17	7	8	»	»	»	»	»	2	1	35
» Іюнѣ	»	38	12	113	2	23	5	3	»	12	2	209
» Іюлѣ	»	44	17	29	»	10	3	3	7	12	»	126
» Августѣ	»	35	9	18	»	1	»	1	1	6	»	71
» Сентябрѣ	»	45	19	4	»	2	»	2	»	8	»	80
» Октябрѣ	16	47	17	13	»	1	14	4	»	5	2	119
» Ноябрѣ	6	41	25	21	3	5	8	9	10	5	1	134
» Декабрѣ	»	43	11	15	1	15	6	9	3	2	»	105
	22	477	156	288	14	65	39	35	24	72	10	1202

**Въ отчетномъ году выдано постоянныхъ пособій на
уплату за квартиру и пропитаніе:**

Число пособій							Сумма
Въ Январѣ	.	.	74	.	.	.	387—82
» Февралѣ	.	.	101	.	.	.	448—50
» Мартѣ	.	.	91	.	.	.	452—16
» Апрѣлѣ	.	.	114	.	.	.	574—66
» Маѣ	.	.	115	.	.	.	538—66
» Іюнѣ	.	.	90	.	.	.	706—98
» Іюлѣ	.	.	101	.	.	.	487— »
» Августѣ	.	.	92	.	.	.	417—05
» Сентябрѣ	.	.	106	.	.	.	540—82
» Октябрѣ	.	.	88	.	.	.	400—50
» Ноябрьрѣ	.	.	113	.	.	.	500—32
» Декабрѣ	.	.	113	.	.	.	637—16
Всего . 1198							6091—63

Въ среднемъ одно постоянное пособіе на пропитаніе и на наемъ квартиры въ мѣсяць равняется 5 р. 08 к.

Въ отчетномъ году выдано единовременныхъ пособій.

МѢСЯЦЪ.	На погреб.	На пропит.	На проѣздъ	На леченіе	На кварт.	На придан.	На разгов.	Для приобр. должн.	На матер.	Итого.
Въ Январѣ .	40 —	113 40	73 20	40 —	3 —	65 —	324 05	— —	— —	658 65
» Февралѣ .	28 —	95 —	87 30	28 25	4 —	65 —	— —	34 —	— —	341 55
» Мартѣ .	39 —	183 50	46 50	31 30	10 —	6 —	— —	25 —	— —	341 30
» Апрѣлѣ .	4 —	78 20	111 60	3 80	12 —	— —	— —	30 —	5 —	244 60
» Маѣ .	38 —	54 50	262 94	40 15	24 —	— —	587 75	— —	21 05	102 39
» Іюнѣ .	30 45	33 —	604 93	20 50	10 —	— —	— —	— —	27 30	726 18
» Іюлѣ .	15 —	49 50	201 37	29 —	10 —	— —	— —	— —	7 35	312 22
» Августѣ .	— —	61 45	67 30	11 —	5 —	— —	— —	— —	2 45	147 20
» Сентябрѣ .	11 —	74 90	35 40	9 —	1 —	20 —	— —	50 —	52 50	253 80
» Октябрѣ .	11 —	28 82	59 50	5 —	13 —	— —	— —	— —	11 95	129 27
» Ноябрьрѣ .	— —	27 70	57 15	12 20	10 —	20 —	— —	— —	4 —	131 05
» Декабрѣ .	33 —	89 85	44 86	13 —	19 10	— —	— —	— —	20 20	213 95
	249 45	889 82	1651 99	243 20	121 10	176 —	911 80	139 —	151 80	4534 16

Выданныя единовременныя пособія распредѣляются по предметамъ нужды слѣдующимъ образомъ:

1) На пропитаніе	147
2) » наемъ квартиры	24
3) » проѣздъ на родину	257
4) » лѣченіе	65
5) » погребеніе	39
6) » приобрѣт. платья и обуви	22
7) » » матер. для работъ	14
8) » приданое	10
Всего	<u>578</u>

По мѣсяцамъ единовременныя пособія распредѣляются слѣдующимъ образомъ:

I. На пропитаніе.				II. На проѣздъ на родину.			
Число пособій		Сумма		Число пособій		Сумма	
Въ Январѣ	9	.	113—40	Въ Январѣ	9	.	73—20
» Февралѣ	23	.	95— »	» Февралѣ	10	.	87—30
» Мартѣ	14	.	183—50	» Мартѣ	5	.	46—50
» Апрѣлѣ	10	.	78—20	» Апрѣлѣ	10	.	111—60
» Маѣ	16	.	54—50	» Маѣ	19	.	262—94
» Іюнѣ	6	.	33— »	» Іюнѣ	143	.	604—23
» Іюлѣ	4	.	49—50	» Іюлѣ	19	.	201—37
» Августѣ	20	.	61—46	» Августѣ	09	.	67—30
» Сентябрѣ	19	.	74—90	» Сентябрѣ	4	.	35—40
» Октябрѣ	8	.	28—82	» Октябрѣ	6	.	59—50
» Ноябрѣ	9	.	27—70	» Ноябрѣ	16	.	67—16
» Декабрѣ	9	.	89—85	» Декабрѣ	8	.	44—80
Всего 147 . 889—82				Всего 257 . 1651—99			
Въ среднемъ размѣрѣ каждое пособіе равняется 6 р. 05 к.				Въ среднемъ размѣрѣ каждое пособіе равняется 6 р. 42 к.			

III. НА ЛѢЧЕНІЕ

Число пособій 65 Сумма 243 р. 20 к.
Въ среднемъ размѣрѣ каждое по-
собіе равняется . . . 3 р. 74 к.

IV. НА ПОГРЕБЕНІЕ

Число пособій 39. Сумма 249 р. 45 к.
Въ среднемъ размѣрѣ каждое по-
собіе равняется . . . 6 р. 40 к.

V. НА НАЕМЪ КВАРТИРЫ

Число пособій 24, сумма 121 р. 10 к.
въ среднемъ размѣрѣ каждое по-
собіе равняется . . . 5 р. 05 к.

VI. НА ПРИОБРѢТ. ПЛАТЬЯ

Число пособій 22. Сумма 154 р. 80 к.
Въ среднемъ размѣрѣ каждое по-
собіе равняется . . . 6 р. 90 к.

VII. НА ПРИДАННОЕ

Число пособій 10. Сумма 176 р. — »
Въ среднемъ размѣрѣ каждое по-
собіе равняется . . . 17 р. 60 к.

VIII. НА ПРИОБРѢТ. МАТЕР. ДЛЯ РАБОТЪ

Число пособій 14. Сумма 139 р. — »
Въ среднемъ размѣрѣ каждое по-
собіе равняется . . . 9 р. 93 к.

Кромѣ приведенныхъ выше единовременныхъ пособій къ празднику св. Рождества роздано бѣднымъ деньгами и провизіею на сумму 544 р. 42 к. и къ празднику св. Пасхи 587 р. 75 к. Многимъ семьямъ роздано также продуктами для разговѣнія. Раздача произведена лично членами Правленія главнымъ образомъ на дому, и только незначительной части въ конторѣ Правленія. Кромѣ того въ столовой О-ва какъ наканунѣ Рождества, такъ и наканунѣ Пасхи устроено было общее разговѣніе для бѣдныхъ армянъ, причемъ Правленіе съ разрѣшенія г. воинскаго начальника пригласило на это разговѣніе и находящихся въ Баку солдатъ армяно-григоріанъ, а также была послана провизія смотрителю мѣстной тюрьмы для устройства разговѣнія для арестантовъ армянъ.

Вопросъ о способахъ оказанія помощи бѣднымъ, какъ и въ прошлые годы, служилъ предметомъ особенныхъ заботъ Правленія. Идеальное положеніе, къ которому Правленіе стремится, состояло бы въ томъ, чтобы всѣ обращающіеся къ помощи Общества, могли получать таковую въ формѣ работы въ томъ или другомъ видѣ. Для этой цѣли помимо приисканія для нуждающихся работы на сторонѣ черезъ посредство

управляющихъ промыслами и заводами, могъ бы особенную службу сослужить хорошо организованный и широко поставленный Домъ Трудолюбія. И въ этомъ случаѣ Домъ Трудолюбія Бак. Арм. Чел. О-ва съ теченіемъ времени, развиваясь все болѣе и болѣе, дѣлаетъ многое въ дѣлѣ оказанія помощи нуждающимся. Полезная дѣятельность Дома Труд. уже обратила на себя вниманіе бакинскаго общества, которое старается поддержать это учрежденіе какъ денежными и иными пожертвованіями, такъ и передачею разныхъ заказовъ. Сочувствіе общества замѣтно проявилось въ день официальнаго открытія Дома Трудолюбія. Торжество это имѣло мѣсто 21 февраля отчетнаго года, и на немъ присутствовали какъ представители администраціи, такъ и многіе изъ видныхъ гражданъ гор. Баку. Въ этотъ день сдѣлали пожертвованіе въ пользу Дома Трудолюбія: Гаджи Зейналъ Абдинъ Тагіевъ 500 рублей, Бр. Будаговы 200 рублей. *)—Въ текущемъ году, когда закончится постройка новаго дома О-ва, Домъ Трудолюбія перейдетъ въ собственное помѣщеніе Общества, гдѣ онъ конечно будетъ обставленъ гораздо лучше и съ большими удобствами.

Относительно *вспомоществованія деньгами* Правленіе держалось того принципа, что эту форму оказанія помощи надо по возможности ограничить самыми необходимыми случаями, стараясь помогать нуждающимся кромѣ работы также обѣдомъ и доставленіемъ квартиры. Столовая О-ва отпускала ежедневно въ среднемъ 136 обѣдовъ. Съ переходомъ въ новое помѣщеніе, гдѣ имѣется большая зала, Общество будетъ въ состояніи значительно расширить также и эту сторону своей дѣятельности. Еще въ прошломъ году на Общемъ Собраніи былъ поставленъ вопросъ объ открытіи Отдѣленія столовой О-ва. Правленіе занялось этимъ вопросомъ на одномъ изъ своихъ засѣданій и постановило отложить откры-

*) Кромѣ того разновременно жертвовали для Дома Труд. куски матеріи слѣдующія лица: г. Антоновъ, Н. Арафеловъ, Н. Авшаровъ, А. Арумовъ и Оганянцъ, А. Арзумановъ, Г. Егіазаровъ, Г. Касянъ, Г. Гумасевъ, І. Юзбашянъ, 1-ое Мануфактурное Товарищество и др.

тіе отдѣленія по слѣдующимъ соображеніямъ: 1) число лицъ, нуждающихся въ даровомъ обѣдѣ и проживающихъ далеко отъ столовой, не такъ велико и 2) другіе виды пособій, оказываемыхъ Обществомъ, значительно расширены.—Что же касается доставленія квартиръ, то въ новомъ домѣ Общества будетъ отведено для жилья бѣдныхъ: 28 комнатъ въ домѣ имени Гр. Гер. Тумаева и 17 комнатъ въ боковомъ флигелѣ, который построилъ на свои средства г. Л. А. Сергѣевъ.—Но нуждающихся среди населенія гор. Баку слишкомъ много, чтобы можно было вышеприведенными средствами исчерпать необходимую помощь. Посему Правленію приходилось назначать пособія и деньгами, причемъ денежную помощь оказывали почти исключительно только больнымъ, старикамъ, вдовамъ, обремененнымъ дѣтьми и вообще лишеннымъ возможности работать и содержать семью трудомъ. Въ необходимыхъ случаяхъ Правленіе также назначало пособіе на проѣздъ на родину, причемъ всегда деньги выдавались не на руки, а покупали билеты на проѣздъ.

Одною изъ цѣлей Правленія всегда было бороться противъ уличнаго попрошайничества нищихъ. Радикальными средствами противъ этого зла слѣдуетъ считать расширеніе дѣятельности Дома Трудолюбія и пріисканіе работы. Но какъ уже мы говорили, условія и средства Дома Трудолюбія Челов. О-ва таковы, что онъ не можетъ дать работы всѣмъ обращающимся туда, а работы находить весьма трудно теперь при продолжающемся промышленномъ кризисѣ.—Какъ одно изъ главныхъ средствъ борьбы противъ этого зла, нѣкоторыми членами на послѣднемъ Общемъ Собраніи было предложено ввести марочную систему оказанія помощи,—и Общее Собраніе поручило Правленію детально изучить этотъ вопросъ и, буде возможно, ввести эту систему въ Баку. Правленіе для разработки этого вопроса избрало особую комиссію, которая затѣмъ представила свои соображенія насчетъ цѣли этой системы и способа осуществленія ея у насъ въ Баку. Для болѣе основательнаго разсмотрѣнія вопроса Правленіе пригласило на совѣщаніе и нѣкоторыхъ изъ лицъ,

поддерживавшихъ эту систему на прошломъ Общемъ Собраніи. Всесторонне обсудивъ этотъ вопросъ, Правленіе, находя въ принципъ эту систему симпатичною и цѣлесообразною вообще, пришло къ заключенію, что она представляетъ большія практическія затрудненія и непримѣнима въ Баку по разнымъ соображеніямъ мѣстнаго характера.

Кромѣ отдѣльной помощи мѣстнымъ нуждающимся Правленіе въ отчетномъ году было поставлено въ необходимость значительно напрягать свои силы, чтобы хотя нѣсколько откликнуться на тяжкое бѣдствіе, постигшее жителей гор. Шемахи 31 Января 1902 г. Не выходя изъ предѣловъ дѣйствующаго Устава, Правленіе нашло возможнымъ выразить свое участіе въ этомъ тѣмъ, что стало 1) принимать въ конторѣ О-ва пожертвованія деньгами и вещами въ пользу шемахинцевъ и передавать таковыя Бакинскому Комитету, учрежденному для оказанія помощи пострадавшимъ отъ землетрясенія и 2) давать временный пріютъ и продовольствіе бѣднымъ армянамъ, прѣзжающимъ изъ Шемахи.

Новая постройка Общества.

На прошломъ Общемъ Собраніи было уже доложено, что Правленіе приняло отъ города въ безплатное пользованіе участокъ земли № 238 въ 1400 кв. саж. по Станиславской улицѣ. Въ отчетномъ году Правленіе энергично принялось за осуществленіе постройки новаго дома О-ва, для чего въ началѣ же года поручило смѣшанной комиссіи, состоявшей изъ членовъ Правленія и приглашенныхъ архитекторовъ, составить планъ предполагаемой постройки и приблизительную смѣту. По первому составленному г. М. М. Теръ-Крикорянцемъ проекту постройка обходилась 40544 рубля. Въ виду превышенія этой смѣты надъ пожертвованной суммою Правленіе предложило г. Теръ-Крикорянцу совмѣстно съ комиссіею сократить ее и довести до опредѣленной нормы. Въ новомъ видѣ смѣта была представлена въ 32.170 р. 98 к., въ каковомъ видѣ она и была утверждена Правле-

ніемъ съ нѣкоторымъ измѣненіемъ кондцій, и рѣшено было сдать постройки съ торговъ на сумму не свыше 30.000 р., — суммы, пожертвованной наслѣдниками Гр. Гер. Тумаева. Постройка была сдана съ торговъ г. Агамальянцу 4 іюня за сумму 25950 рублей.

Одновременно съ этимъ Правленіе сдѣлало одно существенное дополненіе къ первоначальному ходатайству передъ Управою. Имѣя въ виду, что въ первоначальномъ своемъ прошеніи Правленіе просило Городскую Управу уступить участокъ № 238 на постройку для дешевыхъ квартиръ, Правленіе рѣшило вновь возбудить ходатайство передъ Управою о разрѣшеніи использовать уступленный участокъ вообще на всѣ нужды Общества, согласно Уставу. Разрѣшеніе это было получено своевременно.

5 Іюля отчетнаго года строительная коммиссія О-ва совместно съ городскимъ землемѣромъ осмотрѣла участокъ № 238, отведенный городомъ О-ву, причемъ оказалось, что участокъ этотъ имѣетъ существенныя топографическія неудобства и что при выборѣ участка произошла ошибка, а именно въ натурѣ былъ выбранъ тотъ участокъ, который тогда былъ названъ какъ № 238, а затѣмъ оказалось, что этотъ участокъ значится за № 236. Посему было постановлено просить Городскую Управу объ исправленіи этой ошибки и объ отводѣ О-ву въ бесплатное пользованіе участка № 236, что и было удовлетворено постановленіемъ Городской Думы.

Работы по постройкѣ новаго дома начались лѣтомъ и ведутся безостановочно по настоящее время подъ непосредственнымъ руководствомъ инженера М. М. Теръ-Крикорянца. 27 Ноября 1902 г. Правленіе назначило коммиссію для освидѣтельствующія произведенныхъ каменныхъ и земляныхъ работъ. Приглашенная коммиссія состояла изъ слѣдующихъ лицъ: гражд. инженеры: Г. П. Нерсесовъ, И. И. Теръ-Огановъ и строитель М. М. Теръ-Крикорянецъ; К. Х. Лазаревъ, изъ членовъ правленія присутствовали: Предсѣдатель С. С. Арутюновъ, А. Г. Вачьянцъ, Н. А. Абелянъ, Я. К. Коча-

рянъ и К. Д. Саркисянъ. Коммиссія, детально осмотрѣвъ работы, составила надлежащій актъ объ осмотрѣ, который былъ доложенъ Правленію и приобщенъ къ дѣлу. Для болѣе успѣшнаго надзора за рабѣстами Правленіе рѣшило помимо строителя инженера М. М. Теръ-Крикорянца пригласить еще инж. И. И. Теръ-Оганова и попросить его принять на себя инспекцію за работами, каковую функцію г. Теръ-Огановъ взялся исполнять безвозмездно.—Въ настоящее время всѣ каменные работы по постройкѣ уже закончены, и приступлено къ работамъ деревяннымъ. Постройку предполагается закончить къ началу лѣта. Домъ имѣетъ два этажа съ подвальнымъ, причемъ подвальный этажъ достаточно удобный, сухой и свѣтлый, такъ что ему можно будетъ дать определенное назначеніе для нуждъ О-ва. А въ другихъ этажахъ предполагаются жилия помѣщенія и столовая О-ва. Домъ Общества фасадомъ выходитъ на Станиславскую улицу.

Говоря о способахъ оказанія помощи бѣднымъ, Правленіе уже упомянуло выше о квартирахъ для бѣдныхъ, которыя строятъ на свои средства г. Л. А. Сергѣевъ. Для ознакомленія г.г. членовъ Общаго Собранія съ этимъ вопросомъ Правленіе находитъ нужнымъ доложить, что еще въ началѣ лѣта отчетнаго года Л. А. Сергѣевъ изъявилъ свою готовность пожертвовать 10000 рублей Армянск. Человѣкъ. Обществу съ тѣмъ, чтобы на эти деньги были построены даровыя квартиры для бѣдныхъ армянъ. Затѣмъ съ вѣдома и согласія Правленія на сѣверной сторонѣ отведеннаго городомъ участка были начаты работы по постройкѣ дома имени г. Сергѣева по плану, составленному тѣмъ же инженеромъ М. М. Теръ-Крикорянцемъ. Домъ въ одинъ этажъ и состоитъ изъ 17 отдѣльныхъ комнатъ, расположенныхъ въ рядъ, изъ которыхъ каждая должна быть приспособлена для отдѣльной семьи. Въ засѣданіи 2 октябрю Правленіе постановило вырѣзать слѣдующія надписи на фронтонахъ новыхъ построекъ: на главномъ зданіи имени Григ. Тумаева: Նուէր Գրիգոր Թումանյանի Բ. Հ. Մ. Ը., а на постройкѣ, возводимой Л. А. Сергѣевымъ: Նուէր Լիւդվիգ Սերգէյեւի Բ. Հ. Մ. Ը. 27 ноябрю

отчетнаго года въ Правленіе поступило отъ Л. А. Сергѣева заявленіе, въ которомъ онъ подробно объясняетъ, на какихъ именно условіяхъ онъ сдѣлалъ свое пожертвованіе Бакин. Армян. Чел. О-ву. Заявленіе это приобщено къ дѣлу о новой постройкѣ О-ва. По выслушаніи этого заявленія, Правленіе постановило принять условное пожертвованіе г. Сергѣева на основаніяхъ, изложенныхъ въ его заявленіи и объ этомъ доложить ближайшему Общему Собранію.

Въ настоящее время постройка Л. А. Сергѣева почти закончена, деревянныя работы также близятся къ окончанію, такъ что Правленіе надѣется, что къ лѣту сего года оно будетъ въ состояніи отвести эти комнаты семьямъ, получающимъ постоянное пособіе отъ Общества и тѣмъ значительно облегчить расходы Общества.

Теперь Правленіе считаетъ нужнымъ представить краткіе доклады по отдѣльнымъ учрежденіямъ Общества.

Домъ Трудолюбія.

Комитетъ по завѣдыванію Домомъ Трудолюбія Армянскаго Человѣколюбиваго Общества съ 1-го Января по 1-ое Іюня 1902 года работалъ въ слѣдующемъ составѣ: Предсѣдатель С. С. Арутюновъ, Вице-Предсѣдательница Е. Х. Саркисова, и члены: Е. И. Красильникова, А. Гуліева, Н. Сарумянъ, М. Арешянъ, А. Пугинянъ, С. Адамянъ, Т. Качкачянъ, М. Теръ-Оганянъ, А. Серебрякянъ, А. Калантаръ, Секретарь Е. Г. Юзбашева и смотритель С. Саргсянъ; а съ 1-го Іюня по 31 Декабря 1902 года въ составѣ: Предсѣдатель С. С. Арутюновъ, Вице-Предсѣдатель Ф. А. Мардановъ, члены Е. И. Красильникова, Т. С. Качкачянъ, А. Пугинянъ, Е. Набатова, М. Набатова, М. Теръ-Григорьянъ, А. Серебряковъ, Н. Сарумянъ, Секретарь Е. Г. Юзбашева и Смотритель С. С. Саргсянъ. Въ отчетномъ году комитетъ имѣлъ 12 засѣданій. Предметомъ занятій на этихъ засѣданіяхъ главнымъ образомъ было обсужденіе мѣръ къ улучшенію и раціональной постановкѣ дѣла Дома Трудолюбія, а также разсмотрѣніе ежемѣсячныхъ отчетовъ. Въ началѣ отчетнаго періода въ Домѣ Трудолюбія функціонировали 7 отдѣленій, а именно: швейное, плетеніе рыболовныхъ сѣтей, переплетно-мѣшочно-ручечно-коробочное, отдѣленіе по очисткѣ и шипкѣ пакли, чемоданное, столярное и литейное, а съ 10 Апрѣля открыто также чувячное отдѣленіе. Но вскорѣ, вслѣдствіе убыточности и большой спеціализаціи труда, комитетъ постановилъ прекратить работы въ нѣкоторыхъ отдѣленіяхъ. Такъ, литейное отдѣленіе закрыто въ концѣ Января, чемоданное въ концѣ Марта, столярное въ концѣ Мая, чувячное въ первой половинѣ Іюня. Всѣ же остальные отдѣленія функціонировали почти круглый годъ съ незначительными перерывами. При этомъ расходовъ было произведено:

№№	Название отдѣленій.	Наемъ по-мѣщен., со-держ. адм.	Мастера	Материалы		Чай, хлѣбъ и объѣды		Заработ. плата		Число рабо-чихъ	Число работ-ныхъ	Средняя по-дневная за-плата
1	Швейное отдѣл. .	786 40	—	—	1471 99	100 20	490 56	139	2124	23,09		
2	Переплетно-мѣшоч. корб.-ручечн.-отд.	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
3	Плетеніе рыб. сѣтей.	781 66	459 37	—	976 81	168 34	425 89	347	5803	7,34		
4	Очист. и щипка пак.	287 67	—	—	574 86	69 70	122 60	167	2789	4,39		
5	Чемодан. отд. . .	198 36	—	—	13 29	48 55	445 97	106	2058	21,67		
6	Столярное отдѣл.	42 60	—	—	52 07	18 31	43 20	21	348	12,41		
7	Чувячное отдѣл. .	59 21	—	—	50 99	27 50	79 35	28	528	15,03		
8	Литейное отдѣл.	110 67	—	—	228 64	6 13	63 —	13	217	29,03		
		19 10	—	—	45 40	—	5 50	2	55	10,00		
Всего. .		2285 67	459 37	3414 05	438 73	1676 07	824	13922	12,29			
				8273 89								

Къ этой суммѣ расходовъ слѣдуетъ прибавить выданные $\frac{0}{0}\frac{0}{0}$: вознагражденіе Смотрителю дома въ размѣрѣ 103 р. 60 к. и разносчику 18 р. 34 к., всего 121 р. 94 к. Такимъ образомъ сумма расходовъ составляла 8395 р. 83 к. Изъ общаго числа рабочихъ за отчетный годъ женщинъ было 144, мужчинъ 145 и дѣтей обоего пола 525. Женщины работали главнымъ образомъ въ швейномъ и по плетенію рыболовныхъ сѣтей отдѣленіяхъ, мужчины по очисткѣ и щипкѣ пакли и въ переплетномъ отдѣленіи. Дѣти же работали почти во всѣхъ отдѣленіяхъ, кромѣ паклянаго. Изъ числа рабочихъ дней на долю женщинъ приходится 2430, на долю мужчинъ 2752, а на долю дѣтей 8740; въ среднемъ ежедневно въ Домѣ Трудолюбія работали 46 рабочихъ. Денной заработокъ одного человѣка колеблется отъ 4,39 к. до 29,03 при готовой пищѣ, т. е. даровомъ обѣдѣ и утреннемъ чаѣ съ хлѣбомъ. Въ среднемъ каждый рабочій получалъ 12,29 к., а если къ этой суммѣ прибавить и продовольствіе, которое обходится около 11 к., то выходитъ, что содержаніе каждого рабочаго обходится въ день въ среднемъ въ 23, 29 к., а по отдѣленіямъ отъ 15, 39 к. до 40, 03 к. Эту среднюю поденную заработную плату слѣдуетъ считать вполнѣ удовлетворительной, такъ какъ въ самыхъ благоустроенныхъ Домахъ Трудолюбія другихъ мѣстностей имперіи, а также заграницею эта плата колеблется отъ 10 до 35 к. Не слѣдуетъ также упускать изъ виду, что главный контингентъ рабочихъ у насъ дѣти, а такая заработная плата для дѣтей можетъ считаться даже высокой, принимая во вниманіе число рабочихъ часовъ: зимою они работали 6 ч., а лѣтомъ 8 ч.

Изъ таблицы видно, что всего расходовъ по содержанію упомянутыхъ отдѣленій въ отчетномъ году произведено 8395 р. 83 к. Кромѣ того по балансу на 1-ое января 1902 г. значилось: готовыхъ издѣлій на 1510 р. 70 к., впередъ выданной платы за наемъ помѣщенія 666 р. 65 к. Такимъ образомъ весь дебетъ Дома Трудолюбія за отчетный годъ равнялся 10573 р. 18 к. Противъ этой суммы изъ отчета вид-

но, что въ отчетномъ году выручено:

отъ исполненія заказовъ:

по швейн. отдѣл.	694—43.	
» плетен. сѣтей	63—60	
» столяр. отд.	52—30	810—33.

Отъ продажи издѣлій:

Швейн. отд.	2243—99	
Пакляное	313—30	
Переп.-мѣш.-короб -ручечн.	1391—90	
Плетен. рыб. сѣтей	96—15	
Чемоданное	69—90	
Чувячное	206—52	4321—76

Имѣются въ остаткѣ:

Выданная впередъ наемная плата	666—65	
Издѣлія	1097—57	
Матеріалы	392—70	2156—92

Полученъ убытокъ:

Отъ продажи издѣлій:

Швейн. отдѣл.	456—92	
Пакляное отд.	439—09	
Переплетн.-мѣш.-ручечн.	1464—28	
Плетеніе сѣтей	308—68	
Чемодановъ	98—28	
Чувяковъ	178—57	
Содерж. столярн. отд.	164—75	
„ Литейнаго отд.	70—	
% % управляющаго	103—60	3284—17
	Р.	10573—18

Убытокъ за отчетный годъ объясняется главнымъ образомъ: 1) дороговизной матеріаловъ, 2) непостояннымъ составомъ рабочихъ, 3) отсутствіемъ постоянного мѣста сбыта издѣлій Дома Трудолюбія и 4) переоцѣнкой остатковъ издѣлій на 1-ое января 1903 г.

1) Дороговизна матеріаловъ.

Комитетъ, не имѣя мѣста постоянного сбыта издѣлій Дома Трудолюбія, воздерживался вообще отъ крупныхъ партіонныхъ покупокъ разныхъ матеріаловъ. Они пріобрѣтались отъ мѣстныхъ магазинеровъ, по мѣрѣ надобности и въ маломъ количествѣ. При такомъ способѣ пріобрѣтенія матеріаловъ, естественно, что по неволѣ приходилось приплачивать на матеріалы. Между тѣмъ, если создадутся рынки для сбыта, комитетъ можетъ заблаговременно выписать всѣ матеріалы непосредственно отъ фабрикантовъ, заготовлять запасъ и удовлетворять заказы немедленно. При этомъ, если и не окажется прибыли, во всякомъ случаѣ комитетъ полагаетъ, что и убытка не должно быть.

2) Непостоянный составъ рабочихъ.

Ремесла, какія бы они не были легкія, требуютъ отъ рабочаго извѣстнаго навыка при выполненіи той или другой работы. Въ Домѣ Трудолюбія главнымъ образомъ работали дѣти и подростки, которые, обучившись какому либо ремеслу, уходили въ спеціальныя заведенія, каковыхъ очень много въ Баку. Взамѣнъ ихъ поступали новые, и ихъ надо было обучать вновь. Такимъ образомъ работы выполнялись главнымъ образомъ лицами мало подготовленными, на что естественно уходило много времени, и это обстоятельство конечно отражалось на продовольствіи и ложилось излишнимъ накладнымъ расходомъ на стоимости издѣлій. Но не смотря на это неблагопріятное обстоятельство, заказы въ настоящее время выполняются достаточно аккуратно и занятія поставлены болѣе правильно, чѣмъ было вначалѣ.

3) Отсутствіе постоянного мѣста сбыта.

Вопросомъ этимъ комитетъ былъ занятъ почти круглый годъ, но пока особенно благопріятныхъ результатовъ не достигъ, хотя и пріобрѣлъ довольно крупныхъ постоянныхъ заказчиковъ въ лицѣ Городской Михайловской больницы, Совѣта Съѣзда Нефтепромышленниковъ, Библіотеки Бакинскаго Общественнаго Собранія, Армянск. Человѣколюбиваго

Общества, Заведенія Св. Нины, Коммерческаго Училища и мн. др. По воскреснымъ днямъ издѣлія Дома Трудолюбія вывозятся на солдатскій базаръ, и выручка каждый разъ колеблется отъ 5 до 8 рублей. На Николаевской Ярмаркѣ въ Баку въ отчетномъ году комитетъ выхлопоталъ у города бесплатную будку, гдѣ въ теченіе почти мѣсячной торговли выручено до 275 рублей. Для опыта издѣлія Дома Трудолюбію посланы были на комиссію разнымъ лицамъ для распространенія среди служащихъ и рабочихъ на рыбныхъ промыслахъ побережья Каспійскаго моря. Хотя и не особенно охотно, но все же издѣлія Дома Трудолюбія покупались ими. Кромѣ того однимъ изъ рабочихъ Дома Трудолюбія издѣлія Дома Трудолюбія продавались среди рабочаго люда, за что отчисляли ему комиссію 10% съ выручки. За послѣднее время издѣлія Дома Трудолюбія стали привлекать покупателей, и заказы получаютъ даже изъ другихъ городовъ.

4) Переоцѣнка остатковъ на 1-е Января 1903 г.

На размѣръ убытка за отчетный годъ не мало повліяла и переоцѣнка остатковъ издѣлій на 1-ое января 1903 г. Дѣло въ томъ, что по балансу на 1-ое января 1902 г. остатки издѣлій Дома Трудолюбія перешли въ отчетный годъ по своей цѣнѣ, которая превышала рыночную цѣну почти на 80—90 %. Своя цѣна издѣлій и за отчетный годъ превышаетъ рыночную, но комитетъ счелъ болѣе цѣлесообразнымъ переоцѣнить ихъ по биржевой цѣнѣ и разницу вывести въ убытокъ.

На будущее время комитетъ полагаетъ пока содержать, впредь до введенія новыхъ ремеслъ, слѣдующія отдѣленія: швейное, переплетно-коробочное, мѣшочно-ручное, очистка и щипка пакли, плетеніе рыболовныхъ сѣтей и чувячное.

Комитетъ полагаетъ, что съ переходомъ въ новое помещеніе общіе накладные расходы значительно сократятся, и убытокъ будетъ доведенъ до минимума. Полученный въ то время отъ содержанія Дома Трудолюбія убытокъ съ лихвой окупится той нравственной пользой, которая является результатомъ трудовой жизни.

С Т О Л О В А Я.

Столовая Б. А. Ч. О-ва въ отчетномъ году управлялась комитетомъ, состоявшимъ изъ слѣдующихъ лицъ: Т. С. Качкачянъ, М. Н. Арутюнянъ, Е. Г. Юзбашянъ, Е. С. Набатянъ, М. Н. Набатянъ, С. Г. Артемянъ, Т. Г. Мамиконянъ, А. Пугинянъ, С. Бекъ-Осепянъ, А. Григорянъ, М. Саакянъ и Н. Сарумянъ, а отъ Правленія члены Н. Г. Давтянъ и А. А. Калантаръ, а послѣ ухода послѣдняго изъ состава Правленія А. И. Теръ-Каспарянъ.

Предсѣдательницей комитета состояла Т. С. Качкачянъ, а секретаремъ и кассиромъ А. Пугинянъ, избранная на мѣсто С. Г. Артемянъ, отказавшейся въ октябрѣ отъ участія въ дѣлахъ комитета.

Для завѣдыванія столовой и для провѣрки качества и количества отпускаемыхъ обѣдовъ комитетъ установилъ очередныя дежурства членовъ на каждый день и имѣлъ періодическія засѣданія.

Обѣды отпускались комитетомъ, по постановленіямъ Правленія, мужчинамъ, женщинамъ и дѣтямъ, не способнымъ къ труду или временно нуждающимся въ пищѣ, а также рабочимъ Дома Трудолюбія О-ва.

Въ отчетномъ году на содержаніе столовой израсходовано 5213 р. 14 к., изъ коихъ:

На приобрѣтеніе инвентаря для столовой	Р.	95—77
» обѣды въ дни разгов. на Креш. и Св. Пасхи	»	634—
» поминальн. обѣды по жертвователямъ	»	325—12
» обыкновенные обѣды столовой	»	4159—25
		5213—14

Общее число обѣдовъ, отпущенныхъ изъ столовой въ теченіе года 51341; изъ этого числа:

Обѣдовъ въ дни разговѣнія	.	.	.	.	2440
» поминальных	.	.	.	.	2300
» обыкновенныхъ	.	.	.	.	46601
					51341

Въ дни разговѣнія раздавались бѣднымъ семьямъ также сѣстные припасы въ сыромъ видѣ.

Каждый обыкновенный обѣдъ въ среднемъ обходился Обществу въ 8,92 к., и эта цѣна слагается:

Изъ стоимости хлѣба . . .	3,41	коп.
» » мяса . . .	1,52	»
сѣстные припасы и мелкіе расх. . .	1,90	»
жалов. и наем. плата за помѣщ. . .	2,09	»
	<u>8,92</u>	коп.

Въ скоромные дни обѣдъ состоитъ изъ горячаго разныхъ видовъ, а въ постные дни супъ изъ овощей. На каждый обѣдъ расходуется въ среднемъ фунтъ хлѣба и $\frac{1}{3}$ фунта мяса.

Въ пользу столовой поступили отъ разныхъ лицъ пожертвованія для устройства поминокъ и на разговѣніе, причемъ деньгами поступило:

Отъ А. Н. Сапарова . . .	200	р.
» Г. Наджарова въ память покойн. брата Михаила Наджарова . . .	150	—
» Гукасова . . .	100	—
» Маркарова К. М. . .	100	—
» А. С. Унанова . . .	55	—
» Е. Х. Саркисовой . . .	45	—
» Бр. Унановыхъ . . .	40	—
» Т. С. Качкачяна . . .	41	—
» Н. А. Абеляна . . .	25	—
» Ис. С. Агамальянца . . .	20	—
» А. Е. Калантаръ . . .	10	—
	<u>786</u>	р.

Сѣстными припасами:

На однодневн. обѣдъ: отъ Теръ-Петросова и К. Х. Лазарева, С. И. Авшарова, Т. Григорьянцъ, И. Д. Адамова, Я. Н. Смирнова, Гуляна, М. Калантаряна, Е. М. Набатова, Л. И. Майлова, Братевъ Джабаровыхъ и А. М. Антоновой: 9 вед. и 10 бут. вина, 20 п. хлѣбу, 1 ф. чаю, 1 гол. сахару, три барана, 200 яицъ, 1 пудъ риса, 20 ф. сыру и 20 п. рыбы. Кромѣ того слѣдуетъ упомянуть съ благодарностью,

Библиотека-Читальня.

Управление библиотеки-читальни Б. А. Ч. О-ва по примѣру прошлыхъ лѣтъ состояло: изъ 1) библиотекаря, непосредственно завѣдывающаго библиотекою и читальнею и 2) библиотечной комиссіи, избранной Правленіемъ изъ своего состава для общаго наблюденія и руководства дѣятельностью библиотеки. Составъ комиссіи уже приведенъ выше. Библиотечная комиссія въ теченіе отчетнаго года собиралась по мѣрѣ накопленія текущихъ вопросовъ по библиотекѣ-читальнѣ совместно съ библиотекаремъ О-ва, разрабатывала эти вопросы, рассматривала и одобряла списки книгъ, которыя желательно было пріобрѣтать для библиотеки, а также и періодическихъ изданій, подлежащихъ выпискѣ для читальни, провѣряла и утверждала ежемѣсячные отчеты о приходѣ и расходѣ библиотеки-читальни и вообще занималась всѣми вопросами, касающимися упорядоченія дѣлъ библиотеки.— Озабочиваясь о приведеніи въ извѣстность дѣйствительнаго положенія имущества библиотеки, Правленіе предложило комиссіи, завѣдывающей библиотекою, возможно скорѣе ознакомиться съ этимъ вопросомъ и представить объ этомъ докладъ Правленію. Комиссія, изучивъ этотъ вопросъ, рѣшила произвести общую провѣрку всѣхъ книгъ по каталогу для установленія недостающихъ и потерянныхъ книгъ. Но имѣя въ виду, что полная провѣрка книгъ потребуетъ не менѣе двухъ недѣль, за каковое время библиотека должна быть закрыта, комиссія не нашла возможнымъ сдѣлать эту работу въ зимнее время, въ періодъ наиболѣе сильнаго спроса на книги для чтенія и полагала возможнымъ отложить это до

начала лѣта с. г. Правленіе съ своей стороны одобрило этотъ планъ работъ комиссіи.

Управленіе библіотеки-читальни въ отчетномъ году по примѣру прошлыхъ лѣтъ, кромѣ текущихъ дѣлъ, было занято также пополненіемъ библіотеки. Слѣдя по мѣрѣ силъ за теченіемъ литературы, оно составляло списокъ новыхъ книгъ, руководясь отзывами лучшихъ столичныхъ журналовъ или на основаніи собственныхъ соображеній, и выписывало ихъ или пріобрѣтало на мѣстѣ. Въ теченіе 1902 года Библиотекой пріобрѣтено 399 названій книгъ въ 715 томахъ на сумму 1.152 р. 59 к.; изъ нихъ:

книгъ на русск. языкѣ	310	том.	стоимостью	381	р.	40	к.
» « армянск. »	135	»	»	155	р.	69	к.
» » проч. язык.	4	»	»	28	р.	90	к.
				449	томовъ	»	565 р. 99 к.
и журналовъ на русск. яз.	217	том.	стоимостью	342	р.	50	к.
» » армян. »	33	»	»	191	р.	40	к.
» » проч. »	16	»	»	52	р.	70	к.
				266	томовъ	»	586 р. 60 к.

Сюда вошли также тѣ книги и журналы, которые поступили въ библіотеку въ видѣ премій и даровыхъ приложеній отъ разныхъ лицъ, редакцій и учрежденій. Количество поступившихъ такимъ путемъ книгъ и журналовъ въ отчетномъ году было всего 121 т. на сумму 63 р. 55 к., изъ коихъ 114 т. на русск. языкѣ стоимостью 60 р. 05 к. и 7 т. на армянск. языкѣ стоимостью 3 р. 50 к. Такимъ образомъ къ 1 Января 1903 года количество книгъ библіотеки выразилось (по Главной книгѣ) въ слѣдующихъ цифрахъ:

9155 назв.	въ 14,354 т.	на сумму 23,689 р. 67 к.
изъ коихъ книгъ на русск. яз.	7735 т.	стоимост. 12,757 р. 21 к.
» » » армян. »	2589 т.	» 2,982 р. 10 к.
» » » проч. »	53 т.	» 133 р. 04 к.
и журналовъ на русск. »	3421 т.	» 5,689 р. 20 к.
» армян. »	411 т.	» 1916 р. 62 к.
» проч. »	145 т.	» 211 р. 50 к.
	14,354 т.	» 23,689 р. 67 к.

Управление библіотеки вмѣстѣ съ пополненіемъ ея было озабочено составленіемъ новаго добавочнаго каталога, и въ отчетномъ году выпустило въ обращеніе 4-е добавленіе каталога русскихъ книгъ, въ которое вошло 698 томовъ по различнымъ отраслямъ знанія, большею частью по беллетристикѣ русской и иностранной. При составленіи четвертаго добавленія было обращено вниманіе между прочимъ на пополненіе нѣкоторыхъ пробѣловъ по IX отдѣлу (Кавказовѣдѣніе), благодаря чему отдѣлъ Кавказовѣдѣнія обогатился нѣкоторыми новыми и старыми изслѣдованіями о Кавказѣ. Въ настоящее время въ библіотекѣ имѣются по одному основному каталогу русскихъ и армянскихъ книгъ, изъ которыхъ каждый съ четырьмя добавленіями. Въ отчетномъ году приобрѣтенъ между прочимъ небольшой комплектъ цѣнныхъ, составляющихъ теперь библіографическую рѣдкость, старыхъ періодическихъ изданій на армянскомъ языкѣ, каковы: «*Գրական Բրգանդեան*» («Византійскій Обзорѣватель») 1813 г., издававшаяся въ 1863 г. поэтомъ Патканяномъ газета «*Հրապարակ*» («Сѣверъ»), журналы: «*Վաճառական*» («Купецъ»), «*Գարուն*» («Весна»), «*Խիզար*» («Хикарь») и пр.

Читальня въ 1902 г. болѣе, чѣмъ когда либо, отличалась многолюдствомъ. Количество посѣщеній лицъ, записавшихся при входѣ въ читальню, достигло цифры 32,686, а если принять во вниманіе, что многіе посѣтители не записывали своихъ именъ, то количество посѣщеній можетъ выразиться приблизительно цифрою 40,000. Но въ библіотекѣ, наоборотъ, замѣтно было нѣкоторое ослабленіе интереса къ чтенію, и отчетный годъ далъ библіотекѣ новыхъ подписчиковъ менѣе, чѣмъ предшествующій годъ.

Въ 1902 году библіотека имѣла новыхъ подписчиковъ всего 878; изъ нихъ *мужчинъ* 655, *женщинъ* 223. Изъ этого числа по національностямъ:

русскихъ	335
армянъ	337
друг. нац.	204

Послѣдняя цифра составила такъ: 110 — евреевъ, 46 — нѣмцевъ, 15 — татаръ, 14 — поляковъ, 12 — грузинъ, 3 — чеха, 2 — француза, 1 осетинъ и 1 — сербъ.

По занятіямъ: лицъ, находящихся на государственной службѣ — 42, на частной службѣ — 215, коммерсантовъ — 35, ремесленниковъ — 39, учащихся — 199, учителей — 15, инженеровъ — 6, занимающихся врачебной дѣятельностью — 6, моряковъ — 5, артиста — 4, юриста — 3 и священникъ — 1.

Изъ приведенныхъ цифръ видно, что наибольшій процентъ подписчиковъ, пользующихся книгами, составляютъ лица, находящіеся на частной службѣ, затѣмъ слѣдуютъ учащіеся и т. д. Число выбывшихъ подписчиковъ за отчетный годъ 781.

Ниже приводимъ статистическія свѣдѣнія о подписчикахъ по мѣсяцамъ:

1902 г.	Новые подписчики по разряду					Выбывшіе подписчики по разряду					Новые подписчики				
	I.	II.	III.	IV.	Всего	I.	II.	III.	IV.	Всего,	Мужчинъ	Женщинъ	Русскихъ	Армянъ	др. націон
Январь .	1	3	12	71	87	—	4	12	57	73	62	25	52	21	14
Февраль .	1	1	11	60	73	—	3	8	49	60	54	19	26	35	12
Мартъ .	3	2	8	47	60	2	5	14	64	85	44	16	21	24	15
Апрѣль .	1	1	6	43	51	3	1	12	50	66	41	10	19	21	11
Май . .	2	3	7	52	64	1	1	19	90	111	59	5	18	30	16
Іюнь . .	—	3	7	58	68	1	3	8	62	74	49	19	25	27	16
Іюль . .	1	—	6	43	50	1	2	11	29	43	39	11	18	14	18
Августъ .	2	2	5	34	43	1	1	3	37	42	32	11	17	16	10
Сентябрь	3	4	16	77	100	2	3	7	31	43	73	27	41	37	22
Октябрь .	4	4	13	91	112	—	3	7	44	54	83	29	41	47	24
Ноябрь .	2	3	9	64	78	3	2	4	47	56	56	22	29	29	20
Декабрь .	4	4	11	73	92	5	1	8	60	74	63	29	30	36	26
Всего .	24	30	111	713	878	19	29	113	620	781	655	223	337	337	204

Изъ приведенной таблицы можно видѣть, что дѣятельность библіотеки отличается большимъ оживленіемъ въ осеніе и зимніе мѣсяцы, тогда какъ весною и лѣтомъ она ослабѣваетъ. Приступая далѣе къ обзорѣнію книгъ, бывшихъ въ обращеніи между подписчиками библіотеки за отчетный годъ, на основаніи статистическихъ данныхъ легко можно убѣдиться въ томъ, что наибольшій спросъ со стороны читателей дѣлался по VI отдѣлу каталога, т. е. по беллетристи-

къ русской и иностранной. Требования по этому отдѣлу составляютъ 81% всего количества книгъ, отпущенныхъ на домъ по русскому каталогу. При этомъ нельзя сказать, чтобы читатели выказывали особенную строгость въ выборѣ книгъ: многіе ищутъ въ нихъ лишь легкаго чтенія. Впрочемъ есть извѣстный контингентъ читателей, которые, повидимому, слѣдятъ за теченіемъ новѣйшей литературы, спрашиваютъ послѣднія литературныя новинки, каковы произведенія Гауптмана, Зудермана, Чехова, Горькаго, Андреева и др., и при выборѣ книгъ предпочтеніе даютъ классикамъ; такъ, часто спрашиваются, наприм., сочиненія Гр. Л. Толстого, Гоголя, Достоевскаго, Тургенева, Диккенса и т. д. Изъ всѣхъ родовъ поэзіи болѣе всего читаются романы, повѣсти и рассказы (Мопасана, Короленко, Потапенко и др.); къ сочиненіямъ же чисто поэтическимъ и драматическимъ интересъ сравнительно слабѣе, хотя, впрочемъ, довольно часто спрашиваютъ произведенія Шекспира, Гауптмана, Ибсена, Зудермана, Островскаго и другихъ. Въ отдѣлъ изящной литературы входятъ также книги, предназначенныя для дѣтскаго чтенія, на которыя спросъ большой. Изъ другихъ отдѣловъ менѣе всего спрашивались сочиненія богословскія, коихъ было потребовано въ теченіе года всего 30 разъ. Отпущено на домъ книгъ съ серьезнымъ, научнымъ содержаніемъ (философія, исторія, естествовѣдѣніе и др.) всего 1,650, что составляетъ около 10%; почти въ такомъ же количествѣ спрашивались журналы—1499 (или 9%). Изъ журналовъ часто спрашивались: «Вѣстникъ Европы», «Русская мысль», «Русское Богатство», «Міръ Божій», «Вѣстникъ иностранной литературы» и «Историческій Вѣстникъ», а изъ дѣтскихъ «Задумшевное Слово». Журналы спеціальныя (какъ «Вѣстникъ Воспитанія», «Русская Школа», «Вопросы Философіи и Психологіи») спрашивались вообще рѣже. Требования по отдѣлу Кавказовѣдѣнія хотя и дѣлались часто, но выдано по нимъ всего 38 разъ; это объясняется тѣмъ, что многія изъ сочиненій по Кавказовѣдѣнію, какъ дорогія или со-

ставляющія библиографическую рѣдкость, вообще на домъ не выдаются.

Въ отношеніи армянскихъ книгъ, отпущенныхъ на домъ изъ библиотеки, замѣчается то же преобладаніе изящной литературы надъ остальными родами и тотъ же недостатокъ вниманія къ сочиненіямъ болѣе или менѣе научно-серьезнымъ. Изъ армянскихъ писателей чаще всего спрашивались сочиненія Раффи, далѣе Прошіана, Церенца, Абовьяна, Ширванзаде, Лео и др. Спросъ на сочиненія болѣе молодыхъ писателей былъ незначителенъ.

Ниже приводится статистическая таблица выдачи книгъ по мѣсяцамъ и отдѣламъ каталога.

1902 г.	РУССКІЯ КНИГИ										АРМЯНСКІЯ КНИГИ							
	О Т Д Ъ Л Ы К А Т А Л.										О Т Д Ъ Л Ы К А Т А Л.							
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	1	2	3	4	5	6	7	8
Январь . .	7	43	29	75	26	1699	—	175	—	3	—	5	7	1	2	147	4	—
Февраль . .	4	43	32	58	26	1464	—	104	1	2	—	2	5	—	1	169	3	—
Мартъ . .	—	46	20	67	25	1464	—	164	—	3	—	3	15	—	—	152	—	—
Апрѣль . .	—	34	13	47	17	1043	—	164	—	—	—	—	6	1	3	91	4	—
М а й . .	2	20	5	57	15	1070	—	135	6	3	—	4	16	—	—	93	15	—
Іюнь . .	1	32	14	73	21	845	—	78	1	2	—	1	3	—	—	85	11	—
Іюль . .	1	40	12	51	24	858	—	96	1	—	—	1	6	—	—	74	12	—
Августъ . .	5	25	10	25	8	767	—	52	2	2	—	—	6	—	—	58	7	—
Сентябрь . .	4	39	20	39	18	790	—	66	22	1	—	—	5	—	—	54	4	—
Октябрь . .	3	58	28	61	16	1094	—	128	1	3	3	6	18	—	7	130	5	—
Ноябрь . .	—	51	17	49	26	1101	—	177	1	2	—	3	21	—	1	106	7	—
Декабрь . .	3	60	17	48	32	1351	—	160	3	8	1	1	12	1	—	141	13	1
Всего . .	30	491	217	650	254	13546	—	1499	38	29	4	26	120	3	14	1300	85	1
	Борсоловѣ.	Философія	Юридическ.	Исторія, гео- графія и пр	Естество- знаніе.	Беллетрис.	Справочн.	Журналы.	Кавказовѣд	Иностран.	Борсоловѣ	Философія	Исторія	Юридическ.	Естествен	Беллетрис.	Журналы	Отчеты

Читальня

Въ 1902 г. въ читальнѣ получались слѣдующія періодическія изданія:

На Русскомъ яз.: Биржевыя Вѣдомости, Кавказъ, Каспій, Новое Время, Новое Обозрѣніе, Новости, Курьеръ, Правительственный Вѣстникъ, Русскія Вѣдомости, С.-Петербургскія Вѣдомости, Тифлисскій Листокъ, Торгово-Промышленная Газета, Баку, Бакинскія Извѣстія, Аргонавтъ, Бакинскія Губ. Вѣдомости, Будильникъ, Восходъ, Живописное Обозрѣніе, Кавказское Сельское Хозяйство, Нива, Природа и Люди, Стрекоза, Спутникъ Здоровья, Театръ и Искусство, Вопросы Философіи и Психологіи, Вѣстникъ Воспитанія, Вѣстникъ Европы, Вѣстникъ Иностранной Литературы, Журналъ для всѣхъ, Историческій Вѣстникъ, Кавказскій Вѣстникъ, Міръ Божій, Научное Обозрѣніе, Нефтяное Дѣло, Новый Журналъ Иностранной Литературы, Образование, Право, Русское Богатство, Русская Мысль, Русская Старина, Русская Школа, Дѣтское чтеніе, Дѣтскій отдыхъ, Задушевное Слово и Родникъ.

На Армянск. яз.: Аревелкъ, Бюзандіонъ, Мшакъ, Норъ-Даръ, Таразъ, Масисъ, Агбюръ, Араратъ, Анаитъ, Андесъ, Базмавепъ, Гегуни, Банасеръ, Мурчъ и Лума.

И проч. яз.: Berliner Tageblatt, Daily News, Fliegende Blätter, Revue des Revues, Temps, The Graphic и Квали. Всего 67 періодическихъ изданій.

Посѣщеній читальни, записанныхъ въ книгѣ, въ отчетномъ году было всего 32,686, изъ коихъ 10,093 русскихъ и др. нац., 22,593 армянъ. Изъ прочихъ національностей наибольшій процентъ посѣтителей составляютъ евреи; далѣе слѣдуютъ: Грузины, Нѣмцы, Греки, Поляки, Осетины, Татары, Эстонцы, Французы, Сербы, Румыны, Шведы и Чехи.

По занятіямъ:

Лица, находящіяся на частной службѣ	5,346	Моряки	624
Купцы	1,503	Инженеры	295
Студ. и др. учащ.	2,317	Артисты, художн. и муз.	223
Чиновники	617	Врачи, фельдш. и пр.	147
Учителя	514	Духовн. званія	135
Мастеровые	1,659	Сельскихъ хоз.	34

Ниже мы приводимъ приходъ и расходъ за отчетный годъ по отдѣльнымъ статьямъ и тѣмъ закончимъ краткій очеркъ дѣятельности библіотеки-читальни за 1902 годъ.

1902 Г.

ПРИХОДЪ.		Р.	К.	РАСХОДЪ.		Р.	К.
Получено залоговыхъ		1400	—	Возвращено залоговыхъ		1287	—
1.	Получ. за чтеніе отъ подписч. библ.	1152	60	1	Уплачено за книги	495	26
2.	» » каталоги	53	45	2	» » періодическ. издан.	658	16
3.	» » утерян. подписч. книги.	12	75	3	» » переплетъ книгъ .	372	40
4.	» отъ продажи старыхъ газетъ	28	10	4	» » типографскіе расх.	87	—
5.	« » посѣтителей читальни.	187	66	5	» » страх. имущ библ.	156	30
6.	» » продажи вторыхъ экз.	6	66	6	» » инвентарь	41	—
7.	» остатокъ залоговыхъ . .	113	—	7	» » отопленіе и освѣщ.	256	—
8.	» отъ Правленія О-ва на покр. расх.	3033	29	8	» » мелкіе расходы .	121	39
				9	» жалованья	2400	—
Итого Р. . .		4587	51	Итого Р. . .		4587	51

Предсѣдатель *С. С. Арутюковъ.*

Вице-Предсѣдатель *И. А. Абелянъ.*

<i>Члены:</i>	{	<i>А. Р. Вачьянъ (Казначей)</i>
		<i>Н. Г. Давтянъ</i>
		<i>Ф. А. Мардановъ</i>
		<i>К. Д. Саркисянъ</i>
		<i>И. Я. Сагателянъ</i>
		<i>А. И. Теръ-Каспаровъ</i>
	{	<i>Е. Е. Юзбашева</i>

Секретарь-Членъ Правленія *Я. К. Кочарянъ.*

Списокъ членовъ Бакинскаго Армянскаго Человѣколюбиваго
Общества со времени основанія Общества.

Первый учредитель

1	† Ростомянцъ Давидъ Артемьевичъ	1866

Учредители:

1	✓† Адамянъ Давидъ Ивановичъ	1866
2	✓† Апресянъ Яковъ Исаевичъ	1866
3	† Айвазянъ Сергѣй Киракосовичъ	1866
4	✓† Григорянъ Сергѣй Артемьевичъ	1866
5	✓† Зограбянъ Моисей Зограбовичъ	1866
6	✓† Тумаянъ Григорій Герасимовичъ	1866
7	✓† Лалаянъ Егоръ Павловичъ	1866
8	✓† Красильникянъ Нерсесъ Никитичъ	1866
9	✓Ахумянъ Оганджанъ Григорьевичъ	1866
10	✓† Шахгиданянъ Мусайлъ Даниловичъ	1866
11	✓† Теръ-Григорянъ Сергѣй Т.-Оганесовичъ	1866
12	† Теръ-Гукасянъ Алексѣй Артемьевичъ	1866

Почетные члены:

1	† Амирянъ Томасъ Ивановичъ	1885
2	† Багирянъ Самуилъ Ивановичъ	1878
3	† Тумаянъ Такуи Абрамовна	1878
4	† Мирзоянъ Мелкумъ Ивановичъ	1880
5	† Качкачянъ Богданъ Александровичъ	1900

Дѣйствительные члены:

А.

1	† Абелянъ Петръ Абеловичъ	1881
2	Абелянъ Нерсесъ Артемьевичъ	1889
3	Абіянцъ Минай Минаевичъ	1877
4	Абіянцъ Маргарита Михайловна	1882
5	† Абрамянъ Иванъ Карапетовичъ	1865
6	Авакянъ Манучаръ Христофоричъ	✓1891✓
7	Авакянъ Анна Даниеловна	✓1891✓
8	Аветянъ Андрей Сергѣевичъ	1871✓

9	Аветянъ Іосифъ Исаевичъ	1896
10	Аветянъ Карапетъ Григорьевичъ	1871
11	Агабекянъ Григорій Сергѣевичъ	1874
12	Агамалянъ Григорій Исаевичъ	1865
13	Агамалянъ Петръ Михайловичъ	1866
14	Агамалянъ Ага Христофоровичъ	1874
15	Агамалянъ Исакъ Степановичъ	1894
16	† Агамджанъ Никита Ивановичъ	1866
17	Агамирзянъ Симеонъ Герасимовичъ	1897
18	Адамянъ Абгаръ Исаевичъ	1866
19	Адамянъ Карапетъ Мелкумовичъ	1881
20	† Адамянъ Яковъ Исаевичъ	1875
21	† Адамянъ Александръ Ивановичъ	1885
22	† Адамянъ Артемій Ивановичъ	1885
23	Адамянъ Овакимъ Исаевичъ	1883
24	Аламянъ Исаакъ Агбаровичъ	1886
25	Адамянъ Иванъ Давидовичъ	✓ 1892 ✓
26	Адамянъ Минай Павловичъ	1893
27	Адамянъ Софія Мусанловна	1893
28	Аламянъ Елена Григорьевна	✓ 1897 ✓
29	† Азаянъ Маркаръ Велиджановичъ	1876
30	† Азаянъ Іосифъ Маркаровичъ	1876
31	Айвазянъ Григорій Оомичъ	1870
32	Айвазянъ Николай Артемьевичъ	✓ 1891 ✓
33	Айвазянъ Степанъ Григорьевичъ	✓ 1896 ✓
34	Айрумянъ Артемій Есайевичъ	1885
35	Акоповъ Багдасаръ Ивановичъ	✓ 1888 ✓
36	Алабянъ Иванъ	1884
37	† Алибекянъ Гавріилъ Ивановичъ	1881
38	† Алибекянъ Артемій Ивановичъ	1877
39	† Алексанянъ Павелъ Каспаровичъ	1870
40	† Алатуни Князь Наполеонъ	1872
41	† Амѳрумянъ Егоръ Амѳрумовичъ	1866
42	Амирянъ Елена Павловна	1877
43	Амазаспянъ Архим. Ананіа	1888
44	† Ананянъ Иванъ Степановичъ	1877
45	Ананянъ Аракелъ Давидовичъ	1887
46	Ананянъ Александръ Степановичъ	1888
47	† Андреасъ архіепис быв. шем. епар. начал.	1872

48	Антонянъ Хачатуръ Сергѣевичъ	1878
49	Апресянъ Андрей Бабаевичъ	1870
50	Арамянъ Елизавета Соломоновна	1888
51	Арамянъ Михаилъ Осиповичъ	1884
52	† Арутюнянъ Артемій Бежановичъ	1872
53	† Арутюнянъ Николай Артемьевичъ	1870
54	Арутюнянъ Богданъ Тевановичъ	1895
55	Арутюнянъ Маргарита Агаджановна	1895
56	Армянское пароход. товарищество	1893
57	Аракелянъ Абрамъ Павловичъ	1874
58	Арафелянъ Софія	1885
59	Арафелянъ Николай Мартыновичъ	✓ 1882 ✓
60	Арафелянъ Григорій Мартыновичъ	1875
61	Аргутянъ Павелъ Парсадановичъ	1870
62	† Арзуманянъ Симеонъ	1885
63	✓ Асланянъ Григорій Сагателовичъ	1875
64	Асланянъ Елизавета Семеновна	1877
65	Асланянъ Томасъ Гавриловичъ	1865
66	Асланянъ Юлія Артемьевна	1885
67	Асланянъ Воски Абрамовна	1897
68	† Асрибекянъ Иванъ Павловичъ	1878
69	Асрибекянъ Александръ Богдановичъ	1894
70	Асрибекянъ Елизавета Григорьевна	1898
71	Аствацатрянъ Иванъ Моисеевичъ	1879
72	† Атамалянъ Мирза Даніеловичъ	1875
73	† Ахумянъ Амбарцумъ Исаевичъ	1876
74	† Ахумянъ Айрапетъ Григорьевичъ	1870
75	Ахумянъ Зарвардъ Петровна	1885
76	† Ахумянъ Туманъ	1886
77	Ахумянъ Михаилъ Айрапетовичъ.	1893
78	Ахумянъ Гавріилъ	1877
79	† Ашугянъ свящ. Іосифъ.	1879

Б.

80	† Бабалянъ Степанъ Ивановичъ	1873
81	Бабаханянъ Иванъ Яковлевичъ	1877
82	Бабаянъ Аракель Григорьевичъ	1871
83	Багирянъ Нази Герасимовна	1873

84	Бадалянъ Аветисъ Айрапетовичъ	1888
85	Бадалкохваянъ Богданъ Аветовичъ	1874
86	† Байалянъ Николай Захаровичъ	1879
87	† Балаянъ Каспаръ Минаевичъ	1882
88	† Баргамянъ Мирза-Багишъ	1871
89	† Барсамянъ Степанъ Христофоровичъ	1870
90	† Бережанянъ Александръ Павловичъ	1891
91	† Бегларянъ Баба Бегларовичъ	1882
92	Бегларянъ Григорій Бегларовичъ	✓1888 ✓
93	Бегларянъ Израиль Мугдуси Лазарьевичъ	✓1893 ✓
94	Бегларянъ Сергѣй	1880
95	† Беграмянъ Исай Арзумановичъ	1870
96	Будагянъ Илья Калустовичъ	1876 —
97	† Будагянъ Еновкъ Калустовичъ	1889
98	† Будагянъ протоіерей Өаддей	1870
99	Бунятянъ Авакимъ Ивановичъ	1871
100	† Бунятянъ Амбарцумъ Давидовичъ	1886

В.

101	Вараанянъ Шушаникъ Вардановна	1870
102	† Варданянъ Никита Ивановичъ	1875
103	† Вардзегулянъ Никита Согомоновичъ	1877
104	Вардзегулянъ Иванъ Согомоновичъ	1870
105	† Варшамянъ Сергѣй Михайловичъ	1870
106	† Василянъ Мартинъ Артемьевичъ	1873
107	Вачьянцъ Аствацатуръ Григорьевичъ	✓1893 ✓
108	† Вачьянцъ Марія Павловна	1893
109	† Вермишянъ Амбакумъ Христофоровичъ	1872
110	† Векилянъ Шушаникъ Ивановна	1877
111	Восканянъ Иванъ Григорьевичъ.	1878

Г.

112	Газянъ Джавадъ	✓1881 ✓
113	Газянъ Яковъ	✓1883 ✓
114	† Галумянъ Гавріелъ Степановичъ	1874
115	† Гарсоянъ Герасимъ Минаевичъ	1875
116	† Гиланцянъ Павелъ Артемьевичъ	1874

117	† Григорянъ Баласи	1877
118	Григорянъ Костантинъ Ивановичъ	1870
119	Григорянъ свящ. Григорій	1889 ✓
120	Гукасянъ Аршакъ Осиповичъ	1897 ✓
121	† Гукасянъ Аветисъ Балаевичъ	1879
122	Гукасянъ Евгенія Самуиловна	1882 —
123	Гукасянъ Павелъ Осиповичъ	1881 —
124	Гукасянъ Анушъ Ивановна	1885 —
125	Гукасянъ Агаджанъ Балаевичъ	1886
126	Гукасянъ Такуи Моисеевна	1886
127	† Гукасянъ Мирзаджанъ Никитовичъ	1891
128	Гургенбекянъ Иванъ Осиповичъ	1874

Д.

129	Даниелянъ Иванъ Матвѣевичъ	1881
130	† Дильдарянъ Агаджанъ Вардановичъ	1878
131	† Дильдарянъ Григорій Ивановичъ	1868
132	Дильдарянъ Иванъ Минаевичъ	1873
133	† Дильдарянъ Самуилъ Григорьевичъ	1885
134	Долуханянъ Маркъ Есаевичъ	1889 —
135	† Долуханянъ Богданъ Моисѣевичъ	1890 ✓
136	† Долуханянъ Богомилъ Станиславовна	1891
137	Джалалянъ Минай Аветовичъ	1875

Е.

141	Егіязарянъ Ага Лазревичъ	1876
142	Енгибарянъ Гарегинъ Христофоровичъ	1898 —
143	Есаянъ Александръ	1882
144	Ерамишянъ Маркаръ Ивановичъ	1870 ✓

Ж.

145	Жамгарянъ Екатерина Власьевна	1878
146	† Жамгарянъ Исаакъ Исаковичъ	1878
147	Жамгарянъ Иванъ Исаковичъ	1875 —
148	Жамгарянъ Николай Исаковичъ	1881
149	Жамгарянъ Кетеванъ Георгіевна	1878

147	+ Жамгарянъ Герасимъ Ивановичъ	1882
-----	--------------------------------	------

З.

148	Залянъ Михаилъ Осиповичъ	1898 ✓
149	+ Заргарянъ Давидъ Никитовичъ	1874
150	+ Захарбекянъ Минасъ Петровичъ	1897
151	Зурабянъ Аветикъ	1873 ✓
152	Зурабянъ Петръ Моисеевичъ	✓1886 ✓

И.

153	+ Измирянъ Осипъ Богдановичъ	1866
-----	------------------------------	------

Ю.

154	Калантарянъ Никита Аракеловичъ	1897
155	+ Калантарянъ Карапетъ Ивановичъ	1872
156	+ Калантарянъ Софія Артемьевна	1881
157	Кананянъ Христофоръ Ильичъ	1870 —
158	Кянджунцянь Гайкъ Григорьевичъ	✓1898 ✓
159	+ Карабекянъ Аветисъ Сергѣевичъ	1870
160	Карапетянъ Амбарцумъ Ивановичъ	✓1888 ✓
161	Карапетянъ Никита Ивановичъ	✓1886 ✓
162	+ Карганянъ Артемій Богдановичъ	1891
163	Карганянъ Иванъ Богдановичъ	1891
164	Касабянъ Александръ Артемьевичъ	✓1870 ✓
165	Касабянъ Иванъ Андреевичъ	1884 ✓
166	+ Касабянъ Авакъ Овакимовичъ	1884
167	Касабянъ Александръ Каспаровичъ	✓1891 ✓
168	Каспарянъ Есай	1888 ✓
169	Качкачянъ Минай Сергѣевичъ	✓1884 ✓
170	+ Качкачянъ Сергѣй Степановичъ	1866
171	+ Качкачянъ Никита Христофоровичъ	1884
172	+ Кедхудянъ Василій Георгіевичъ	1866
173	Киреянъ Григорій Сергѣевичъ	✓1890
174	+ Кокоянъ Мартинъ Игнатъевичъ	1873
175	Колманянъ Багданъ Степановичъ	1893 —
176	+ Колманянъ Авакджанъ Гавріеловичъ	1885

177	Кочарянъ Айрапетъ Аваковичъ	1889 —
178	Корганянъ Антонъ Согомоновичъ	1871
179	Красильникянъ Сергѣй Михайловичъ	1870 —
180	Красильникянъ Елизавета Исаковна	1889 —
181	Красильникянъ Моисей Сергѣевичъ	1892 —
182	Красиньникянъ Иванъ Сергѣевичъ	1892 —
183	Красильникянъ Костантинъ Сергѣевичъ	✓1894 ✓
184	† Крикорянъ Егоръ Аветовичъ	1876
185	Крикорянъ Елизавета Лукишна	1877
186	Кузнецянъ Александръ Айрапетовичъ	✓1870 ✓

Л.

187	† Лазарянъ Анна Давидовна	1870
188	† Лазарянъ Христофоръ Овакимовичъ	1871
189	† Лазарянъ Иванъ Давидовичъ	1870
190	Лазарянъ Михаилъ Ивановичъ	1883 —
191	Лазарянъ Карапетъ Христофоровичъ	✓1892 ✓
192	Лалаянъ Сергѣй Бекларовичъ	
193	Лалаянъ Романъ Ивановичъ	1885
194	† Лалаянъ Джумшудъ Никитовичъ	1885
195	Лалаянъ Карапетъ Павловичъ	✓1885 ✓
196	† Лалаянъ Павелъ Абрамовичъ	1885
197	† Лалаянъ Яковъ Егоровичъ	1889
198	† Ліанозянъ Николай Герасимовичъ	1881
199	† Ліанозянъ Георгій Мартыновичъ	1866
200	Ліанозянъ Марта Абрамовна	✓1885 ✓
201	† Ліанозянъ Степанъ Мартыновичъ	1870
202	† Лисикянъ Яковъ Никитовичъ	1874

М.

203	Мадатянъ Михаилъ Сергѣевичъ	1878 —
204	† Мадатянъ Артемій Сергѣевичъ	1871
205	Мадатянъ Анна Осиповна	1884 —
206	† Мадатянъ Наталія Есаевна	1881
207	† Мазирянъ Александръ Григорьевичъ	1882
208	† Маилянъ Лазарь Ивановичъ	1875
209	Маилянъ Екатерина Богдановна	1888 —

210	Малянъ Аветикъ Ивановичъ	1874
211	Малхасянъ Николай Васильевичъ	✓1885✓
212	† Мамаджанянъ Каспаръ Давидовичъ	1873
213	† Мамиконянъ Аветисъ Матвѣевичъ	1874
214	Мангасарянъ Григорій Минаевичъ	1886
215	+ Мангасарянъ Яковъ Петровичъ	1893
216	† Мануэлянъ Григорій Христофоровичъ	1870
217	Маркарянъ Карапетъ Георгіевичъ	1873
218	† Марданянъ Григорій Есаевичъ	1865
219	† Марданянъ Замбахъ Мусаиловна	1877
220	Маркозянъ Іосифъ Маркаровичъ	1891
221	Мартиросянъ Никита Яковлевичъ	1882
222	Меликъ-Бекларянъ Теймуразъ-Бекъ	1875
223	† Меликъ-Бекларянъ Павелъ Шамиловичъ	1873
224	† Меликъ-Дадаянъ Франкулъ Айрапетовичъ	1870
225	† Меликянъ Оаддей Ивановичъ	1866
226	† Меликянъ Андрей Ивановичъ	1877
227	† Меликянъ Минай Джавадовичъ	1878
228	† Меликянъ Сергѣй Ивановичъ	1871
229	† Меликянъ Джавадъ Мелкумовичъ	1866
230	Меликянъ Амбарцумъ Сергѣевичъ	✓1890✓
231	Меликянъ Марія Моисеевна	1897 —
232	† Миранцянъ Карапетъ Петровичъ	1866
233	Мискинянъ Сергѣй Андреевичъ	1879
234	† Мирза-Авакянъ Иванъ Моисеевичъ	1875
235	Мирза-Авакянъ Григорій Артемьевичъ	1876
236	+ Мирзабекянъ протоіерей Хоренъ	1878
237	Мирзабекянъ Георгій Романовичъ	✓1877✓
238	Мнацаканянъ Аветисъ Аракеловичъ	1892
239	+ Мутафянъ Ваграмъ Карапетовичъ	1892
240	† Мхитарянъ Никита Карапетовичъ	1866

Н.

241	Набатянъ Егише Петровичъ	✓1885✓
242	Набатянъ Балаханумъ	1888 —
243	Наджарянъ Аннибалъ Артемьевичъ	1871
244	+ Наджарянъ Сергѣй Герасимовичъ	1877
245	Наджарянъ Самуилъ Герасимовичъ	1877

246	† Назарбекянъ Нахшунъ Христоворона	1870
247	† Назарбекянъ Захарій Ивановичъ	1870
248	Насибянъ Абрамъ Никитовичъ	✓1893✓
249	Нерсесянъ Александръ Павловичъ	1870
250	† Нерсесянъ Артемій Петровичъ	1870

О.

251	Оганесянъ Анна Васильевна	1895
252	Оганесянъ Александръ Микиртчанъ	1885
253	Оганесянъ Егише	1875
254	Оганесянъ Софія Овакимовна	1875
255	† Орбелянъ Александръ Ивановичъ	1870
256	Орбелянъ Екатерина	1877✓
257	Орбелянъ Михаилъ Ивановичъ	1871✓
258	Орбелянъ Яковъ	1877
259	† Орбелянъ Мугдуси Иванъ	1871

II.

260	Паронянъ Аршакъ Арутюновичъ	✓1897✓
261	† Патваканянъ Мирзаджанъ Патвакановичъ	1875
262	Папаянъ Никита Ростомовичъ	1881
263	Папліянъ Моисей Семеновичъ	1875
264	† Патваканянъ Иванъ Мирзаджановичъ	1877
265	Погосянъ Василій Амбарцумовичъ	1876
266	Поповянъ Іосифъ Рафаиловичъ	1881
267	† Поповянъ Рафаилъ Гавріеловичъ	1882
268	† Поповянъ Никита Гавріеловичъ	1870
269	Пратопоповъ Кекель Артемьевна	1874

Р.

270	Ростомянъ Осипъ Артемьевичъ	1869
-----	-----------------------------	------

С.

271	Саакянъ Иванъ Аветиковичъ	1874
272	Саламбекянъ Зурабъ Багдасаровичъ	1870

273	Санамянъ Степанъ	1877
274	† Санасарянъ Никита Сергѣевичъ	1873
275	† Сараджянъ Согомонъ Ивановичъ	1866
276	+ Саркисянъ Анна Александровна	1879
277	Саркисянъ Елизавета Христофоровна	1877 —
278	† Саркисянъ Павелъ Григорьевичъ	1871
279	Саркисянъ Яковъ Григорьевичъ	✓ 1879 ✓
280	Саркисянъ Еддигаръ	1870
281	Саркисянъ Мелкумъ Сергѣевичъ	1879
282	Саркисянъ Анна Осиповна	1885 ✓
283	+ Саркисянъ Багдагюль	1887
284	+ Сарумянъ Нерсесъ Андреевичъ	1878
285	Сарумянъ Абрамъ Александровичъ	1880
286	Саруханянъ Егоръ Сергѣевичъ	1894
287	Сапарова Елизавета Григорьевна	1877 ✓
288	† Сапаровъ Николай Александровичъ	1870
289	† Сафарянъ Есай Амбросовичъ	1890
290	Сапаровъ Арсеній Николаевичъ	✓ 1895 ✓
291	Сафразянъ Степанъ Мануеловичъ	✓ 1896 ✓
292	Силикянъ Ростомъ Артемьевичъ	1877
293	Степанянъ Бегларъ Мартыновичъ	1880
294	† Степанянъ Михаилъ Артемьевичъ	1867
295	+ Степанянъ Согомонъ Павловичъ	1882
296	Степанянъ Гавріилъ	1874
297	† Степанянъ Мамиконъ Бегларовичъ	1892
298	Сулханянъ Азарпетъ Исабековичъ	1892

Т.

299	Тавризянъ Антарамъ Артемьевна	1877
300	† Тавризянъ Богданъ Акопджановичъ	1875
301	† Тавризянъ Авакъ Александровичъ	1882
302	† Тавризянъ Александръ Аветовичъ	1875
303	† Тамамшянъ Степанъ Согомоновичъ	1870
304	Тамамшянъ Григорій Согомоновичъ	1888
305	† Тамамшянъ Георгій Михайловичъ	1888
306	† Тамамшянъ Юсифъ Александровичъ	1891
307	† Татосянъ Захаръ Воскановичъ	1876
308	+ Татосянъ Исай Матвѣевичъ	1874

309	† Татосянъ Сагатель Каспаровичъ	1870
310	† Татосянъ Степанъ Воскановичъ	1876
311	+ Тараянъ Иванъ Артемьевичъ	1878
312	† Тараянъ Керопе Георгиевичъ	1879
313	Теймуразянъ Аршакъ Георгиевичъ	1889
314	Теймурянъ Иванъ	1877
315	† Теръ-Акопянъ Александръ Никитичъ	1877
316	Теръ-Акопянъ Богданъ Павловичъ	1871
317	† Теръ-Акопъ Герасимъ Никитичъ	1877
318	+ Теръ-Акопянъ Иванъ Никитичъ	1870
319	† Теръ-Каспарянъ Иванъ	1884
320	Теръ-Захарянъ свящ. Оганесъ	1876
321	+ Теръ-Исраилянъ Джавадъ Григорьевичъ	1875
322	Теръ-Маркарянъ Каспаръ Ивановичъ	✓1895✓
323	Теръ-Маркосянъ Петръ Богдановичъ	1880✓
324	Теръ-Мартirosянъ Нерсесъ	1891
325	Теръ-Минасянъ Михаилъ Григорьевичъ	1889
326	Теръ-Михаилянъ Василій	1888
327	Теръ-Михаилянъ Степанъ Васильевичъ	✓1897✓
328	Теръ-Микиртичанъ Софія Михайловна	1866
329	+ Теръ-Мовсесянъ Нерсесъ	1887
330	† Теръ-Нерсесянъ Нерсесъ Абрамовичъ	1873
331	Теръ-Оганесянъ Левонъ Богдановичъ	✓1891✓
332	† Теръ-Оганесянъ Григорій Амбарцумовичъ	1871
333	Теръ-Оганянъ Степанъ Арутюновичъ	1876
334	Теръ-Оганянъ Оганъ Арутюновичъ	1884
335	† Теръ-Петросянъ Артемій Абрамовичъ	1893
336	Теръ-Саакянъ Семенъ Татевосянъ	1878
337	Теръ-Саркисянъ Нерсесъ Даниеловичъ	1877
338	Товарищество Абiянъ и Беклярянъ	1871✓
339	Торосянъ Иванъ Ивановичъ	1877
340	Тумаянъ Аветисъ Петровичъ	1888
341	+ Тумаянъ Герасимъ Осиповичъ	1885
342	Тумаянъ Амбарцумъ Александровичъ	1888✓
343	+ Тумаянъ Лазаръ Григорьевичъ	1896
344	Тумаянъ Христофоръ Григорьевичъ	✓1891✓
345	† Туманянъ Захарій	1884
346	Туманянъ Шушаникъ	✓1902
347	† Турпаянъ Аветъ Богдановичъ	1889

У.

348	† Унанянъ Агаджанъ Семеновичъ	1876
349	† Унанянъ Степанъ Семеновичъ	1889
350	Унанянъ Михаилъ Агаджановичъ	✓ 1889 ✓
351	Унутцянъ Петръ Сергѣевичъ	1881

Х.

352	† Ханкаламянъ Зурабъ Согомоновичъ	1879
353	Хачанянъ Левонъ Гавріиловичъ	1877
354	† Хачатурянъ Восканъ Ростомовичъ	1871
355	Хачатурянъ Григорій Лазаревичъ	1902
356	Хачатурянъ Мирзаджанъ	1896
357	Хачикянъ Павелъ Христофоровичъ	1874
358	Хлитчянъ Яковъ Михайловичъ	1887
359	† Хоренъ Епископъ Степане	1896
360	† Хунунцъ Иванъ Григорьевичъ	1888
361	Хунунцъ Минай Григорьевичъ	1882 —

Ц.

362	✕ Цатурянъ Аракелъ Цатуровичъ	1866
-----	-------------------------------	------

Ч.

363	† Чайгештянъ Георгій	
364	† Чалабянъ Артемій Лазаревичъ	1892
365	† Чахмахсазянъ Степанъ Александровичъ	1891
366	Чикнаворянъ Григорій Өомичъ	✓ 1874 ✓
377	Чикнаворянъ Иванъ Давидовичъ	1866
388	Читахянъ Иванъ Алексѣевичъ	1888

Ш.

389	† Шадинянъ Петръ Ивановичъ	1897
390	† Шамхарянъ Давидъ Ивановичъ	1879
391	† Шарабандянъ Сергѣй Давидовичъ	1879
392	Шарабандянъ Григорій Сергѣевичъ	1885 —

393	† Шахгиданянъ Багдасаръ Христофоровичъ	1880
394	Шахгиданянъ Замбахъ Мартыновна	1877 —
395	Шахгиданянъ Шогакатъ Осиповна	1877
396	† Шахгиданянъ Оганджанъ	1877
397	Шахгиданянъ Никита Мусаиловичъ	✓ 1883 ✓
398	Шахгиданянъ Каспаръ Христофоровичъ	1865
399	Шахиджанянъ Сергѣй Ивановичъ	1889
400	† Шахназарянъ Георгій Абрамовичъ	1879
401	† Шахназарянъ Георгій Христоф. Де-Шабуръ	1870
402	Шахназарянъ Яковъ Абрамовичъ	1879
403	Шахназарянъ Артемій Абрамовичъ	1876
404	† Шахназарянъ Иванъ	1877
405	Шахназарянъ Иванъ Даніелянъ	1871
406	Шхиянъ Багратъ Ивановичъ	✓ 1888 ✓
407	Шхиянъ Маркаръ Христофоровичъ	✓ 1888 ✓

Ю.

408	Юзбашянъ Маргарита Мирзаджановна	1878 ✓
409	Юзбашянъ Иванъ Петровичъ	1876
410	Юзбашянъ Сергѣй Даніеловичъ	1872
411	† Юзбашянъ Романъ Айрапетовичъ	1887
412	Юзбашянъ Давидъ Богдановичъ	✓ 1889 ✓
413	† Юзбашянъ Марія Ивановна	1892

Я.

414	† Ягуббекянъ Егоръ Яковлевичъ	1878
415	† Ягубянъ Артемій Каспаровичъ	1879
416	† Ягубянъ Левонъ Каспаровичъ	1865
417	† Ягубянъ Нина Герасимовна	1878

1	Абелъянъ А. А.	48	Асланянъ Ф. С.
2	Абелъянъ Е. Г.	49	Асрибековъ А. Б.
3	Абуловъ С. С.	50	Атабековъ Т. Н.
4	Аветовъ Н. Н.	51	Атабекянъ Н.
5	Авшаровъ С. Х.	52	Ахумянъ С.
6	Агамальянъ М.	53	Бабаянъ С.
7	Агамальянъ И.	54	Бабаянъ С. А.
8	Агамальянъ С. З.	55	Багатуровъ Л. И.
9	Агабабовъ Г. Н.	56	Багатурянъ С.
10	Агріевы Бр.	57	Багатуровъ Х. И.
11	Адамянъ А. П.	58	Баширянъ Хр.
12	Адамовъ Н. А.	59	Бедалянъ Гр.
13	Адамянъ А. А.	60	Беглярова В. Т.
14	Адамянъ С.	61	Бекзадовъ Т.
15	Адамянъ Е.	62	Бозянъ А.
16	Адибековъ А.	63	Вартапетовъ Е. Л.
17	Айрумянъ В.	64	Вартапетянъ Н.
18	Айдинянъ С.	65	Варшамянъ.
19	Айвазовъ С. А.	66	Вачъянъ Ав.
20	Акопянъ М.	67	Восканянъ Гр.
21	Акоповъ.	68	Газаръянъ Ф.
22	Акопянъ Г.	69	Габузянъ Л.
23	Акопянъ А. М. д-ръ	70	Газаръянъ Д.
24	Акопджанянъ Бр. Н.	71	Газаръянъ А. Т.
25	Алибекова Е. Г.	72	Гаспарянъ Ар.
26	Алибековъ М. Г.	73	Гуліевъ Л. И.
27	Алчиджянъ А. Г.	74	Гукасовъ М. Ф.
28	Алчиджянъ С. Г.	75	Гукасянъ свящ. Гарегинъ
29	Амбрумянъ Бр.	76	Гульянъ Г. М.
30	Амировъ И. Т.	77	Гуліевъ Н.
31	Амирова С. М.	78	Гуліева А.
32	Амировъ С. И.	79	Гуліева Е.
33	Ананянъ М.	80	Гуліевъ Е.
34	Ананьева М.	81	Гюльбасарянъ А.
35	Арафелъянъ Н. М.	82	Давтянъ Н. Г.
36	Арешева М-ше	83	Дастакянъ А. И.
37	Арзумановы Бр.	84	Даніельбековъ И. А.
38	Арутюновъ М. Д.	85	Даніельянъ М. Г.
39	Арутюновъ М. Б. д-ръ	86	Дуэль Як. М.
40	Арутюнянъ Бр.	87	Евангулова Е.
41	Арутюнянъ С. С.	88	Егіазарова Н.
42	Арутюнова М. Н.	89	Егіазарянъ Л.
43	Арутюнянъ И. А.	90	Епископосянъ М.
44	Арутчева А. Г.	91	Ерицовъ В. Д.
45	Артаровъ Л. И.	92	Захарянъ Т. А. д-ръ
46	Артемьевъ М. М. д-ръ	93	Қазарянъ А. М.
47	Асланянъ Хр.	94	Қалантаръ Ануш. А.

95	Калантаръ Арш. А.	142	Оганджаниянъ Л. С.
96	Калантаровъ С. А.	143	Оганянъ Х. А.
97	Камоянъ.	144	Оганянъ И. П.
98	Камоевъ Н. И.	145	Пападжановъ М. И.
99	Карамянъ Н.	146	Панянъ Бр.
100	Караханянъ Х. А.	147	Пейликчянъ М.
101	Карагезовъ.	148	Петросянъ С. П.
102	Качкачева Т. С.	149	Пугинова Н.
103	Качазнуни Р. И.	150	Пугинова А.
104	Кафіевъ А. Г.	151	Ростомянъ М. Н.
105	Киракосянъ М. З.	152	Ротиновъ С. Г.
106	Кочардузянъ Г.	153	Саакянъ Х. С.
107	Кочарянъ Я. Г.	154	Саакянъ А.
108	Коранъ М.	155	Сагіевъ М.
109	Кянджунцева Е. С.	156	Сагіевъ А.
110	Лазаревъ Т. П.	157	Сагательянъ Хр.
111	Леоновъ Н. Н.	158	Сагательянъ И. Я.
112	Маиловъ М. Л.	159	Саркисбекова Е.
113	Маиловъ Д. Л.	160	Саркисянъ Х. П.
114	Маиловъ Ефр.	161	Саркисянъ М. С.
115	Македонскій Б. А.	162	Саркисянъ Б. И.
116	Масумовъ Г.	163	Саркисянъ А. А.
117	Малхазова А.	164	Саркисянъ Г. Д.
118	Манучарянъ М.	165	Саркисянъ А.
119	Манучаровъ Н. П.	166	Саруханянъ А.
120	Махмуриянъ К. П.	167	Саруханбековъ Г.
121	Маргульянъ Хар.	168	Сарумянъ Н.
122	Мамиконова Т. Г.	169	Саруханбекова М.
123	Манвельянъ М.	170	Сапарова Н.
124	Мартиросянъ С.	171	Саркисбекянъ инж.
125	Марданянъ Ф. А.	172	Серебряковъ Б. И.
126	Меликовъ И. А.	173	Сергѣевъ Л. А.
127	Меликъ-Беклярова М. С.	174	Серебряковъ А. И.
128	Меликъ-Марутянъ Бр.	175	Сундукянъ Н. М.
129	Меликъ-Нубаровъ Л.	176	Сулханянъ А. Хр.
130	Меликъ Дадаевъ Л. А.	177	Тагіаносовъ С. С.
131	Меликъ-Мурадовъ д-ръ	178	Тавризовъ А.
132	Меликянъ П. А.	179	Тараевъ Н.
133	Меликовы Бр.	180	Тамировъ М.
134	Меликъ Степанянъ Ефр.	181	Тамирова М. Т.
135	Мирвеловъ Г. М.	182	Теръ-Акоповъ А. М.
136	Мсирханянъ А.	183	Теръ-Андріасянъ М. Я.
137	Набатова Е. С.	184	Теръ-Арутюнянъ А. свящ.
138	Набатовъ И. П.	185	Теръ-Аствацатурянъ свящ. Г.
139	Назарянъ Г.	186	Теръ-Григорьянъ С. М.
140	Назаровъ А. Б.	187	Теръ-Григорьянъ М. М.
141	Назарянъ.	188	Теръ-Григорьянъ А. И.

189	Теръ-Григорьянъ инж.	224	Туманянъ Т.
190	Теръ-Григорьянъ В. Г.	225	Унановъ А. С.
191	Теръ-Егіазарьянъ Л.	226	Фармановъ Г. Г.
192	Теръ-Исраельянъ Д. Г.	227	Филиппосянъ Бр.
193	Теръ-Карапетянъ свящ. Н	228	Хандамирянъ А.
194	Теръ-Карапетянъ І. И.	229	Ханъ-Аговъ А. Е.
195	Теръ-Карапетянъ В. И.	230	Хатисовъ К. И.
196	Теръ-Каспарянъ А. И.	231	Хахутовъ А. А.
197	Теръ-Микаелянъ Г. Б.	232	Хачатурянъ Г. А.
198	Теръ-Микеловъ Г.	233	Хизанянъ И. П.
199	Теръ-Михайловы Бр.	234	Ходжамирянъ Як.
200	Теръ-Микаелянъ Е. А.	235	Ходжаевъ С. Х.
201	Теръ-Михаелянъ М. Г.	236	Хунунцъ О. Н.
202	Теръ-Микиртичанъ М.	237	Царуковъ Г. М.
203	Теръ-Микиртичанъ Бр	238	Цатуровъ П. М.
204	Теръ-Маркосянъ Е.	239	Цатурянъ С.
205	Теръ-Маркосовъ И. П.	240	Цатуровъ П
206	Теръ-Нерсесянъ	241	Цитохцевъ Хр.
207	Теръ-Огановъ Ив. Ив.	242	Чахмахчевы Бр.
208	Теръ-Оганесянъ Я. И.	243	Черкезовъ С. П.
209	Теръ-Оганянъ д-ръ	244	Шабанянъ Р. Г.
210	Теръ-Осипянъ П. Н.	245	Шатировъ М. С.
211	Теръ-Нерсесовъ П. Н.	246	Шахмуратовъ Г. А.
212	Теръ-Степанянъ А. И.	247	Шахназарянъ И. М.
213	Теръ-Степановъ Г. С.	248	Шахназаровъ Т. А.
214	Теръ-Ованесогы Бр.	249	Шиканянъ Бр.
215	Теръ-Товмасянъ д-ръ	250	Шхіянъ Дж.
216	Теръ-Хачатурянъ Я.	251	Шхіянъ Т.
217	Тигранянъ С. А.	252	Шхіянъ А. Г.
218	Тумаевъ Н. О.	253	Шхіякъ Б. И.
219	Тумаевъ Т. О.	254	Шхіянъ А.
220	Туманянъ А.	255	Юзбашева Е. Г.
221	Тумаева М. Г.	256	Якубянъ К.
222	Тумаева А.	257	Якуббекянъ Т. Б.
223	Туманянъ Ер.		

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԲԱԳՈՒԻ ՀԱՅՈՑ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ

1902 թուին:

Հաշուետարուայ ընթացքում Բագուի Հայոց Մարդասիրական Ընկերության Վարչութիւնը գործում էր հետեւեալ կազմութեամբ: Յունւարի 1-ից մինչև 13 Մայիսի նա կազմուած էր 9 անդամներից. Նախագահ Ս. Ս. Յարութիւնեան, փոխ.-նախ. Կ. Ի. Խատիսեան, անդամներ. Ն. Աբէլեան, Ա. Վաչեանց (գանձապահ), Ն. Դաւթեան (քարտուղար), Ա. Քալանթար, Յ. Սաղաթելեան, տ. Եղ. Սարգսեան և Յ. Խունուկց: Փոխանդամներ՝ Յ. Ամիրեան և Յ. Քոչարեան: 28 Ապրիլի—11 Մայիսի կայացած տարեկան Ընդհանուր ժողովում հերթով հեռացող Ա. Վաչեանցի, Յ. Սաղաթելեանցի և Յ. Խունուկցի փոխարէն Վարչութեան առաջարկութեամբ վճռուեց ընտրել վեց անդամ, և այսպիսով Վարչութեան կազմը հաւասարուեց 12: Նոր ընտրուած անդամներն են. Ա. Վաչեանց, Յ. Սաղաթելեան (վերընտրուեցին), Յ. Քոչարեան, Փ. Մարդանեան, Քր. Սարգսեան և բժ. Գ. Սարգսեան: Փոխանդամներ ընտրուեցին տ. Եղ. Իւզբաշեան և պ. Ա. Տէր-Գասպարեան: Նոյն ժողովում Վերատուգիչ Յանձնաժողովի անդամ ընտրուեցին պ.պ. Լ. Օհանջանեան, Կ. Եաղուբեան և Հ. Տէր-Միքայէլեան:

Նորակազմ Վարչութիւնը կանոնադրութեան § 22 համաձայն իւր առաջին հերթական նիստում ընտրեց պաշտօնատար անձանց. Նախագահ Ս. Ս. Յարութիւնեանին, գանձապահ Ա. Վաչեանցին և քարտուղար Քր. Սարգսեանցին: Դրանից յետոյ պ. Կ. Խատիսեանի Վարչութեան անդամութիւնից ու փոխ-նախագահութիւնից հրաժարուելու պատճառով փոխ-նախագահ ընտրուեց պ. Ն. Աբէլեան: Պ. Խատիսեանի փոխարէն հրաւիրուեց Վարչութեան նիստերին մասնակցելու փոխանդամ տիկ. Ե. Իւզբաշեան: Սեպտեմբերի սկզբում Վարչութեան անդամութիւնից հրաժարուեց պ. Ա. Քալանթարը և նորա տեղը հրաւիրուեց երկրորդ փոխանդամ պ. Ա. Տէր Գասպարեան:—Հոկտեմբերին հրաժարուեց Վար-

չութեան անդամի և քարտուղարի պաշտօնից Քր. Սարգսեանը, և նրա փոխարէն քարտուղար ընտրուեց Յ. Քոչարեանը:

Հաշուետարուայ ընթացքում Վարչութիւնը ունեցել է 61 նիստ, որոնցից 19 հին կազմութեան օրով և 42 նոր կազմութեան: Վարչութեան անդամների նիստերի յաճախումները արտայայտուել են հետևեալ թւերով:

Հին կազմը (19 նիստ).

Ս. Ս. Յարութիւնեան	16	անգամ
Ն. Ա. Աբէլեան . .	13	»
Ն. Գ. Դաւթեան . .	17	»
Կ. Յ. Խատիսեան . .	6	»
Յ. Խունունց . . .	11	»
Յ. Սաղաթելեան . .	18	»
Ա. Վաչեանց . . .	12	»
Ա. Քալանթար . . .	10	»

Տ. Եղ. Խ. Սարգսեանը դատարեց յաճախել նիստերը՝ ծանր ընտանեկան դժբաղտութեան պատճառով:

Նոր կազմը (42 նիստ).

Ս. Ս. Յարութիւնեան	32	անգամ
Ն. Ա. Աբէլեան . .	27	»
Ն. Գ. Դաւթեան . .	40	»
տ. Ե. Գ. Իւզրաշեան	19	»
Ֆ. Ա. Մարդանեան . .	40	»
Յ. Սաղաթելեան . .	26	»
Գ. Սարգսեան . . .	38	»
Քր. Սարգսեան . . .	11	» (Հոկտեմբերին
Ա. Տէր-Փասպարեան . .	21	» հեռացել է).
Ա. Քալանթար . . .	6	» (Սեպտեմբերին
Յ. Քոչարեան . . .	24	» հեռացել է)
Ա. Վաչեանց . . .	24	»

Վարչութեան անդամների նիստերին բացակայելը բացատրուում է զլխաւորապէս այն հանգամանքով, որ նրանք Բագուից գնացած էին, մանաւանդ ամառուայ ամիսներում: Իւր գործունէութիւնը ամառուայ ընթացքում ևս անընդհատ շարունակելու համար՝ Վարչութիւնը լիազօրութիւն էր տուել ներկայ գտնուող անդամներին վարել ընթացիկ գործերը և Ընկերութեան անհրաժեշտ կարիքների ծախքերը հոգալ, —

և այդ նպատակով առանձին արձանագրութեամբ որոշել էր թէ գործունէութեան եղանակը և թէ մօտաւորապէս այն գումարը, որը կարելի էր ծախսել այդ ժամանակամիջոցում: —

Իւր վրայ ծանրացած բոլոր պարտականութիւնները յաջողութեամբ կատարելու համար՝ Վարչութիւնը հէնց սկզբից աշխատանքը բաժանելու նպատակով որոշեց ստեղծել մի քանի յանձնաժողովներ, որոնցից իւրաքանչիւրին յանձնել վարել Վարչութեան պարտավունքներին որոշ բաժինը, բայց այն անհրաժեշտ պայմանով, որ իւր բոլոր գործերի մասին իւրաքանչիւր յանձնաժողովը պարբերաբար զեկուցումներ ներկայացնի Վարչութեանը: Այսպէս վարուելով՝ Վարչութիւնը իրեն էր վերապահում բոլոր գործերի ընդհանուր ղեկավարութիւնը և առանձին յանձնաժողովներին որոշումների հաստատութիւնը:

Այսպիսով կազմուեցին հետևեալ յանձնաժողովները, որոնց իրաւունք էր տրուած իրենց վրայ դրած պարտականութիւնները յաջող կատարելու համար՝ հրաւիրել և կողմնակի անձանց ընկերութեան անդամներից.

1) Խնդրատունների մասին տեղեկութիւններ հաւաքող յանձնաժողով, որի մէջ մտան՝ Ն. Դաւթեան, Յ. Սաղաթելեան և բժ. Գ. Սարգսեան, յետոյ և Ն. Աբէլեան:

2) Գրադարանական յանձնաժողով, որի մէջ ընտրուեցին Ն. Աբէլեան, Յ. Քոչարեան և Քր. Սարգսեան, իսկ յետոյ հրաւիրուեց այդ յանձնաժողովի մէջ մասնակցելու և Գ. Եաղուբեան, որը առաջ էլ կար այդ յանձնաժողովում:

3) Յանձնաժողով, որը պիտի վերահսկէր նոր շինութեան վրայ, որը կառուցուելու էր Քր. Գեր. Թումայեանի ժառանգների նուիրած գումարով. այդ յանձնաժողովի անդամներ ընտրուեցին. Ս. Յարութիւնեան, Ֆր. Մարգանեան և Ա. Վաչեանց:

4) Աշխատանքի Տան վերահսկող յանձնաժողովի մէջ Վարչութեան կողմից նշանակուեց պ. Ֆր. Մարգանեան:

5) Հաշարանը կառավարող յանձնաժողովի մէջ նշանակուեցին Վարչութեան կողմից. Ն. Դաւթեան, Ա. Քալանթար և Ա. Տէր-Գասպարեան, որոնցից պ. Ա. Քալանթարը յետոյ հեռացաւ յանձնաժողովից հրաժարուելով Վարչութեան անդամութիւնից:

Հաշուեկշիռն առ 31 Դեկտեմբերի 1902 թ.

Ա. Կ Տ Ի Վ.

Կանխիկ դրամ	391—46
Ստացուած դօկումենտներ	50— »
Թերհաշիւ գումարներ	1024—45
Անշարժ կալք	115.581—37
Շարժական կալք	26.769—25
Տօկոտաբեր թղթեր	106.127—79
Աշխատանքի Տան նիւթեր	392—70
» պատրաստի ապրանք	1.097—57
Դեբիտօրներ (պահանջք)	449—74
Կատարուած ծախքեր 1903 թ. հաշւին	1.372—97
Գ. Գ. Թումայեանի անուան շինութիւնը	14.678—15

ԳՈՒՄԱՐ Ր. Կ. 268.035—40

Պ Ա Ս Ս Ի Վ.

Գրաւականներ դրադարանի բաժանորդներից 1.953—60
Կրեդիտօրներ (պարտք) 2.183—65
Անդամավճարներ 1903 թ. համար 30— »
Մասնաւոր գրաւական 1.000— »
Գրամագլուխ 262.868—15

ԳՈՒՄԱՐ Ր. Կ. 268.035—40

Ի նկատի առնելով ճիշտ և կանոնաւոր հաշուապահութեան կարևորութիւնը Ընկերութեան համար, Վարչութիւնը իւր առաջին նիստերից մէկում որոշեց՝ մտցնել կանոնաւոր հաշուապահութիւն, և դրա համար հրաւիրել մայիսի 24-ից առանձին հաշուապահ պ. Լ. Արտեմեանին։ Վարչութեան խնդրանք Ֆր. Մարգանեանը յանձն առաւ հաշուապահական գրքերի ընդհանուր վերահսկողութիւնը։

Վարչութիւնը հարկաւոր է համարում ծանօթացնել Ընդհանուր Ժողովին այն գրութիւնը, որի մէջ գտնուում է ներկայումս Ընկերութեան անշարժ կալուածի խնդիրը, — կալուածի, որը այժմ Բազուի նահանգի Ժողովրդական ուսումնարանների տեսչութեան իրաւունքի տակ է։ — Ինչ-

պէս արդէն նախորդ Ընդհանուր ժողովին զեկուցուած էր, Մարդասիրական Ընկերութեան այդ տան մասին յարուցած դատը ուսումնարանական վարչութեան դէմ, որը վճռուել էր վերջինիս օգտին առաջին ինստանցիայում, Ընկերութեան տրուած բողոքի հիման վրայ անցաւ Թիֆլիզի Դատաստանական Պալատը։ Դատաստանական Պալատը իւր Ապրիլի 25-ի նիստում որոշեց հաստատել Բագուի Նահանգական Դատարանի վճիռը և Բ. Հ. Մարդասիրական Ընկերութեան բողոքը թողնել անհետևանք, դնելով այդ Ընկերութեան վրայ դատաստանական բոլոր ծախսերը։ Ընկերութեան հաւատարմատարները Պալատում՝ Ս. Վ. Չեմեսով և Ն. Ա. Քալանթարեան՝ Վարչութեան նախագահի հարցին պատասխանելով՝ այն կարծիքը յայտնեցին, որ աւելի նպատակայարմար կը լինէր նոր դատ սկսել սեփականութեան իրաւունքի մասին տան վրայ, քան թէ վճռաբէկ դանդաղ ներկայացնել Սենատը Դատաստանական Պալատի որոշման դէմ։ Դրանից յետոյ յաջորդ նիստերից մէկում Վարչութիւնը նախագահի առաջարկութեամբ՝ վճռեց հրաւիրել այդ հարցի առթիւ իրաւագէտների յատուկ խորհրդակցութիւն։ Հրաւիրուած էին խորհրդակցութեան երդուեալ հաւատարմատարներ՝ Ա. Բ. Ասրիբէգեան, Բ. Մ. Դօլուխանեան և Մ. Յ. Պապաջանեան, իսկ Վարչութեան նախկին կազմերի անդամներից պ. պ. Քր. Անտօնեան և Ա. Դալստեան։ 29-ին Յունիսի տեղի ունեցաւ խառն խորհրդակցութիւն Վարչութեան և հրաւիրուած անձերի, որոնցից եկել էին. Բ. Մ. Դօլուխանեան և Մ. Յ. Պապաջանեան։ Այդ նիստում բազմակողմանի կերպով քննուեց այն հարցը, տալ արդեօք Սենատին վճռաջինջ դանդաղ Պալատի վճռի դէմ թէ սկսել նոր դատ սեփականութեան իրաւունքի մասին, ինչպէս առաջարկում էին Ընկերութեան հաւատարմատարները՝ պ. պ. Չեմեսով և Քալանթարեան ու Վարչութեան նախագահ Ս. Ս. Յարութիւնեանը, և վճռուեց սկսել դատ սեփականութեան իրաւունքի մասին, առանց վճռաջինջ դանդաղ տալու։ — Նոյեմբերի 20-ի օրագրութեամբ Վարչութիւնը, որոշելով սկսել նոր դատ սեփականութեան իրաւունքի մասին՝ խնդրեց նախագահ Ս. Ս. Յարութիւնեանին վերցնել իւր վերայ այդ դատը վարելը։ — Ներկայումս այդ գործի վերաբերմամբ արդէն յարուցած է դատ Բագուի Նահանգական Դատարանում։

Վարչութեան գործունէութիւնը Ընկերութեան եկամուտը աւելացնելու վերաբերմամբ։

Ի նկատի առնելով Ընկերութեան օգնութեանը գիմուղ քաղաքի աղքատ

դասակարգի օրէցօր աճող կարիքը՝ Վարչութիւնը չը բաւականանալով 12-ին Յունիարի կայացած սովորական հայկական երեկոյթով, որ տուեց զուտ արդիւնք 2909 թ. 91 կ., տարուայ ընթացքում տուեց առանձին սիրողների ներկայացում, որի կազմակերպութիւնը իւր վրայ էր վերցրել Վարչութեան անդամ տ. Ե. Իւզրաշեանը, և որը զուտ արդիւնք տուեց 399 թ. 58 կ.: Բացի դրանից Վարչութիւնը նորից գլմեց Նափթարդիւնաբերողների ժողովի Խորհրդին խնդրելով անցեալ տարուայ նման յատկացնել 3000 թ. նպաստ Ընկերութեան Աշխատանքի Տան օգտին և դարձնել այդ նպաստը մշտական: Ժողովի Խորհուրդը հնարաւոր համարեց նախահաշուի մէջ մտցնել տարեկան նպաստ Բագ. Հայոց Մարդասիրական Ընկերութեանը 1000 թուրլի, որ և հաստատուեց անցեալ ընդհանուր ժողովի կողմից 1902 թ. Դեկտեմբերին:—Ջրաւորների թաժանելու համար սովորական նուիրաբերութիւնների ընդունելութիւնը Ծննդեան և Զատիկի տօների առթիւ այս տարի տուեց Ընկերութեանը 2558 թ.+3075 թ. 66 կ.=5633 թ. 66 կ.: Բերում ենք նուիրատուութիւնների ցուցակը:

Ա. Ս. Ծննդեան տոնի արքիւ.

1	Ա. Ի. Մանթաշեան և Ընկ.	300	29	Եղբ. Փանեանցներ . .	25
2	Թիֆլիսի Առևտր. Բանկ	100	30	„Արշալոյս“ Ընկ. . . .	25
3	Ն. Արաֆեյեան . . .	50	31	Մեխ. և Քիմ. արդիւն. Ընկ.	25
4	Յ. Գ. Թումայեան և Ընկ.	100	32	Արշակ Անանեան . . .	10
5	„Արամադդ“ Ընկ. . . .	100	33	Բալախ. Ընկ.	25
6	Ժ. Լալայեան	100	34	Եղբ. Բունիաթեաններ .	25
7	Եղբ. Թումայեաններ . .	100	35	Ա. Ի. Աղամեան	50
8	Ի. Պօպով	25	36	Ի. Գ. Աղամեան	50
9	Եղբ. Թումանեաններ . .	50	37	Բ. Յակոբեան և Ընկ. . .	25
10	Եղբ. Միրզոյեաններ . .	100	38	Եղ. Վ. և Ի. Մութաֆեան.	25
11	Բագ. Քաղ. Վարկի. Ընկ.	25	39	Բագուի Նաւթային Ընկ. .	25
12	Ի. Ե. Եղիազարեան . . .	50	40	Կար. Լալայեան	5
13	Բագ. Փոխադ. Վարկի. Ընկ.	50	41	Բ. Դօուլխանեան	25
14	Գ. Թ. Այվազեան	25	42	Ռուսաց Ընկ.	15
15	„Որոտան“ Ընկ.	25	43	Հորդանեան	5
16	Եղբ. Բուդաղեաններ . .	200	44	Ալ. Աղամեան	10
17	Ռ. Ն. և Հ. Վ. արդ. Ընկ.	200	45	„Սօուշաստիկի“ Ընկ. . .	25
18	Մ. Մ. Հումախեր	25	46	Ալ. Գրիգորեան	5
19	Մ. Յարութիւնեան	5	47	Մ. Գրիգորեան	5
20	Ե. Քալանթարեան	25	48	Ե. Դիլդարեան	10
21	Տ. Ս. Կաճկաճեան	25	49	Յակոբեան	5
22	Հ	50	50	Գ. Լիստ.	25
23	Ա. Տէր-Գրիգորեան . . .	25	51	Պիթոյեան և Ընկ. . . .	25
24	Ա. Ունանեան	25	52	Կասպեան Ընկ.	100
25	Ա. Ծատուրեան	50	53	Խատիս. Գեանջունց. և Ընկ.	25
26	Ասլանեանի ժառանգներ.	25	54	Յով. Օհանեան	8
27	„Վաստակ“ Ընկ.	50			
28	Հ	50			

ԸՆԴԱՄԵՆԸ . 2558

Բ. Ս. Զատկի տոնի անոթի.

1	Ա. Ի. Մանթաշեան և Ընկ.	200	33	Գ. Թ. Այվազեան.	25
2	Կասպեան Ընկ.	200	34	Մ. Խ. Աւագեան	25
3	Կասպեան Տրուբալրովոյ	200	35	Կովկասեան Ընկ.	25
4	Եղբ. Բուդաղեաններ	200	36	Մ. Տէր-Գասպարեան	25
5	Մ. Սարուխանեան	100	37	„Սօուշաստնիկի“ Ընկ.	25
6	Թիֆլիսի Առևար. Բանկ	100	38	Ռուսաց. Նաւթ. Ընկ.	25
7	Եղբ. Միրզոյեաններ	100	39	Գ. Ի. Տէր-Մարգարեան	25
8	Ս. Ա. Արաֆելեան	100	40	Ա. Աղամեանի ժառ.	25
9	Ընկ. „Արամադդ“	100	41	Ի. Ե. Եղիազարեան	25
10	Ի. Ե. Պիտոյեան և Ընկ.	100	42	Եղբ. Բունեաթեաններ.	20
11	Րուս. առևտ. և արդ. Բանկ	75	43	Մար. Դ. Յարութիւնեան.	10
12	Եղբ. Թումանեաններ	50	44	Եղբ. Չախմախշեաններ	10
13	Իսր. Բէկլարեան	50	45	Իսմ. բէկ Սաֆարալի	15
14	Բակ. Փոխ. Վարկի Ընկ.	100	46	Կ. Ի. Պօղոսեան	5
15	Տէր-Մարգարեան	50	47	Դ. Ի. Լիանոզեան	5
16	Եղբ. Թումայեաններ	50	48	X	5
17	Ա. Ի. Աղամեան	50	49	Խուրլարեան	5
18	Նարաթեան և Ընկ.	50	50	Մ. Չ. Չահնազարեան	5
19	Մեք. և քիմ. արդիւն. Ընկ.	50	51	Այդինեան	5
20	Մ. Քալանթարեան	50	52	Մնացականեան	5
21	Յ. Ի. Աղամեան	50	53	Ս. Դիլդարեան	5
22	„Վուլկան“	25	54	Ա. Դիլդարեան	5
23	Ր. Խ.	25	55	Եղբ. Փիլիպոսեաններ.	5
24	Եղբ. Բէկլարեաններ	30	56	Խրամբիս	5
25	Ն. Արաֆելեան	30	57	Ա. Գ. Աւետեան	3
26	Գ. Մ. Արաֆելեան	30	58	X	3
27	Բ. Յակոբեան և Ընկ.	40	59	X	2
28	Նասիրեան Տէր-Պետրոս.	25	60	Ապրեսեան Մ.	2
29	Ք. Մէլիք-Աղարեան	25	61	Եղբ. Կրասիլնիկեաններ	50
30	Եղբ. Մութաֆեաններ	25	62	Չազիդանեան Ն. Մ.	10
31	X	25	63	„Յիւսուֆ“ — „Բօրն“	200
32	Բալախանեան Ընկ.	25	64	Մ. Չումախեր	25

65	Ժօրժ. և Եղբ.	25	72	Ինժ. Տէր-Յանեան . . .	2	—
66	„Անդրկասպեան“ Ընկ. .	25	73	Ավշարեան	2	—
67	Գար. Լալայեան	10	74	Աթաբէկեանի միջոցով .	3	66
68	Առաքել Անանեան	10	75	Խաաիս. Գեանջուցն. և Ընկ	25	—
69	Գ. Յակոբեան	5		ԸՆԴԱՄԵՆԸ .	3075	66
70	Մ. Ներսէսեան	3				
71	X	5				

Վարչութեան առանձին հոգացողութեան առարկան կազմում էր իսկական անդամների թիւը բազմացնելու խնդիրը: 1901 թ. այդ թիւը հասնում էր 111 : 1902 թ. նախահաշուով սպասւում էր մոտոր 200 անդամներից 1200 բուբլի: Զգտելով որքան հնարաւոր էր անդամների թիւը շատացնել, Վարչութիւնը նախ դիմեց Ընկերութեան միջանի անդամների օժանդակութեան, որոնք ամենայն պատրաստակա-նութեամբ ընդունեցին Վարչութեան հրաւերը: Վարչութիւնը իւր պարտքն է համարում շնորհակալութեամբ յիշել այդ անձանց անունները ի գիտու-թիւն Ընդհանուր ժողովի. տ. տ. Ե. Գ. Աղամեան, Ն. Բ. Աղամեան, Մ. Ն. Նաբաթեան, Ա. Մ. Ղուկեան և Յ. Տէր-Մարկոսեան: Բայց դրա-նով չը բաւականանալով, Վարչութիւնը վճռեց ուղարկել անդամակցական անդորրագրեր զանազան անձանց, թէ նախկին անդամներին և թէ նոր-երին առանձին կանխաւ պատրաստած ցուցակով: Այս բոլոր միջոցների շնորհիւ իսկական անդամների թիւը տարուայ վերջին հասաւ մինչև 257 — Մշտական անդամների թիւը այս տարի աւելացաւ երկուսով, այն է ընդունուել են տիկ. Շուշանիկ Թումանեանցը և պ. Գր. Խաչատ-րեանցը:

Բայց չը նայած բոլոր ձեռնարկած միջոցներին՝ Ընկերութեան եկա-մուտը աւելացնելու համար, Վարչութիւնը շարունակ զգում էր, որ ին-քը անկարող էր բաւարարութիւն տալ այն բոլոր կարօտեալներին, որոնք դիմում են Ընկերութեանը. այնքան մեծ է կարիքը Բագուի շրա-ւոր հայ բնակչութեան մէջ:

Վարչութեան գործունէութիւնը կարօտեալերին օգնելու գործում.

Վարչութիւնը, նպատակ դնելով իրեն ըստ կարելոյն խիստ և ար-

դարացի կերպով մատակարարել իւր օգնութիւնը, նախորդ տարիների նման այս տարի ևս հետևում էր այն սկզբունքին, որ նախ պէտքէ ստուգել բոլոր խնդրատուների վիճակը և ապա դրա համեմատ նշանակել այս կամ այն նպաստը։ Այդ նպատակով ընտրուած էր յատուկ մասնաժողով, որը ամենայն շաբաթ Վարչութեան նիստից առաջ՝ այցելում էր խնդրատուներին իրենց բնակարաններում։ Իսկ դիմողների ազգանունները և մանրամասն տեղեկութիւնները նրանց մասին հասցէների հետ գրւում էին առանձին դրա համար յատկացրած մատեանում։ Ստուգող մասնաժողովի անդամները ներկայացնում էին Վարչութեանը մանրամասն զեկուցում բոլոր այն ընտանիքների մասին, որոնց իրենք յաճախել էին, նրանց ընտանեկան դրութեան և կարիքի աստիճանի մասին, միաժամանակ յայտնելով իրենց կարծիքը, թէ ինչ ձևով ցանկալի կը լինէր օգնութեան հասնել այդ ընտանիքներին։ Այդ զեկուցումների հիման վրայ Վարչութիւնը կայացնում էր իւր որոշումը, ղեկավարուելով նախահաշւով և Ընկերութեան միջոցներով։ Ամսական նպաստ ստացող անձանց վերաբերմամբ՝ Վարչութիւնը աշխատում էր տարուայ ընթացքում ստուգել դրանց դրութիւնը երեք ամիսը մի անգամ։

Այստեղ առաջ ենք բերում մի քանի վիճակագրական տեղեկութիւններ Վարչութեան գործունէութեան մասին այս ճիւղում.

Հաշուեցարուայ ընթացքում Վարչութիւնը ստացել է 1.202 խնդիր
օժանդակութեան համար, որոնք ըստ ամիսների դասաւորում են
այսպէս.

Յուշկարին	178	խնդրած նպաստի տեսակի համեմատ.	
Փետրվարին	88	Ամսական նպաստ	477
Մարտին	26	Միանուագ, սննդի համար	156
Ապրիլին	31	» ճանապարհածախս	288
Մայիսին	35	» օժիտի համար	14
Յունիսին	209	» բժշկութեան համար	65
Յուլիսին	126	» թաղման համար	39
Օգոստոսին	71	» դործիքների համար	35
Սեպտեմբերին	80	» բնակարանի վարձ	24
Հոկտեմբերին	119	» հազուստի	22
Նոյեմբերին	134	ձուշ Ընկերութեան ճաշարանից	72
Դեկտեմբերին	105	Գործ խնդրողներ	10
	1.202		1.202

Խնդիրների դասաւորութիւնը ըստ ամիսների եւ նպաստի տեսակի
համեմատ.

Ամիս.	Ամսական նպաստ.	Միանու- ագ նպ.	ձանադ. ճախար.	Օժիտ.	Բժշկութ. համար.	Թաղման համար.	Գործիք- ների.	Բնակար. վարձ.	ձաշ.	Գործ.	Հազուստ.	Ընդա- մէնը.
Յուշկարին	»	96	19	31	8	6	2	2	1	11	2	178
Փետրվարին	»	40	15	23	»	2	1	1	»	6	»	88
Մարտին	»	17	3	3	»	»	»	»	»	2	1	26
Ապրիլին	»	14	2	10	»	»	»	1	2	1	1	31
Մայիսին	»	17	7	8	»	»	»	»	»	2	1	35
Յունիսին	»	38	12	113	2	23	5	3	»	12	2	209
Յուլիսին	»	44	17	29	»	10	3	3	7	12	»	126
Օգոստոսին	»	35	9	18	»	1	»	1	1	6	»	71
Սեպտեմբերին	»	45	19	4	»	2	»	2	»	8	»	80
Հոկտեմբերին	16	47	17	13	»	1	14	4	»	5	2	119
Նոյեմբերին	6	41	25	21	3	5	8	9	10	5	1	134
Դեկտեմբերին	»	43	11	15	1	15	6	9	3	2	»	105
	22	477	156	288	14	65	39	35	24	72	10	1202

Տարուայ ընթացքում տրուած է մշական նպաստ եւ սննդի համար.

Նպաստների քիւր.				Գումարը.	
Յունվարին	.	.	74	.	387—82
Փետրվարին	.	.	101	.	448—50
Մարտին	.	.	91	.	452—16
Ապրիլին	.	.	114	.	574—66
Մայիսին	.	.	115	.	538—66
Յունիսին	.	.	90	.	706—98
Յուլիսին	.	.	101	.	487— »
Օգոստոսին	.	.	92	.	417—05
Սեպտեմբերին	.	.	106	.	540—82
Հոկտեմբերին	.	.	88	.	400—50
Նոյեմբերին	.	.	113	.	500—32
Դեկտեմբերին	.	.	113	.	637—16
Ընդամենը .				1198	6091—63

Միջին թւով իւրաքանչիւր մշտական նպաստը սննդի և բնակարանի համար ամսական հաւասար է 5 ռ. 08 կ.

Տարուայ ընթացքում տրուած է միանուագ նպաստ.

Ամիս.	Թաղմ. համ.	Սննդի համ.	Ճանա- պար. ծախսք.	Բժշկ. համ.	Բնակ. վարձ.	Օժտի.	Թա- թախ- ման.	Պաշտ. դան. համ.	Գործ- իքն. համ.	Ընդա- մենը.
Յունվարին	40 —	113 40	73 20	40 —	3 —	65 —	324 05	— —	— —	658 65
Փետրվարին	28 —	95 —	87 30	28 25	4 —	65 —	— —	34 —	— —	341 55
Մարտին	39 —	183 50	46 50	31 30	10 —	6 —	— —	25 —	— —	341 30
Ապրիլին	4 —	78 20	111 60	3 80	12 —	— —	— —	30 —	5 —	244 60
Մայիսին	38 —	54 50	262 94	40 15	24 —	— —	587 75	— —	21 05	102 39
Յունիսին	30 45	33 —	604 93	20 50	10 —	— —	— —	— —	27 30	726 18
Յուլիսին	15 —	49 50	201 37	29 —	10 —	— —	— —	— —	7 35	312 22
Օգոստոսին	— —	61 45	67 30	11 —	5 —	— —	— —	— —	2 45	147 20
Սեպտեմբ.	11 —	74 90	35 40	9 —	1 —	20 —	— —	50 —	52 50	253 80
Հոկտեմբ.	11 —	28 82	59 50	5 —	13 —	— —	— —	— —	11 95	129 27
Նոյեմբերին	— —	27 70	57 15	12 20	10 —	20 —	— —	— —	4 —	131 05
Դեկտեմբ.	33 —	89 85	44 86	13 —	19 10	— —	— —	— —	20 20	213 95
	249 45	889 82	1651 99	243 20	121 10	176 —	911 80	139 —	151 80	4534 16

Տրուած միասնուագ նպաստները կարիքի համեմատ քաժանուով եւ
հետեւեալ կերպով.

1) Սնունդի համար	147
2) Բնակարանի վարձ	24
3) Ճանապարհածախք	257
4) Բժշկութեան համար	65
5) Թաղման համար	39
6) Հագուստեղէնի համար	22
7) Գործիքների համար	14
8) Օժիտի համար	10
Ընդամենը	578

Ըստ ամիսների միասնուագ նպաստները քաժանուով եւ հետեւեալ
կերպով.

I. Սնունդի համար.

Նպատաների թիւը.	Գումարը.
Յուշվար 9 .	113—40
Փետրվար 23 .	95— »
Մարտ 14 .	183—50
Ապրիլ 10 .	78—20
Մայիս 16 .	54—50
Յունիս 6 .	33— »
Յուլիս 4 .	49—50
Օգոստոս 20 .	61—46
Սեպտեմբեր 19 .	74—90
Հոկտեմբեր 8 .	28—82
Նոյեմբեր 9 .	27—70
Դեկտեմբեր 9 .	89—85

Ընդամենը 147 . 889 -- 82

Միջին թւով իւրաքանչիւր նպաստը հաւասար է 6 ր. 05 կ.

II. Ճանապարհածախք.

Նպատաների թիւը.	Գումարը.
Յուշվար 9 .	73—20
Փետրվար 10 .	87—30
Մարտ 5 .	46—50
Ապրիլ 10 .	111—60
Մայիս 19 .	262—94
Յունիս 143 .	604—23
Յուլիս 19 .	201—37
Օգոստոս 09 .	67—30
Սեպտեմբեր 4 .	35—40
Հոկտեմբեր 6 .	59—50
Նոյեմբեր 16 .	67—16
Դեկտեմբեր 8 .	44—80

Ընդամենը 257 . 1651—99

Միջին թւով իւրաքանչիւր նպաստը հաւասար է 6 ր. 42 կ.

III. Բժշկութեան համար.

Նպաստ. թիւը 65. Գումարը 243 ռ. 20 կ.
Միջին թւով իւրաքանչիւր նպաստ հա-
ւասար է 3 ռ. 74 կ.

IV. Թաղման համար.

Նպաստ. թիւը 39. Գումարը 249 ռ. 45 կ.
Միջին թւով իւրաքանչիւր նպաստ հա-
ւասար է 6 ռ. 40 կ.

V. Բնակարանի համար.

Նպաստ. թիւը 24. Գումարը 121 ռ. 10 կ.
Միջին թւով իւրաքանչիւր նպաստ հա-
ւասար է 5 ռ. 05 կ.

VI. Հագուստեղէնի համար.

Նպաստ. թիւը 22. Գումարը 154 ռ. 80 կ.
Միջին թւով իւրաքանչիւր նպաստ հա-
ւասար է 6 ռ. 90 կ.

VII Օժիսի համար .

Նպաստ. թիւը 10. Գումարը 176 ռ. — »
Միջին թւով իւրաքանչիւր բաժանել
նպաստ. հաւասար է . 17 ռ. 60 կ.

VIII. Գործիքների համար.

Նպաստ. թիւը 14. Գումարը 139 ռ. — »
Միջին թւով իւրաքանչիւր նպաստ հա-
ւասար է 9 ռ. 93 կ.

Բացի վերև բերուած միանուագ նպաստներից Ծննդեան տօներին բաժանուած է աղքատներին գրամով 544 ռ. 42 կ. և Զատիկի տօներին 587 ռ. 75 կ.: Շատ բնօրինակների բաժանուած են նոյնպէս միջերջների թաթախման համար: Գրամը բաժանել են Վարչութեան անդամները անձամբ զխաւորապէս տներում, և միայն աննշան մասին Վարչութեան գրասենակում: Միւս կողմից Ընկերութեան ճաշարանում թէ Ծննդեան և թէ Յարութեան երեկոյեան կարգադրուած էր բնօրինակ թաթախում չքաւոր հայերի համար, և այդ առթիւ Վարչութիւնը տեղական գորքերի հրամանատարի թոյլտուութեամբ հրաւիրել էր թաթախուելու և Բագուում գտնուած հայ զինուորներին. նոյնպէս Վարչութեան կարգադրութեամբ ուղարկուել էր հում միջերը տեղական բանտի վերակա-ցութին հայ բանդարկեալների համար ընթրիք պատրաստելու:

Չքաւորներին օգնելու եղանակի խնդիրը, ինչպէս և նախորդ տարիներում, Վարչութեան առանձին հոգացողութեան առարկան էր կազմում: Իդէալական գրութիւնը, որին Վարչութիւնը ձգտում է, կը լինէր այն, երբ Ընկերութեան օգնութեանը զիմօղ բոլոր անձինք կարողա-նային ստանալ այդ օգնութիւնը այս կամ այն տեսակ աշխատանքի ձե-ով: Այդ նպատակի համար մի կողմից հարկաւոր էր կարօտեալների համար որ և է պարապմունք գտնել նաֆթահանքերի և գործարանների կառավարիչների միջոցով, միւս կողմից մեծ ծառայութիւն կարող էր մա-

տուցանել լաւ կազմակերպուած և լայն հիմունքներով դրուած Աշխատանքի Տունը: Եւ այդ կողմից Բ. Հ. Մ. Ը. Աշխատանքի Տունը ժամանակի ընթացքում աւելի և աւելի զարգանալով մեծ գործ է տեսնում կարօտեալներին օգնելու խնդրում: Աշխատանքի Տան օգտաւէտ գործունէութիւնը արդէն գրաւել է Բագուի հասարակութեան ուշադրութիւնը, որը աշխատում է պահպանել այդ հիմնարկութիւնը թէ դրամական նուիրաբերութիւններով և թէ զանազան տեսակ պատուէրներով: Հասարակութեան համակրութիւնը ակնյայտնի կերպով երևաց Աշխատանքի Տան պաշտօնական բացման օրը: Հանդէսը տեղի ունեցաւ փետրվարի 21-ին, և դրան ներկայ էին թէ կառավարութեան ներկայացուցիչները և թէ Բագուի ակադեմիայի քաղաքացիներից շատերը: Այդ օրը Աշխատանքի Տան օգտին նուիրատուութիւններ արեցին. Հաջի Զեյնալ Աբդին Թաղիւով 500 ռ., Եղբ. Բուդաղեաններ 200 ռ. *) Այս տարի, երբ Ընկերութեան նոր շինութիւնը պատրաստ կը լինի, Աշխատանքի Տունը կանցնի Ընկերութեան սեփական տունը, որտեղ նա իհարկէ աւելի մեծ յարմարութիւններով և աւելի լաւ կազմակերպուած կը լինի: —

Գրաւնական նպաստների վերաբերմամբ Վարչութիւնը այն սկզբունքին էր հետևում, որ օգնութեան այդ ձևը պէտք է սահմանափակել ըստ կարելոյն ամենաանհրաժեշտ դէպքերով, աշխատելով օգնել կարօտեալներին բացի աշխատանք առաջարկելուց և ճաշով ու բնակարան հայթայթելով: Ընկերութեան ճաշարանը միջին թւով օրական տալիս էր 136 ճաշ: Տեղափոխուելով նոր շինութիւնը, որտեղ կայ ընդարձակ դահլիճ, Ընկերութիւնը կը կարողանայ լայնացնել իւր գործունէութեան այս կողմը ևս: Անցեալ Ընդհանուր Ժողովում հարց տրուեց Ընկերութեան ճաշարանի բաժանմունք բանալու մասին: Վարչութիւնը զբաղուեց այդ խնդրով իւր նիստերից մէկում և որոշեց բաժանմունքի բացումը յետաձգել հետեւեալ պատճառներով. 1) այն անձանց թիւը, որոնք ձրի ճաշի կարօտութիւն ունեն և ճաշարանից հեռու են ապրում, այնքան էլ մեծ չէ. 2) օժանդակութեան միւս ձևերը, որ Ընկերութիւնը անում է, բաւականին լայնացրած են:— Ինչ վերաբերում է բնակարանների հայթայթելուն՝ Ընկերութեան նոր տան մէջ չքաւորների բնակութեան համար յատկացրած են 28 սենեակ Գր. Գեր. Թումայեանի յիշատակին նուիր-

*) Բացի դրանից տարուաւ ընթացքում նուիրել են կտորներ զգեստների համար Աշխատանքի տանը հետեւեալ անձինք. Պ. Անտօնեան, Ն. Արաֆեյեան, Ն. Ավշարեան, Ա. Աուրմեան և Օհանեան, Ա. Արզումանեան, Գ. Եղիազարեան, Գ. Ասսեան, Գ. Թումաշեան, Լ. Մանուֆախաուրեան Ընկերութիւն, Ու. Իւլըրաշեան և այլն:

րուած տան մէջ և 17 սենեակ Լ. Ա. Սերգէյեւի կառուցած շինութեան մէջ: Բայց կարօտեալների թիւը Բագուի բնակչութեան մէջ չափազանց շատ է, որպէս զի կարելի լինէր վերոյիշեալ միջոցներով սպառել անհրաժեշտ օգնութիւնը: Այդ պատճառով Վարչութիւնը ստիպուած էր նշանակել նպաստներ և դրամով, ըստ որում դրամական նպաստ տալիս էին համարեա բացառապէս միայն հիւանդներին, ծերերին, այրիներին, որոնք ծանրաբեռնուած են երեխաներով և անկարող են աշխատել և ընտանիքը պահել: Անհրաժեշտ դէպքերում Վարչութիւնը նշանակում էր նպաստ հայրենիքը վերադառնալու համար, և այս դէպքում գնացողի համար գնում էր երկաթուղու տոմսակ:

Վարչութեան նպատակներից մէկը միշտ եղել է կռուել փողոցային մուրացկանութեան դէմ: Այդ շարիքի դէմ արմատական միջոց կարելի է համարել Աշխատանքի Տան գործունէութեան ընդլայնումը և պարամպունք գտնելը: Բայց ինչպէս արդէն վերև ասացինք՝ Մարդասիրական Ընկերութեան Աշխատանքի Տան պայմանները և միջոցները այնպէս են, որ նա չէ կարող բոլոր դիմողներին էլ գործ տալ, իսկ դրսում գործ գտնելը շատ դժուար է այժմեան շարունակուող արդիւնաբերական ճշգնաժամի միջոցին:—Այդ շարիքի դէմ կռուելու համար զխաւոր միջոցներից իբրև մէկը վերջին Ընդհանուր Ժողովում մի քանի անդամներից առաջարկուեց մտցնել օգնութիւն հասցնելու մարկաների սխտեմը, — և Ընդհանուր Ժողովը յանձնարարեց Վարչութեանը ուսումնասիրել այդ խնդիրը և, եթէ հնարաւոր լինի, մտցնել այդ սխտեմը Բագուում:—Վարչութիւնը այդ խնդիրը մշակելու համար ընտրեց առանձին մասնաժողով, որը յետոյ ներկայացրեց իւր հայեացքները թէ այդ սխտեմի նպատակի և թէ նրա գործադրութեան եղանակի մասին Բագուում: Հարցը աւելի հիմնաւոր կերպով քննելու համար Վարչութիւնը հրաւիրեց խորհրդակցութեան և մի քանի անձանց, որոնք Ընդհանուր Ժողովում պաշտպանում էին այդ սխտեմը: Ապա քննադատելով այդ սխտեմը ամեն կողմից, Վարչութիւնը սկզբունքով գտնելով այդ սխտեմը ընդհանրապէս համակրելի և նպատակայարմար, եկաւ այն եզրակացութեան, որ նա ներկայացնում է մեծ գործնական դժուարութիւններ և անգործազրելի է Բագուում զանազան գուտ տեղական պատճառներով:

Բացի տեղական կարօտեալներից հասցրած սովորական օգնութիւնից Վարչութիւնը անհրաժեշտաբար ստիպուած էր լարել իւր ոյժերը, որպէս զի գոնէ մասամբ արձագանք տալ այն ծանր թշուառութեանը, որը հանդիպեց Շեմախի քաղաքի բնակիչներին 1902 թ. 31-ին Յուն-

վարի երկրաշարժի շնորհիւ: Կանոնադրութեան սահմաններից դուրս
չգալով Վարչութիւնը հնարաւոր դառաւ իւր կողմից մասնակցել այդ գոր-
ծում ներանով, որ 1) սկսեց ընդունել Ընկերութեան գրասենեակում
նուիրատուութիւններ թէ փողով և թէ իրերով շեմախեցիների օգտին և
յանձնել դրանց Բազուի կամիտեալին, որը կազմուել էր երկրաշարժից
վնասուածներին օգնութիւն հասցնելու համար, և 2) ժամանակաւոր
օթեան և ճաշ տալ Շեմախուց եկող խեղճ հայերին:

Ընկերութեան նոր շինութիւնը:

Անցեալ Ընդհանուր Ժողովին արդէն զեկուցուած էր, որ Վարչու-
թիւնը ընդունել է քաղաքից ձրի օգտուելու համար քաղաքային հողի
մի կտոր № 238 մեծութեամբ 1400 քառակուսի սաժեն, Ստանիսլավ-
սկի փողոցի վրայ: Ներկայ տարին Վարչութիւնը ձեռնարկեց Ընկերու-
թեան նոր տան կառուցումը իրազործելու, և դրա համար հէնց տա-
րուայ սկզբից առաջարկեց Վարչութեան անդամներից և հրաւիրուած
ճարտարապետներից կազմուած խառն մասնաժողովին կազմել և ներկա-
յացնել ապագայ շինութեան յատակագիծը և սկզբնական նախահաշիւը:
Ինժեներ Մ. Մ. Տէր-Գրիգորեանցի ներկայացրած առաջի նախահաշիւի հա-
մաձայն շինութիւնը պիտի արժէր 40544 ռ.: Քանի որ այդ գումարը շատ
բարձր էր նուիրուած գումարից՝ Վարչութիւնը առաջարկեց պ. Տէր-Գրի-
գորեանին մասնաժողովի հետ միասին կրճատել նախահաշիւը և մօտեցնել
նրան նուիրած գումարի քանակութեանը: Նոր ձևով ներկայացրած նա-
խահաշիւը պահանջում էր ընդամենը 32170 ռ. 80 կ., և այդ ձևով նա
հաստատուեց Վարչութիւնից մի քանի փոփոխութիւններով պայմանների
մէջ և որոշուեց շինութիւնը տալ աճուրդով ոչ աւելի քան 30.000 ռ.,
Ք. Գ. Թումայեանի ժառանգների նուիրաբերած գումարը: Շինութիւնը
արուեց աճուրդով պ. Ազամալեանցին Յունիսի 4-ին 25950 ռուբլով:

Միաժամանակ դրա հետ Վարչութիւնը մի կարևոր լրացումն արեց իւր
Քաղաքային Վարչութեանը ուղղած սկզբնական միջնորդութեան մէջ: Ի
նկատի առնելով որ իւր առաջին գրութեամբ Վարչութիւնը խնդրել էր
քաղաքային Վարչութիւնից զիջանել № 238 հողաբաժինը էժանագին բնա-
կարանների համար, Վարչութիւնը որոշեց նորից միջնորդել Քաղաքային
Վարչութեան առաջ որ թոյլ տրուի օգտուել զիջած հողաբաժինից առ-
հասարակ Ընկերութեան բոլոր կարիքների համար, համաձայն կանոնա-
դրութեան: Այս թոյլտուութիւնը ստացուեց իւր ժամանակին: Յունիսի

5 ին նոր շինութեան մասնաժողովը քաղաքային երկրաշափի հետ միասին այցելեցին № 238 հողաբաժինը, և բանից դուրս եկաւ, որ այդ հողաբաժինը ունի կարևոր տեղական անյարմարութիւններ և որ հողաբաժինը ընտրելիս պատահել է սխալմունք, այն է իսկապէս ընտրուած էր այն կտորը, որը այն ժամանակ կոչուել էր № 236: Այդ պատճառով որոշուեց խնդրել Քաղաքային Վարչութիւնից ուղղել այդ սխալը և տալ Ընկերութեանը ձրիաբար օգտուելու համար № 236 կտորը, որ և ընդունուեց Քաղաքային Վարչութեան կողմից:

Նոր տան շինութեան աշխատանքները սկսուեցին ամառը և անյնդհատ կերպով շարունակուած են մինչև օրս ճարտարապետ Մ. Մ. Տէր-Գրիգորեանցի անմիջական վերահսկողութիւն տակ: 27-ին Նոյեմբերի Վարչութիւնը նշանակեց մի մասնաժողով՝ վերատուգելու կատարուած քարի և հողի աշխատանքները: Հրաւիրուած մասնաժողովը կազմուած էր հետևեալ անձերից. ճարտարապետներ. Գ. Պ. Ներսէսեանց, Յ. Յ. Տէր-Օհանեանց և Մ. Մ. Տէր-Գրիգորեանց, Կ. Խ. Լազարեանց, և Վարչութեան անդամներից Նախագահ Ս. Ս. Յարութիւնեանց, Ա. Գ. Վաչեանց, Ն. Արեւեանց, Գ. Սարգսեանց և Յ. Քոչարեանց: Մասնաժողովը, մանրամասն զննելով աշխատանքները, կազմեց պատշաճաւոր թուղթ այդ մասին, որը և ներկայացուեց Վարչութեանը ու կցուեց գործին: Աշխատանքների վրայ աւելի յաջող հսկողութիւն ունենալու համար Վարչութիւնը վճռեց բացի ճարտարապետ Մ. Մ. Տէր-Գրիգորեանցից հրաւիրել և ճարտարապետ Յ. Տէր-Օհանեանին և խնդրել նրան ստանձնել աշխատանքների տեսչութիւնը, որպիսի պաշտօնը պ. Տէր-Օհանեանը յանձն առաւ կատարել առանց վարձատրութիւն: Ներկայումս բոլոր քարի աշխատանքները շինութեան վրայ արդէն վերջացած են, և սկսուած են փայտեայ աշխատանքները: Վարչութիւնը յայտ ունի վերջացնել շինութիւնը ամառուայ սկզբին: Տունը ունի երկու յարկ բացի ներքնայարկից, որը ի դէպ առած բաւական յարմար է, չոր և լոյս, այնպէս որ դրան կարելի կըլինի ծառայեցնել որ և է նպատակի Ընկերութեան կարիքների համար: Միւս յարկերը Վարչութիւնը մտադիր է յատկացնել ճաշարանի և բնակարանների համեմատ: Ընկերութեան տան ֆատաղը դուրս է գալիս Ստանիսլավսկայա փողոցի վրայ:

Խօսելով չքաւորների ոգնելու եղանակների մասին՝ Վարչութիւնը վերևում արդէն յիշեց աղքատների համար յատկացրած բնակարանների մասին, որ շինուած է իւր հաշւով պ. Լ. Ա. Սերգէյեւի: Ընդհանուր ժողովի անդամներին այդ հարցին ծանօթացնելու համար Վարչութիւնը

հարկաւոր է համարում յայտնել, որ դեռ 1902 թ. ամառուայ սկզբում պ. Լ. Ա. Սերգէյեւը պատրաստականութիւն էր յայտնել նուիրել 10.000 լուբլի Հայոց Մարգարաթական Ընկերութեանը այն նպատակով, որպէս զի այդ դրամով կառուցուէին ձրի բնակարաններ հայ ազրատների համար: Գրանից յետոյ Վարչութեան գիտութեամբ և հաւանութեամբ քաղաքից զիջած հողաբաժնի հիւսիսային կողմում սկսուեցին աշխատանքներ պ. Սերգէյեւի անունով տունը կառուցանելու համար նոյն ճարտարապետ Մ. Մ. Տէր-Գրիգորեանցի կազմած յատակագծով: Տունը միջարկանի է և ունի 17 առանձին սենեակներ մի շարքով, որոնցից իւրաքանչիւրը պէտք է յարմարեցրած լինի առանձին ընտանիքի բնակութեան համար: Հսկտ. 2 նիստում Վարչութիւնը որոշեց՝ նոր շինութիւնների ճակատին քանդել հետեւեալ արձանագրութիւնները. Գ. Գ. Թումայեանի յիշատ. նուիրած շինութեան վրայ. «Նուէր Գրիգոր Թումայեանի Բ. Հ. Մ. Ը.», իսկ Լ. Ա. Սերգէյեւի միջոցներով կառուցած տան վրայ. «Նուէր Լուկ. վիգ Սերգէյեւից Բ. Հ. Մ. Ը.»։ Նոյեմբերի 27 ին Վարչութիւնը ստացաւ Պ. Լ. Սերգէյեւից մի յայտարարութիւն, որի մէջ նա մանրամասն բացատրում է, թէ ինչ պայմաններով է նա արել իւր նուիրաբերութիւնը Բ. Հ. Մարգարաթական Ընկերութեանը: Այդ յայտարարութիւնը կցուած է Ընկերութեան նոր շինութեան վերաբերեալ գործին: Լսելով այդ յայտարարութիւնը՝ Վարչութիւնը որոշեց ընդունել պ. Սերգէյեւի պայմանական նուիրաբերութիւնը այն հիմունքներով, որ յիշուած են նորա յայտարարութեան մէջ, և այդ մասին զեկուցանել առաջին Ընդհանուր ժողովին:

Ներկայումս պ. Լ. Ա. Սերգէյեւի շինութիւնը համարեայ վերջացած է, փայտէ աշխատանքները նոյնպէս մօտ են վերջանալուն, այնպէս որ Վարչութիւնը յուսով է, որ այս 1903 թւի ամառը նա կարող կը լինի յատկացնել այդ սենեակները այն ընտանիքներին, որոնք ստանում են Ընկերութիւնից մշտական նպաստ և այդպիսով բաւականաչափ թեթեւցնել Ընկերութեան ծախքերը:

Այժմ Վարչութիւնը հարկաւոր է համարում ներկայացնել համառօտ զեկուցումներ Ընկերութեան առանձին հիմնարկութիւնների մասին:

Աշխատանքի Տոշնը.

Բազումի Հայոց Մարդասիրական Ընկերութեան Աշխատանքի Տան վերահսկող յանձնաժողովը 1902 թւի յունուարի 1-ից մինչև յունիսի 1-ը գործել է հետևեալ կազմութեամբ. Նախագահ՝ Ս. Ս. Յարութիւնեան, Փոխ-Նախագահ՝ տիկին Ե. Խ. Սարգսեան և անդամներ. տ. տ. Ե. Ի. Կրասիլնիկեան Ա. Ղուկեան, Ս. Աղամեան, Թ. Կաճկաճեան, օր. Ն. Սարումեան, օր. Մ. Արէշեան, օր. Ա. Փուլինեան, պ. պ. Մ. Մ. Տէր-Գրիգորեան, Ա. Սերերրակեան, Ա. Քալանթար, Քարտուղար՝ Տիկին Ե. Գ. Իւզրաշեան, վերակացու Ս. Ս. Սարգսեան: Իսկ լիշեալ թուի յունիսի 1-ից մինչև գեկտեմբերի 31-ը հետևեալ կազմութեամբ. Նախագահ Ս. Ս. Յարութիւնեան, Փոխ-Նախագահ՝ Ֆ. Ա. Մարգանեան, անդամներ՝—տ. տ. Ե. Ի. Կրասիլնիկեան, Ե. Նաբաթեան, Մ. Նաբաթեան, Թ. Ս. Կաճկաճեան, օր. Ա. Փուլինեան, օր. Ն. Սարումեան, պ. պ. Մ. Տէր-Գրիգորեան, Ա. Սերերրակեան, Քարտուղար՝ Տիկ Ե. Գ. Իւզրաշեան և վերակացու՝ Ս. Ս. Սարգսեան:

Հաշուետարուայ ընթացքում յանձնաժողովը ունեցել է 12 նիստ: Այս նիստերին յանձնաժողովը զբաղուել է խորհրդակցելով զլսաւորապէս այն միջոցների մասին, սրոնցով կարելի լինէր բարձրել և հաստատուն դրութեան մէջ դնել Աշխատանքի Տան գործերը, ինչպէս և քննելով ամսական հաշիւները: Տարուայ սկզբում Աշխատանքի Տան մէջ եղել է 7 բաժանմունք, որոնք են. 1) կաթի, 2) ձկնորսական ցանցերի հիւսումը, 3) կազմարարական՝ գրքեր կազմելու, թղթէ տոպրակներ, թղթատուփեր և կապոց կրելու կանթեր պատրաստելու, 4) պակեա մարրելու և բրքրելու, 5) չեմօզաններ պատրաստելու, 6) ատաղձագործական բաժանմունք և 7) ձուլարան: Իսկ ապրիլի 10-ին բացուած է նաև չուստեր պատրաստելու բաժանմունք: Բայց շուտով յանձնաժողովը մի քանի բաժանմունքներում նկատելով վնաս և աշխատանքի ծայրահեղ բաժանումն՝ լճուեց դադարեցնել այդ բաժանմունքների գործերը: Այսպիսով ձուլարանը փակուեց յունուարի վերջին, չեմօզանների բաժանմունքը մարտի վերջին, ատաղձագործարանը՝ մայիսի վերջին, չուստերինը՝ յունիսի առաջին կիսում: Իսկ բոլոր մնացեալ բաժանմունքներում գործերը շարունակուել են համարեայ ամբողջ տարի աննշան ընդհատումներով:

Սրանց համար ծախքեր եղել են.

№№	Բաժինների անունները	Բնակարանի վարձ, վար- չութիւնը	Վարպետ- ները	Կիւթեր	Թէյ, հաց և ճաշ	Բաճուոր- ների վարձ	Բանքերի վճարում	Բանքերի համար	Վճարվող մյուս հոգսեր
1	Կար ու ձկնի բաժ.	786 40	—	1471 99	100 20	490 56	139	2124	23,09
2	Կաղամաղարական-քառ- ների, թղթէտուփերի և բռնոցների բաժ.	781 66	459 37	976 81	168 34	425 89	347	5803	7,34
3	Ձկնորական ցանցեր պատրաստելու բաժ.	287 67	—	574 86	69 70	122 60	167	2789	4,39
4	Պակիկա մաքր. և բլրբլու	198 36	—	13 29	48 55	445 97	106	2058	21,67
5	Չէֆօղանների բաժ.	42 60	—	52 07	18 31	43 20	21	348	12,41
6	Ատաղձագործ բաժ.	59 21	—	50 99	27 50	79 35	28	528	15,03
7	Չուստերի բաժ.	110 67	—	228 64	6 13	63 —	13	217	29,03
8	Չուլարանի բաժ.	19 10	—	45 40	—	5 50	2	55	10,00
Ընդամենը . .		2285 67	459 37	3414 05	438 73	1676 07	824	13922	12,29
				8273 89					

Ծախքերի այդ գումարին պետքէ աւելացնել գրուած $\frac{0}{0}\frac{0}{0}$, իբրև վարձատրութիւն. Տան վերակացուն 103 ռ. 60 կ. և իրեղէններ վաճառողին 18 ռ. 34 կ., ընդամենը 121 ռ. 94 կ. Այդպիսով ծախքերի գումարը եղել է 8335 ռ. 83 կ.: Այս տարի աշխատողների ընդհանուր թւում եղել են 144 կանայք, 145 տղամարդ և 525 երկու սեռի երեխաներ: Կանայք զլիսաւորապէս աշխատել են կարի և ձկնորսական ցանցեր պատրաստելու բաժանմունքներում, տղամարդիկ աշխատել են սպիլեա մաքրելու ու քծծելու և կազմարարական բաժանմունքներում: Իսկ երեխաները աշխատել են գրեթէ բոլոր բաժանմունքներում, բացի սպիլիայի բաժանմունքից: Աշխատութեան օրերի ընդհանուր թուից կանայք աշխատել են 2430 օր, տղամարդ. 2352 օր, իսկ երեխաները 8740 օր: Աշխատ. Տանը գործել են միջին թւով օրեկան 46 աշխատողներ: Իւրաքանչիւր աշխատողի օրավարձը տատանուել է 4,39 մինչև 29,03 կոպէկ, ըստօրում նրանք կերակրուել են ձրիաբար, այսինքն ստացել են ձրի ճաշ, իսկ առաւօտները թէյ ու հաց: Միջին թւով իւրաքանչիւր աշխատող ստացել է 12 ռ. 29 կ. իսկ եթէ սրայ վրայ աւելացնենք և ապրուստի այլ միջոցները, որոնք նստում են մօտ 11 կ., գուրս կ'զայ, որ իւրաքանչիւր աշխատողի վրայ, միջին թւով, ծախք է եղել օրեկան 23,29 կ. իսկ ըստ բաժանմունքների 15,39 կ.-ից մինչև 40,03 կ.: Աշխատողների օրավարձի միջին թիւը պէտքէ բաւարար համարել, որովհետև պետութեան մէջ գտնուող այլ տեղերի ամենաբարեկարգ Աշխատանքի Տներում, նոյնիսկ արտասահմանում յիշեալ օրավարձը 10-ից մինչև 35 կ. է: Պէտքէ ինկատի առնել և այն հանգամանքը, որ մեզ մօտ աշխատողների զլիսաւոր մասը կազմում են երեխաները և սրանց համար այսպիսի օրավարձը պէտքէ նոյն իսկ բարձր համարել, ի նկատի առնելով աշխատութեան ժամերի թիւը՝ նրանք աշխատել են ձմեռը օրեկան 6 ժամ, իսկ ամառը—8 ժամ:

Վերև բերած աղիւսակից երևում է, որ յիշեալ բաժանմունքների պահպանութեան համար այս տարի եղել է ծախք ընդամենը 8395 ռ. 83 կ., բացի դրանից 1902 թ. յունուարի 1-ի հաշուեկշռում նշանակուած է պատրաստի իրեղէններով 1510 ռ. 70 կ., նախօրօք տրուած տան վարձ 666 ռ. 65 կ.: Այս ձեւով Աշխատանքի տան ամբողջ դերետը հաշուետարուայ ընթացքում հաւասար է 10573 ռ. 18 կ.:

Այս գումարի դիմաց հաշուից երևում է, որ տարուայ ընթացքում կարի բաժանմունքը կատարած պատուերներից ստացել է 694 ռ. 43 կ.

Յանցերի հիւսումից ստացուել է	63 ռ. 60 կ.
Ատաղձագործական բաժանմունքից ստացուել է	52 ռ. 30 կ.
	810 ռ. 33 կ.

Պատրաստի ապրանք վաճառելուց.

Կարի բաժանմունքում	2243 ռ. 99 կ.
Պակլիայի բաժանմունքում.	313 » 30 »
Կազմարարական-թղթէ պարկեր և կանթեր	
պատրաստելու բաժ.	1391 » 90 »
Չկնորսական ցանցեր հիւս. բաժ.	96 » 15 »
Չեմօդանների պատ. բաժ.	69 » 90 »
Չուստեր պատ. բաժ.	206 » 52 »
	4321 ռ. 76 կ.
Մնացորդ մնում է.	
Կանխաւ տրուած տան վարձ	666 ռ. 65 կ.
Պատրաստի ապրանք	1097 » 57 »
Նիւթեր	392 » 70 »
	2156 ռ. 92 կ.

Վնաս առաջացել է.

Պատրաստած ապրանքը վաճառելուց.

Կարի բաժանմունքում	456 ռ. 92 կ.
Պակլիայի բաժ.	439 » 09 »
Կազմարարական և այլն բաժ.	1464 » 28 »
Յանցերի հիւսման բաժ.	308 » 68 »
Չեմօդանների բաժ.	98 » 28 »
Չուստերի բաժ.	178 » 57 »
Ատաղձագործ. բաժ.	164 » 75 »
Չուլարանի բաժ.	70 » 00 »
0/0/0 կառավարչին	103 ռ. 60 կ.
	3284 ռ. 17 կ.

Գումարը . . . 10573 ռ. 18 կ.

Տարուայ ընթացքում եղած մնասը գլխաւորապէս բացատրւում է 1) նիւթերի թանկութեամբ, 2) աշխատողների փոփոխական կազմութեամբ 3) Աշխատանքի Տան պատրաստած ապրանքը սպառելու մշտական վաճառանոցի բացակայութեամբ և 4) առ 1-ն Յունիարի 1903 թ. մնացած պատրաստի իրեղենների նոր գնահատութեամբ:

1) Նիւթերի թանգութիւնը:

Յանձնաժողովը՝ Աշխատանքի Տան պատրաստած ապրանքի համար սպառման մշտական վաճառանոց չունենալով՝ ընդհանրապէս խուսափել է մէծ քանակութեամբ զանազան նիւթեր գնելուց: Այդ նիւթերը ձեռք են բերում տեղական խանութներից այն չափով, որքան հարկաւոր են եղել: Նիւթերի այս եղանակով ձեռք բերելը ի հարկէ ակամայից ստիպել է յանձնաժողովին աւելի թանկ վճարել: Այն ինչ եթէ ստեղծուեն ապրանքը սպառելու համար կանոնաւոր վաճառանոցներ, յանձնաժողովը կարող է այդ նիւթերը բերել տալ անմիջապէս գործարաններից, կարող է պատրաստել ամեն տեսակ ապրանքի որոշ պաշար և անմիջապէս կատարել բոլոր պատուէրները: Այսպէս եթէ շահ էլ չլինի, յամենայն դէպս, յանձնաժողովը կարծում է, որ վնաս էլ չ'պիտի լինի:

2) Աշխատողների փոփոխական կազմը:

Արհեստները, որքան էլ հեշտ լինեն՝ այնուամենայնիւ աշխատողներից պահանջում են որոշ փորձառութիւն այս կամ այն գործը կատարելիս: Աշխատանքի Տան մէջ գլխաւորապէս բանել են երեսւաներ և դեռահասներ, որոնք որեւէ արհեստ սովորելով դուրս են գնացել և մտել են մասնաւոր արհեստանոցներ, որոնցից Բագում շատ կան: Սրանց փոխարէն մտել են նորերը, որոնց պէտքէ եղել նորից սովորեցնել: Այսպիսով Աշխատանքի Տան գործերը կատարել են գլխաւորապէս անփորձ անձինք, որոնց վրայ գործադրուել է բնականաբար աւելի երկար ժամանակ և այդ հանգամանքը նպաստել է սննդի համար արած ծախքերի մեծանալուն: Բայց չնայած այս աննպաստ հանգամանքին՝ ներկայումս պատուէրները կատարում են բաւական ճշտօրէն և պարապմունքները այժմ կազմակերպուած են աւելի կանոնաւոր կերպով, քան տարուայ սկզբում:

3) Աշխատանքի տակ պատրաստած ապրանքը ապառեղու վաճառանոցի քացակայութիւնը:

Այս հարցով յանձնաժողովը զբաղուել է համարեայ ամբողջ տարի, բայց դեռևս առանձին յաջող հետեւանքների չի հասել, թէև արդէն ձեռք է բերել բաւական նշանաւոր պատուէր տուողներ, ինչպէս են. Քաղաքային Միքայէլեան հիւանդանոցը, Նաւթարդիւնաբերողների ժողովի Խորհուրդը, Հայոց Մարդասիրական Ընկերութեան գրադարանը, Ս. Նունէի ուսումնարանը, Քաղաքային ժողովարանը և այլն: Կիւրակի

օրերը Աշխատանքի Տան ապրանքները տարւում են տեղիս տօնավաճառի հրապարակը (солдатскій базаръ) և եկամուտը իւրաքանչիւր անգամ տատանւում է 5—8 ռ.: Այս տարի յանձնաժողովին յաջողուել է ձրիաբար ձեռք բերել քաղաքից մի փայտեայ կրպակի տեղ Նիկոլաևսկի տօնավաճառում, որտեղ համարեայ մի ամսուայ ընթացքում վաճառուել է մինչև 275 ռ. ապրանք: Փորձի համար Աշխ. Տան ապրանքները կոմիսիայով ուղարկուել են զանազան անձերի՝ կասպից ծովի ափերում գտնուող ձկնորսարաններում ծառայողների և բանուորների մէջ տարածելու համար: Այստեղ թէև դժուարութեամբ բայց և այնպէս գնուել են Աշխատանքի Տան իրեղէնները: Բացի դրանից՝ Աշխատանքի Տան աշխատողներից մէկը վաճառում էր տան ապրանքը բանուոր դասակարգի մէջ և դրա համար ստանում էր վաճառագնի 10% իբրև կոմիսիայ: Վերջին ժամանակներս Աշխատանքի Տան պատրաստած իրերը սկսել են դրաւել բաւական թուով գնույններ, պատուէրներ են ստացւում նոյն իսկ ուրիշ քաղաքներից:

4) Առ 1 Յունվարի 1903 թ. մնացորդների նոր գնահատութիւնը:

Այս տարուայ վնասի քանակութեան վրայ քիչ ազդեցութիւն չի արել և Աշխատանքի Տան պատրաստի ապրանքի առ 1-ն Յունվարի 1903 թւի մնացորդների նոր գնահատութիւնը: Բանը նրանումն է, որ 1902 թուի Յունվարի 1-ին հաշուեկշռի համեմատ Աշխատանքի Տան ապրանքները, մտել են այս տարուայ հաշուի մէջ իրանց գներով, որոնք ընթացիկ գներից համարեա 80—100% աւելի էին: Այս տարի ևս Աշխ. Տան ապրանքները իրանց գներով բարձր են վաճառանոցի օրուայ գներից, բայց յանձնաժողովը աւելի նպատակայարմար է գտել գնահատել իրանց ընթացիկ գներով, իսկ տարբերութիւնը գրել իբրև վնաս:

Յանձնաժողովը առայժմ մինչև նոր արհեստներ մտցնելը մտադիր է ապագայում պահել հետևեալ բաժանմունքները. 1) Կարի բաժանմունք, 2) Կազմարարական-թղթէ տոպրակներ-թղթէ տուփեր և փաթեթներ կրելու համար բռնոցներ պատրաստելու բաժ., 3) Պակլիա քծծելու և մաքրելու բաժ. և 4) Ձկնորս. ցանցեր հիւսելու բաժ. և 5) շուսանքիներ:

Յանձնաժողովը կարծում է, որ նոր շինութիւնը տեղափոխուելով՝ ծախքերը շօշափելի կերպով կ'կրճատուեն և վնասը կ'հասնի մինիմումի: Այն ժամանակ Աշխատանքի Տունը պահելուց առաջացած նիւթական վնասը լիովին կըվարձագրուի այն բարոյական շահով, որը առաջ է դալիս իբրև հետևանք աշխատաւոր կեանքի:

Ճ ա Ղ ա ր ա ն:

Բաղուայ Հայոց Մարդասիրական Ընկերութեան ձաշարանը կառա-
վարում էր մի յանձնաժողով, որը կազմուած էր հետևեալ անձերից՝ տ.
տ. Թ. Ս. Կաճկաճեան, Մ. Ն. Յարութիւնեան, Ե. Գ. Իւզրաշեան, Ս.
Գ. Արտեմեան, Ե. Ս. Նարաթեան, Մ. Ն. Նարաթեան, օր. օր. Թ. Գ.
Մամիկոնեան, Ա. Փուլիսեան, Ա. Բէկ-Յովսէփեան, Ա. Գրիգորեան,
Մ. Սահակեան և Ն. Սարումեան, իսկ Վարչութեան անդամներէն,
— պ. պ. Ն. Գ. Գաւթեան և Ա. Հ. Քալանթար, և այս վերջինի Վարչու-
թեան կազմակերպութիւնից հեռանալու պատճառով Ա. Յ. Տէր-Գա-
պարեան:

Յանձնաժողովի նախագահութիւն էր տ. Թ. Ս. Կաճկաճեան, իսկ
քարտուղարը և գանձապահը՝ Ա. Փուլիսեան, որը ընտրուել էր Ս. Գ.
Արտեմեանի փոխարէն՝ այս վերջինի յանձնաժողովի գործերին մասնակ-
ցելուց հրաժարուելու պատճառով:

ձաշարանը կառավարելու և ճաշերի որակութիւնն ու քանակու-
թիւնը ստուգելու համար յանձնաժողովը սահմանել էր հերթական ամեն-
օրեայ օրագահ անդամներ և ունեցել է պարբերական նիստեր:

Յանձնաժողովը Վարչութեան կարգադրութեան համեմատ, ճաշ է
մատակարարել տղամարդկանց, կանանց և երեխաներին, որոնք անընդու-
նակ են աշխատութեան կամ ժամանակաւորապէս կարիք ունին օգնու-
թեան, ինչպէս և Ընկերութեան Աշխատանքի Տան գործողներին:

Այս տարի ձաշարանի վրայ ծախսուել է	5213 ռ. 14 կ., որից՝
ձաշարանի համար շարժական կաշք ձեռք բերելու համար	94 ռ. 77 կ.
Ջատկական և Ծննդեան տօներին թաթախման համար	634 »
Հանգուցեալների յիշատակին տրուած ճաշեր	325 ռ. 12 կ.
ձաշարանի սովորական ճաշեր	4159 » 25 »
	5,213 ռ. 14 կ.

Տարուայ ընթացքում ձաշարանը մատակարարել է	51,341 ճաշ. որից
Թաթախման զիշերուայ ճաշեր	2440 »
Հոգու հաց	2300 »
Սովորական ճաշեր	46,601 »
	51,341 ճաշ.

Թաթախման օրերին աղբատ ընտանիքներին մատակարարուել է նոյնպէս հում ուտելիքէն: Իւրաքանչիւր սովորական ճաշ Ընկերութեան վրայ նստել է միջին թւով 8,92 կ., որ գոյանում է հետևեալ կերպով.

Հաց		3,41 կ.
Միս		1,52 կ.
Կերակրի մթերք և մանր ծախքեր.		1,90 կ.
Ռոճիկ և տան վարձ		2,09 կ.—8,09 կ.

Ուտիս օրերում ճաշը կազմում էր մի տաք կերակուր զանազան տեսակի, իսկ պատ օրերում տրւում էր այլ և այլ կանաչեղէնից սուպ: Իւրաքանչիւր ճաշին ծախսւում է մի ֆունտ հաց և $\frac{1}{3}$ ֆունտ միս:

Ճաշարանի օգտին զանազան անձերից նուիրարեցուել են հազար հաց և թաթախման ճաշեր տալու.

Ստացուած է գրամով.

պ. Ա. Ն. Սափարեանից		200 ռ.
պ. Գ. Նաջարեանից իւր հանգուց. կորայր Միր.		
Նաջարեանցի յիշատակին		150 ռ.
պ. Ղուկասեանից		100 ռ.
պ. Յ. Մ. Մարգարեանից		100 ռ.
պ. Ա. Ս. Ունանեանից		55 ռ.
տ. Ե. Խ. Սարգսեանից		45 ռ.
պ. պ. Եղբարք Ունանեաններից		40 ռ.
տ. Թ. Ս. Կաճկաճեանից		41 ռ.
պ. Ն. Ա. Արէլեանից		25 ռ.
պ. Ի. Ե. Աղամալեանից		20 ռ.
պ. Ա. Ե. Քալանթարից		10 ռ.—786 ռ.

Ստացուած է ուտելիքէն.

Մի օրուայ ճաշի համար — Տէր. Պետրոսեանից, Կ. Խ. Լաղարեանից. և Ս. Ի. Աւշարեանից, Տ. Քրիզորեանից, Ի. Գ. Աղամեանից, Ե. Ն. Սմիրնովից, Լ. Ի. Մայիլեանից, Եղբարք Ջաբարեաններից և Ա. Մ. Անտոնեանից - 9 վեզրօ և 10 շիշ գինի, 20 փ. հաց, 1 ֆունտ թէյ, 1 դլուխ շաքար, 3 ոչխար, 200 հաւկիթ, 1 փուլթ բրինձ, 20 փուլթ պանիր և 20 փուլթ ձուկ:

Բացի գրանից պէտք է շնորհակալութեամբ յայտնել, որ ճաշարանի համար Կասպեան Ընկերութիւնը և Ա. Ի. Մանթաշեան Ընկ. տալիս էին ամսական մի մի տակառ մազութ ձրիաբար:

Ամիս:	Ծախսը արուած է ըստ տեսակի.										Տեղեկութիւններ ճաշերի մասին			
	Դրամաւորութիւն		Հաց		Կիւղի		Կիւղի		Կիւղի		Բաժնի	Բաժնի	Բաժնի	Բաժնի
	Բ.	Կ.	Բ.	Կ.	Բ.	Կ.	Բ.	Կ.	Բ.	Կ.				
1902 թ.														
Յունիս	451 23	63 35	143 78	79 32	83 45	48	33 33	387 88	3678	123 10,54	1172	2506	3/394	74 71
Փետրվար	220 57	Թաթ	139 28	57	86 57	48	33 33	220 57	1250	17,64	1205	1250		
Մարտ	364 18	„	170 17	„	113 91	48	33 33	364 18	4046	9,00	1367	2841		
Ապրիլ	365 41	„	121 80	62 10	58 02	48	33 33	365 41	5125	7,12	1426	3758		
„	323 25	„	161 67	141 10	56 81	48	33 33	323 25	4287	7,54	1190	1190		
Մայիս	413 43	Թաթ	154 40	70 62	85 54	48	33 33	413 43	4294	10,27	1408	2886	2/473	62 67
„	440 91	„	151 65	76 95	81 63	48	33 33	440 91	3909	10,02	1154	2755	1/159	45 85
Յունիս	398 03	6 14	143 05	65 85	64 26	48	33 33	391 89	4096	8,65	938	3158		
Յուլիս	416 84	25 28	129 50	50 40	107 11	48	33 33	391 56	4213	9,29	1285	2928		
Օգոստոս	354 49	„	125 20	77 40	65 62	48	33 33	354 49	3511	10,49	572	2839		
Սեպտեմբեր	368 35	„	123 80	64 95	56 28	48	33 33	368 35	3611	9,68	926	2685		
Հոկտեմբ.	349 56	„	156 73	72 25	110 20	48	33 33	349 56	3624	9,00	1083	2541		
Նոյեմբեր	326 37	„					33 33	326 37	4507	9,33	1386	3121	1/1274	141 89
Դեկտեմբ.	420 52	„					33 33	420 52						
	5213 14	94 77	1721 03	871 94	969 40	576	400	5118 37	51341	13	9,24	1392	37419	2300 325 12

Գրադարան-Ընթերցարան

Քաղուի Հայոց Մարդասիրական Ընկերութեան գրադարան-ընթերցարանի վարչութիւնը նախորդ տարիների նման կազմուած էր. 1) գրադարանապետից, որը անմիջապէս կառավարում էր գրադարան-ընթերցարանը և 2) գրադարանական յանձնաժողովից, որը ընտրուած էր վարչութիւնից գրադարանի գործունէութեան ընդհանուր վերահսկողութեան և ղեկավարութեան համար: Յանձնաժողովի կազմութիւնը արդէն վերերբերուած է: Յանձնաժողովը հաշուետարուայ ընթացքում գումարուելով գրադարանապետի հետ միասին՝ զբաղւում էր գրադարան ընթերցարանի ընթացիկ հարցերով, քննում էր և հաւանութիւն տալիս գրքերի ցուցակներին, որ ցանկալի էր ձեռք բերել գրադարանի համար, նոյնպէս կազմում էր ցուցակ այն սարքերական հրատարակութիւնների, որոնց պէտք էր բաժանորդ գրուել ընթերցարանի համար, ստուգում էր և հաստատում գրադարան-ընթերցարանի ել ու մուտքի ամսական հաշիւները, և առհասարակ զբաղւում էր այն բոլոր խնդիրներով, որոնք վերաբերում էին գրադարանի գործերը բարւոքելուն:

Յանկանալով յայտնի կացուցանել գրադարանի գոյքի իսկական դրութիւնը՝ վարչութիւնը առաջարկել էր գրադարանական յանձնաժողովին որքան կարելի է շուտ ծանօթանալ այդ խնդրի հետ և այդ մասին ղեկուցում ներկայացնել վարչութեանը: Յանձնաժողովը, ուսումնասիրելով այդ խնդիրը, որոշեց կատարել ընդհանուր վերստուգութիւն բոլոր գրքերի գրացուցակի համաձայն, որպէսզի որոշել պակասող և կորած գրքերի թիւը: Քայց ի նկատի առնելով, որ գրքերի լիակատար վերստուգութիւնը կը պահանջի առնուազը երկու շաբաթ և այդ միջոցին գրադարանը պիտի փակուած լինի, յանձնաժողովը հնարաւոր չը գտաւ կատարել այդ աշխատանքը ձմեռը, երբ գրքերի պահանջը ամենից շատ է և յարմար էր համարում յետաձգել այդ գործը մինչև ամառուայ սկիզբը: Վարչութիւնը իւր կողմից հաւանութիւն տուեց յանձնաժողովի այդ ծրագրին:

Գրադարան-ընթերցարանի վարչութիւնը հաշուետարուայ ընթացքում զբաղւում էր, ի միջի այլոց, գրադարանի յաւելման խնդրով: Այս նպա-

տակով նա աշխատում էր, կարելոյն չափ, հետեւել ընթացիկ գրականութեանը և կազմել նոր գրքերի ցուցակ, որոնց ընտրութիւնը կատարւում էր կամ լաւագոյն ամսագիրների յայտնած կարծիքների հիման վրայ կամ գրանցից անկախ: Հաշւետւութեան տարւում գրադարանի գոյքի վրայ աւելացել է 399 անուն, որ անում է 715 հատոր 1152 թ. 59 կ. արժողութեամբ. գրանցից՝

ռուսերէն գրքեր	310 հ.—381 թ. 40 կ.
հայերէն »	135 հ.—155 թ. 69 կ.
օտար լեզուներով »	4 հ.— 28 թ. 90 կ.
	449 հ.—565 թ. 99 կ.
և ամսագիրներ՝	
ռուսերէն »	217 հ.—342 թ. 50 կ.
հայերէն »	33 հ.—191 թ. 40 կ.
օտար լեզուներով »	16 հ.— 52 թ. 70 կ.
	266 հ.—586 թ. 60 կ.

Սրանց մէջ հաշուած են նաև այն գրքերն ու պարբերական հրատարակութիւնները, որոնք ստացուել են, իբրև պրեմիաներ կամ նուէրներ այլ և այլ մասնաւոր անձերից, խմբագրութիւններից և հաստատութիւններից:

Ընծայաբերութեան միջոցով 1902 թ. ընթացքում ստացուել է ընդամենը 121 հատոր 63 թ. 55 կ. արժ., որոնցից՝ ռուսերէն 114 հատոր 60 թ. 05 կ. արժ. և հայերէն 7 հ. 3 թ. 50 կ. արժողութեամբ:

Այսպէս առ 1-ն յունվարի 1903 թ. գրադարանի գրքերի թիւը, ըստ մայր-մատեանի, արտայայտւում է հետեւեալ թւերով.

9155 անուն, 14.354 հատոր 23.689 թ. 67 կ. արժ.	
որոնցից՝ ռուսերէն գրքեր	7735 հ. — 12.757 թ. 21 կ. »
հայերէն »	2589 հ. — 2.982 թ. 10 կ. »
օտար լեզուներով »	53 հ. — 133 թ. 04 կ. »
և ամսագիրներ՝ ռուսերէն »	3.421 հ. — 5689 թ. 20 կ. »
հայերէն »	411 հ. — 1.916 թ. 62 կ. »
օտար լեզուներով »	145 հ. — 211 թ. 50 կ. »
	14.354 հ. — 23.689 թ. 67 կ. »

Այնուհետև գրադարանի վարչութիւնը ձեռնարկեց նոր լրացուցիչ գրացուցակ կազմելուն և նոյն այդ տարին լոյս ընծայեց ռուսաց չոր-

որոգ լրացուցիչ գրացուցակը, որի մէջ մտել են 698 հատոր գրքեր՝ վերաբերեալ գիտութիւնների գանազան ճիւղերին և զեղեցիկ դպրութեան: Այս չորրորդ լրացուցիչ գրացուցակը կազմելիս՝ գրադարանի վարչութիւնը ի նկատի ունէր, ի միջի այլոց, լրացնել IX բաժնի, այն է՝ կովկասագիտութեան, մի քանի պակասութիւնները, և այդպիսով վերոյիշեալ բաժինը հարստացաւ կովկասագիտութեան վերաբերեալ մի քանի հին և նոր ուսումնասիրութիւններով:

Ներկայումս գրադարանը ունի ռուսերէն և հայերէն մի մի հիմնական գրացուցակներ, որոնցից իւրաքանչիւրը՝ լրացրած է չորս յաւելումներով:

Հաշւետարուայ ընթացքում ի միջի այլոց մի մասնաւոր անձից ձեռք է բերուած մի ժողովածու հայոց հին պարբերական հրատարակութիւնների, որոնք այժմ հաղուագիւտ են, օրինակ՝ «Դիտակ Բիւզանդեան» (1813 թ.), Ռ. Պատկանեանի «Հիւսիսը» (1863 թ.), «Վաճառական», «Գարուն», «Խիկար» և այլն:

Ընթերցարանը 1902 թ. ընթացքում աւելի, քան երբ և իցէ, եղել է, բազմամարդ:

Յաճախումների քանակութիւնը, եթէ մատեանի մէջ ստորագրողների թւի հիման վրայ դատելու լինենք, համեմատ է 32.686-ի: Իսկ եթէ նրան աւելացնենք և այն անձանց յաճախումները, որոնք միշտ չեն նշանակել իրանց յաճախումը, այն ժամանակ այդ թիւը կ'հասնի մօտաւորապէս 40.000: Գրադարանում, ընդհակառակը, նկատելի էր ընթերցասիրութեան նւազելը, և հաշւետւութեան տարում գրադարանը ունեցաւ նախորդ տարուայ հետ համեմատած աւելի սակաւ բաժանորդներ:

ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ:

Հաշւետւութեան տարում գրադարանը ունեցել է նոր բաժանորդներ ընդամենը 878, որոնցից 655 — տղամարդիկ, 223 — կանայք, իսկ ըստ ազգութեանց՝ ռուս — 337

հայ — 337

այլազգի — 204.

Այլազգիները սրանք են. 110 — հրէայ, 46 — գերմանացի, 15 — թուրք, 14 — լեհացի, վրացի — 12, չեխ — 3, ֆրանսիացի — 2, 1 — օսետին, 1 — սերբ: Ըստ պարապմանց՝ մասնաւոր ծառայութեան մէջ եղածները — 215, պետական ծառայողներ — 42, վաճառականներ — 35,

արհեստավորներ—39, ուսանողներ—199, ուսուցիչներ—15, խնժեհներ—6, բժիշկներ—6, ծովագնացներ—5, գեղարուեստի մարդիկ—4, իրավաբաններ—3, քահանայ—1:

Վերև բերուած թւերից երևում է, որ բաժանորդների ամենամեծ տոկոսը կազմում են մասնաւոր ծառայութեան մէջ գտնուող անձինք, ապա հետևում են ուսանողները և այլն: Բաժանորդագրութիւնից հեռացածների թիւն է 781:

Բերեմք այժմ բաժանորդներին վերաբերեալ վիճակագրական տեղեկութիւններ ըստ ամիսների.

1902 Դ.	Նոր բաժանորդներ					Գուրս գնացած բաժանորդներ					Նոր բաժանորդներ				
	I. հարդ.	II.	III.	IV.	Ընդամենը	I. հարդ.	II.	III.	IV.	Ընդամենը	Տղամարդ	Կ. Դ. Ե.	Ուսուց.	Հաս. Ե.	Այլազգ.
Յուլիւս	1	3	12	71	87	—	4	12	57	73	62	25	52	21	14
Փետրւար	1	1	11	60	73	—	3	8	49	60	54	19	26	35	12
Մարտ	3	2	8	47	60	2	5	14	64	85	44	16	21	24	15
Ապրիլ	1	1	6	43	51	3	1	12	50	66	41	10	19	21	11
Մայիս	2	3	7	52	64	1	1	19	90	111	59	5	18	30	16
Յունիս	—	3	7	58	68	1	3	8	62	74	49	19	25	27	16
Յուլիս	1	—	6	43	50	1	2	11	29	43	39	11	18	14	18
Օգոստոս	2	2	5	34	43	1	1	3	37	42	32	11	17	16	10
Սեպտեմբ.	3	4	16	77	100	2	3	7	31	43	73	27	41	37	22
Հոկտեմբեր	4	4	13	91	112	—	3	7	44	54	83	29	41	47	24
Նոյեմբեր	2	3	9	64	78	3	2	4	47	56	56	22	29	29	20
Դեկտեմբեր	4	4	11	73	92	5	1	8	60	74	63	29	30	36	26
Ընդամենը	24	30	111	713	878	19	29	113	620	781	655	223	337	337	204

Այս աղիւսակից երևում է, որ գրադարանի գործունէութիւնը աւելի կենդանանում է աշնան և ձմրան ամիսներում, այն ինչ գարնան և ամառը թուլանում է:

Գալով վերցրած գրքերին, վիճակագրական տեղեկութիւններից յայտնւում է, որ բաժանորդները մեծ մասամբ կարդում են գեղեցիկ դպրութեան վերաբերեալ գրքեր, գլխաւորաբար վէպեր: Գրանք կազմում են ընդհանուր թւի 81%: Բաժանորդները սովորաբար վերցնում են թեթիւ և զւարճալի ընթերցանութեան գրքեր: Սակայն կայ մի որոշ մաս ընթերցողների, որոնք, ըստ երևոյթին, հետևում են նորագոյն գրականութեան, հարցնում են միշտ գրականական վերջին նորութիւնները, ինչպէս, օրինակ, Հաուպտմանի, Զուգերմանի, Զեխովի, Գօրկու, Անդրէևի և ուրիշների հեղինակութիւնները, և ընդհանրապէս գրքերի ընտրութեան միջոցին առաւելութիւն են տալիս դասական մատենագիրներին. այգախոսներն, օրինակ, յաճախ վերցնում են կոմս Լ. Տօլստոյի, Գօգօլի, Դոստոևսկու, Տուրգենևի, Դիկկենսի և այլն գործերը: Ամենից շատ կարդացւում են վէպեր և մանր պատմութիւններ. աւելի սակաւ են հետաքրքրւում զուտ բանաստեղծական և գրամատիկական երկերով, թէև, պէտք է ասած, բաւականին յաճախ վերցնում են Շէքսպիրի, Հաուպտմանի, Իրսէնի, Օտտրօփսկու և մի քանի ուրիշ գրամատուրգների հեղինակութիւնները: Գեղեցիկ գրականութեան բաժնի մէջ մտնում են նաև մանկական ընթերցանութեան համար նշանակուած գրքերը, որոնց պահանջը բաւական մեծ է:

Միւս բաժիններից ամենից սակաւ պահանջւում էին աստուածաբանական գրքեր, որոնցից վերցրել են ամբողջ տարուայ ընթացքում 30 անգամ: Լուրջ և գիտական բովանդակութեամբ գրքեր (փիլիսոփայական, պատմական, բնագիտական) բաց է թողուած ընդամենը 1650 կտոր, որ կազմում է 10%: գրեթէ նոյնչափ տարել են պարբերական հրատարակութիւններ, 1499 հատ կամ 9%: Ամսագրերից ամենից շատ հարցնում էին. «Вѣстникъ Европы», «Русская Мысль», «Русское Богатство», «Миръ Божій», «Вѣстникъ Иностранной Литературы», «Историческій Вѣстникъ», իսկ մանկական թերթերից «Задушевное Слово»: Մանագիտական թերթերը (օրինակ, «Вѣстникъ Воспитанія», «Русская Школа», «Вопросы Философіи и Психологіи») առհասարակ սակաւ են վերցնում: Կովկասագիտութեան վերաբերեալ գրքեր թէև յաճախ են հարցնում, բայց վերցրած են ընդամենը 38 անգամ. դրա պատճառը այն է, որ կովկասագիտութեան վե-

րաբերեալ գրքերը, լինելով մեծ մասամբ թանկագին կամ հազազիւտ, սովորաբար տուն չեն տրուում:

Հայերէն գրքերի վերաբերմամբ կարելի է ասել նոյնը, ինչ որ ասուած է վերև ռուսերէն գրքերի նկատմամբ, այն է, որ ընթերցողները գերադասութիւն են տալիս համեմատաբար աւելի թեթիւ ընթերցանութեան գրքերին. լուրջ և գիտական բովանդակութիւն ունեցող գրքերից սովորաբար խուսափում են: Մեր հեղինակներից ամենից շատ կարդացւում է Րաֆֆի. ապա հետևում են՝ Պաօշեան, Ծերենց, Արուսեան, Շիրվանդադէ, Լէօ և այլն: Նորագոյն հեղինակները կարդացւում են ոչ այնքան յաճախ:

Այստեղ դնում ենք գրադարանից բաց թողած գրքերի վիճակագրական աղիւսակը՝ ըստ ամիսների և գրացուցակի բաժանմանց:

1902 թ.	Ռ Ռ Ռ Ս Ե Ր Է Ն Գ Ր Ք Ե Ր										ՀԱՅԵՐԷՆ ԳՐՔԵՐ							
	Գրացուցակի բաժանմունքներ										Գրացուցակի բաժանմունքներ							
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	1	2	3	4	5	6	7	8
Յուզնավար	7	43	29	75	26	1699	—	175	—	3	—	5	7	1	2	147	4	—
Փետրվար	4	43	32	58	26	1464	—	104	1	2	—	2	5	—	1	169	3	—
Մարտ	—	46	20	67	25	1464	—	164	—	3	—	3	15	—	—	152	—	—
Ապրիլ	—	34	13	47	17	1043	—	164	—	—	—	—	6	1	3	91	4	—
Մայիս	2	20	5	57	15	1070	—	135	6	3	—	4	16	—	—	93	15	—
Յուլիս	1	32	14	73	21	845	—	78	1	2	—	—	3	—	—	85	11	—
Յուլիս	1	40	12	51	24	858	—	96	1	—	—	—	6	—	—	74	12	—
Օգոստոս	5	25	10	25	8	767	—	52	2	2	—	—	6	—	—	58	7	—
Սեպտեմբեր	4	39	20	39	18	790	—	66	22	1	—	—	5	—	—	54	4	—
Հոկտեմբեր	3	58	28	61	16	1094	—	128	1	3	3	6	18	—	7	130	5	—
Նոյեմբեր	—	51	17	49	26	1101	—	177	1	2	—	3	21	—	1	106	7	—
Դեկտեմբեր	3	60	17	48	32	1351	—	160	3	8	1	1	12	1	—	141	13	1
Ընդամենը	30	491	217	650	254	13546	—	1499	38	29	4	26	120	3	14	1300	85	1
	Աստածա- բանություն	Փիլիսոփ.	Իրաւագիտ.	Պատմութիւն	Բնագիտակ.	Գեղ. գիյ. գիւթիւն.	Տեղեկագիր.	Ախարարիք	Կրօնագիր.	Օտար լե- զաներ	Աստած.	Փիլիսոփ.	Պատմութիւն.	Հասարակ.	Բնագիտ.	Գեղեցիկ պարար.	Ախարարիք	Տեղեկագիր.

Ը Ն Թ Ե Ր Յ Ա Ր Ա Ն Ը:

1902 թ. ընթացող տարում էին հետևալ պարբերական հրատարակութիւնները.

Ռուսերէն. Биржевые Вѣдомости, Кавказъ, Каспій, Новое Время, Новое Обозрѣніе, Новости, Курьеръ, Правительственный Вѣстникъ, Русскія Вѣдомости, С.-Петербургскія Вѣдомости, Тифлисскій Листокъ, Торгово-Промышленная Газета, Баку, Бакинскія Извѣстія, Аргонавтъ, Бакинскія Губернскія Вѣдомости, Будильникъ, Восходъ, Живописное Обозрѣніе, Кавказское Сельское Хозяйство, Нива, Природа и Люди, Стрекоза, Спутникъ Здоровья, Театръ и Искусство, Вопросы Философіи и Психологіи, Вѣстникъ Воспитанія, Вѣстникъ Вѣстникъ Европы, Иностранной Литературы, Журналъ для всѣхъ, Историческій Вѣстникъ, Кавказскій Вѣстникъ, Міръ Божій, Научное Обозрѣніе, Нефтяное Дѣло, Новый Журналъ Иностранной Литературы, Образование, Право, Русское Богатство, Русская Мысль, Русская Старина, Русская Школа, Дѣтское Чтеніе, Дѣтскій Отдыхъ, Задушевное Слово, Родникъ.

Հայերէն. Արեւիք, Բիւզանդիոն, Մշակ, Նոր Գար, Տարազ, Մասիս, Ազրիւր, Արարատ, Անահիտ, Բազմալէզ և Գեղունի, Բանասէր, Լուսալ, Հանդէս Ամսօրեայ, Մուրճ:

Օսար լեզուներով. Berliner Tageblatt, Daily News, Fliegende Blätter, Revue des Revues, Temps, The Graphic, Կвали.

Ընդամենը 67 պարբերական հրատարակութիւններ:

Մատենի մէջ ստորագրուած անձանց յաճախումների թիւը 32.686 էր, որից՝ 10093 ռուսներ և այլազգիք, 22593 հայեր: Այլազգիների մէջ ամենամեծ տոկոսը կազմում են հրէաները. նրանցից յետոյ՝ վրացիք, գերմանացիք, յոյներ, լեհացիք, օսեթիներ, թուրքեր, ֆրանսիացիք, սերբեր, ռումիներ, չվեզացիք, չեխներ:

Ըստ պարապմանց՝

Մասնաւոր ծառայողներ	5346.	Ինժեներներ	— —	295.
Վաճառականներ — —	1503.	Գեղարուեստի մարդիկ —		233.
Ուսանողներ — — —	2317.	Բժիշկներ — — —		147.
Աստիճանաւորներ —	617.	Հոգևորականներ — —		135.
Ուսուցիչներ — — —	514.	Գիւղատնտեսներ —		34.
Արհեստաւորներ — —	1659.	և այլն:		
Ծովագնացներ — —	624.			

Ներքև դնում ենք 1902 թ. գրադարան-ընթերցարանի ել և մտից հաշիւը:

Մ Ո Ւ Տ Ք.		Բ.	Կ.	Ե Լ Ք.		Բ.	Կ.
Ստացուած են գրաւականներ		1400	—	Վերադարձուած են գրաւականներ		1287	—
1	Ստացուած է ընթերցանութեան համար	1152	60	1	Գրքերի համար վճարուած է . . .	495	26
2	» գրացուցականների վաճառումից .	53	45	2	Պարբերական հրատարակութիւն .	658	16
3	» կորցրած գրքերի համար . .	12	75	3	Կազմագին	372	40
4	» հին լրագիրների վաճառումից .	28	10	4	Գրացուց. տպագր. և տպ. այլ ծախք.	87	—
5	» ընթերցարանի յաճախորդներից	187	66	5	Գրադարանի ավահովագրութիւն .	156	30
6	» երկրորդ օրինակների վաճառ.	6	66	6	Նոր գնուած իրեր	41	—
7	» գրաւականների մնացորդ .	113	—	7	Վառելիք և լուսամուտի խն .	256	—
8	» Ընկերութեան վարչութիւնից ծախսերը ծածկելու . .	3033	29	8	Մանր ծախսեր	121	39
Ընդամենը . . .		4587	51	9	Թոճեկներ	2400	—
				Ընդամենը		4587	51

ՅՈՒՅԱԿ ԲԱԳՈՒԻ ՀԱՅՈՅ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒ-
ԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ՍԿՍԱԾ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՕՐԻՑ:

ԱՌԱՋԻՆ ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԱՆԴԱՄ

1	†	Ռոստոմեանց Դաւիթ Յարութիւնեան	500	1866
ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԱՆԴԱՄՆԵՐ				
1	✓	Աղամեանց Դաւիթ Յովհաննիսեան	500	1866
2	✓	Ապրեսեանց Յակովբ Սահակեան	300	1866
3	✓	Այվազեանց Սարգիս Կիրակոսեան	500	1866
4	+	Գրիգորեանց Սարգիս Յարութիւնեան	300	1866
5	✓	Զոհրապեանց Մովսէս Զոհրապեան	600	1866
6	✓	Թումայեանց Գրիգոր Հայրապետեան	500	1866
7	✓	Լազարեանց Գէորգ Պօղոսեան	750	1866
8	✓	Կրամիլնիկեանց Ներսէս Մկտչեան	2000	1866
9	✓	Հախումեանց Օհանյան Գրիգորեան	300	1866
10	✓	Շահգիգանեանց Մուսաէլ Դանիէլեան	700	1866
11	+	Տէր-Գրիգորեանց Սարգիս Յովհաննիսեան	200	1866
12	+	Տէր-Ղուկասեանց Ալեքսէյ Արտեմիչ	2000	1866

ՊԱՏՈՒԱԻՈՐ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

1	+	Ամիրեանց Թովմաս Յովհաննիսեան		1885
2	+	Բաղիրեանց Սամուէլ Յովհաննիսեան		1878
3	+	Թումայեանց Թադուհի Աբրահամեան		1878
4	+	Միրզոյեանց Մելքում Յովհաննիսեան		1880
5	+	Կաճկաճեանց Աստուածատուր Ալեքսանդրեան		1900

Ի Ս Կ Ա Կ Ա Ն Ա Ն Դ Ա Մ Ն Ե Ր

I. ԱՆՓՈՓՈՒ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

Ա.

1	+	Աբէլեանց Պետրոս Աբէլեան		1881
2		Աբէլեանց Ներսէս Յարութիւնեան		1889
3		Աբիեանց Մինաս Մինասեան		1877
4		Աբիեանց Մարգարիտ Միքայէլեան		1882
5	+	Աբրահամեանց Յովհաննէս Կարապետեան		1865
6	+	Աղամեանց Աբգար Սահակեան		1866
7		Աղամեանց Կարապետ Մելքումեան		1881
8		Աղամեանց Յակովբ Սահակեան		1875

9	Աղամեանց Աղէքսանդր Յովհաննիսեան	1885
10	Աղամեանց Յարութիւն Յաթաննիսեան	1885
11	† Աղամեանց Յովակիմ Սահակեան	1883
12	Աղամեանց Իսահակ Աբգարեան	1886
13	Աղամեանց Յովհաննէս Դաւթեան	1892
14	Աղամեանց Մինաս Պողոսեան	1893
15	Աղամեանց Սօֆեա Մուսայէլեան	1893
16	Աղամեանց Հեղինէ Գրիգորեան	1897
17	† Աղատեանց Մարգարէ Վելեջանեան	1876
18	† Աղատեանց Յովսէփ Մարգարեան	1876
19	† Աթամալեանց Միրզա Դանիէլեան	1875
20	Ալաբեանց Յովհաննէս	1884
21	† Ալիբէգեանց Գաբրիէլ Յովհաննիսեան	1881
22	† Ալիբէգեանց Յարութիւն Յովհաննեսեան	1877
23	† Ալէքսանեանց Պողոս Գասպարեան	1870
24	† Աղաբէգեանց Գրիգոր Սերգէյեան	1874
25	Աղամալեանց Գրիգոր Սահակեան	1865
26	Աղամալեանց Պետրոս Միքայէլեան	1866
27	Աղամալեանց Սահակ Ստեփանեան	1894
28	Աղայեանց Աղա Խաչատրեան	1874
29	† Աղամջանեանց Մկրտիչ Յովհաննիսեան	1866
30	Աղամիրզեանց բժ. Սիմէօն	1897
31	† Ամառունի Իշխան Նապօլեօն	1872
32	Ամբրումեանց Գէորգ Ամբրումեան	1866
33	Ամիրեանց Հեղինէ Պողոսեան	1877
34	Այվազեանց Գրիգոր Թովմասեան	1870
35	Այվազեանց Նիկողայոս Յարութիւնեան	1891
36	Այվազեանց Ստեփան Գրիգորեան	1896
37	† Անանեանց Յովհաննէս Ստեփանեան	1877
38	Անանեանց Առաքել Դաւթեան	1887
39	Անանեանց Ալէքսանդր Ստեփանեան	1888
40	† Անդրէաս Արք-Եպիսկ. Շամ. թեմ. նախկ. առաջ.	1873
41	Անտօնեանց Խաչատուր Սարգսեան	1878
42	† Աշուղեանց Յովսէփ քահանայ	1879
43	Ապրեստեանց Անդրէաս Բաբայեան	1870
44	Առաքելեանց Աբրահամ Պետրոսեան	1874
45	Առաքելեանց Սոֆեա	1885
46	Առաքելեանց Նիկողայոս Մարտիրոսեան	1882
47	Առաքելեանց Գրիգոր Մարտիրոսեան	1875

48	† Ասլանեանց Գրիգոր Սաղաթելեան	1875
49	Ասլանեանց Եղիսաբէթ Սիմէօնեան	1877
50	Ասլանեանց Թովմաս Գաբրիէլեան	1865
51	Ասլանեանց Իւլեա Յարութիւնեան	1885
52	Ասլանեանց Ոսկի Յարութիւնեան	1897
53	† Ասրիբէգեանց Յովհաննէս Պօղոսեան	1878
54	Ասրիբէգեանց Աղէքսանդր Բօղդանիչ	1894
55	Ասրիբէգեանց Եղիսաբէթ Գրիգորեան	1898
56	Աստուածատրեանց Իւան Մովսիսեան	1879
57	Արղութեանց Պօղոս Փարսադանեան	1870
58	Արամեանց Եղիսաբէթ Սողոմոնեան	1888
59	Արամեանց Միքայէլ Յովսէփեան	1884
60	† Արզումանեանց Սիմէօն	1885
61	Աւագեանց Մանուշար Խաչատրեան	1891
62	Աւագեանց Աննա Գանիէլեան	1891
63	† Աւետեանց Անդրէաս Սարգսեան	1871
64	† Աւետեանց Կարապետ Գրիգորեան	1871
65	Աւետեանց Յովսէփ Եսայեան	1896

Բ.

66	† Բաբալեանց Ստեփան Յովհաննիսեան	1873
67	Բաբախանեանց Յովհաննէս Յակովբեան	1877
68	Բաբայեանց Առաքել Գրիգորեան	1871
69	Բաղալքեօխփայեանց Աստուածատուր Աւետիքեան	1874
70	Բաղալեանց Աւետիս Հայրապետեան	1888
71	† Բալայեանց Գասպար Մինասեան	1882
72	Բաղիրեանց Նազանի Հայրապետեան	1873
73	† Բալայեանց Նիկողայոս Զախարեան	1879
74	† Բարսամեանց Միրզա Բաղիշ	1871
75	† Բարսամեանց Ստեփան Խաչատրեան	1870
76	Բերիժանեանց Աղէքսանդր Պօղոսեան	1891
77	† Բէգլարեանց Բաբա Բէգլարեան	1882
78	Բէգլարեանց Գրիգոր Բէգլարեան	1888
79	Բէգլարեանց Իսրայէլ Մահտեսի Ղազարեան	1893
80	Բէգլարեանց Սերգէյ	1880
81	† Բէհրամեանց Սահակ Արզումանեան	1870
82	Բուդաղեանց Եղիա Գալստեան	1876
83	† Բուդաղեանց Ենովք Գալստեան	1889

84	† Բուդաղեանց Թագէոս աւագ քահանայ	1870
85	Բուռնիաթեանց Յովակիմ Յովհաննիսեան	1871
86	Բուռնիաթեանց Համբարձում Դաւթեան	1886

Գ.

87	† Գալումեանց Գաբրիէլ Ստեփանեան	1874
88	Գասպարեանց Եսայի	1888
89	† Գարսոյեանց Գերասիմ Մինասեան	1875
90	Գեանջուցեանց Հայկ Գրիգորեան	1898
91	† Գիլանցեանց Պօղոս Յարութիւնեան	1874
92	† Գրիգորեանց Բալասի	1877
93	† Գրիգորեանց Եգոր Աւետիքեան	1871
94	Գրիգորեանց Եղիսաբէթ Աուկասեան	1877
95	Գրիգորեանց Կոստանդին Յովհաննիսեան	1870
96	Գրիգորեանց Գրիգոր Քահանայ	1889
97	Գուրգէնբէգեանց Յովհաննէս Յովսէփեան	1874

Դ.

98	Դանիէլեանց Իւան Մատթէոսեան	1881
99	Դիլդարեանց Աղաջան Վարդանեան	1878
100	† Դիլդարեանց Գրիգոր Յովհաննիսեան	1868
101	Դիլդարեանց Յովհաննէս Մինասեան	1873
102	Դիլդարեանց Սամուէլ Գրիգորեան	1885
103	Դօլուխանեանց Մարկոս Եսայեան	1889
104	Դօլուխանեանց Բօղդան Մովսէսեան	1890
105	Դօլուխանեանց Բօղոմիլեա Ստանիսլաւեան	1891

Ե.

106	† Եաղուբբէգեանց Միրզա-Եգոր Յակովբեան	1878
107	† Եաղուբբէգեանց Արտեմ Գասպարեան	1879
108	† Եաղուբեանց Լևոն Գասպարեան	1865
109	† Եաղուբեանց Նունէ Հայրապետեան	1878
110	† Եղիազարեանց Աղա Ազգարեան	1876
111	Ենգիբարեանց Գարեգին Խրիստաֆօրիչ	1898
112	Եսայեանց Աղէքսանդր	1882
113	† Երամիշեանց Մարգարէ Յովհաննիսեան	1870

Զ.

114	Զալեանց բժ. Միքայէլ Յովսէփեան	1898
115	† Զարգարեանց Դաւիթ Մկրտչեան	1874
116	Զախարբէգեանց բժ. Մինաս Պետրոսեան	1897
117	Զօհրապեանց Աւետիք	1873
118	Զօհրապեանց Պետրոս Մովսիսեան	1886

Ը,

119	Ընկերութիւն Աբեանց և Բէգլարեանց	1871
-----	---------------------------------	------

Թ.

120	† Թաթոսեանց Զաքարեայ Ոսկանեան	1876
121	Թաթոսեանց Սահակ Մատթէոսեան	1874
122	† Թաթոսեանց Սաղաթել Գասպարեան	1890
123	† Թաթոսեանց Ստեփան Ոսկանեան	1876
124	† Թամամշեանց Ստեփան Սողոմոնեան	1870
125	Թամամշեանց Գրիգոր Սողոմոնեան	1888
126	† Թամամշեանց Գրիգոր (Գէորգ) Միքայէլեան	1888
127	† Թամամշեանց Յովսէփ Ալէքսանդրեան	1891
128	† Թաւրիգեանց Աստուածատուր Յակովբջանեան	1875
129	† Թաւրիգեանց Աւագ Ալէքսանդրեան	1882
130	Թաւրիգեանց Անթառամ Յարութիւնեան	1877
131	† Թաւրիգեանց Աղէքսանդր Աւետեան	1875
132	Թառայեանց Յովհաննէս Յարութիւնեան	1878
133	† Թառայեանց Քերովբէ Գէորգեան	1879
134	Թէմուրեանց Յովհաննէս	1877
135	Թէմուրազեանց Արշակ Գէորգեան	1889
136	Թորոսեանց Յովհաննէս Յովհաննիսեան	1877
137	Թումայեանց Աւետիս Պետրոսեան	1882
138	Թումայեանց Գերասիմ Յովսէփեան	1885
139	Թումայեանց Համբարձում Աղէքսանդրեան	1888
140	Թումայեանց Լազար Գրիգորեան	1896
141	Թումայեանց Քրիստափոր Գրիգորեան	1891
142	† Թումանեանց Զաքարեայ	1984
143	Թումանեանց Շուշանիկ	1802
144	† Թուրփայեանց Աւետիս Աստուածատրեան	1889

Ժ.

145	Ժամհարեանց Եկատերինէ Վլասեան	1878
146	† Ժամհարեանց Իսահակ Իսահակեան	1878
147	Ժամհարեանց Յովհաննէս Իսահակեան	1875
148	Ժամհարեանց Նիկողայոս Իսահակեան	1881
149	Ժամհարեանց Քեթևան	1878
150	† Ժամհարեանց Գերասիմ Ղուկասեան	1882

Ի.

151	† Իզմիրեանց Յովսէփ Աստուածատրեան	1866
152	Իւզբաշեանց Մարգարիտ Միրզաջանեան	1878
153	Իւզբաշեանց Յովհաննէս Պետրոսեան	1876
154	Իւզբաշեանց Սարգիս Դանիէլեան	1872
155	† Իւզբաշեանց Ռոստոմ Հայրապետեան	1887
156	Իւզբաշեանց Դաւիթ-Բէկ Բողդանեան	1889
157	† Իւզբաշեանց Մարիամ Յովհաննիսեան	1892

Լ.

158	† Լազարեանց Աննա Դաւթեան	1870
159	† Լազարեանց Խաչատուր Յովակիմեան	1871
160	† Լազարեանց Յովհաննէս Դաւթեան	1870
161	Լազարեանց Միքայել Յովհաննիսեան	1883
162	Լազարեանց Կարապետ Խաչատրեան	1892
163	Լալայեանց Սէրգէյ Բէգլարեան	
164	Լալայեանց Ռոստոմ	1885
165	† Լալայեանց Զումշուտ Մկրտչեան	1885
166	Լալայեանց Կարապետ Պողոսեան	1885
167	† Լալայեանց Պողոս Աբրահամեան	1885
168	† Լալայեանց Յակովբ Գէորգեան	1889
169	† Լիանոզեանց Նիկողայոս Կարապետեան	1881
170	Լիանոզեանց Գէորգ Մարտիրոսեան	1866
171	† Լիանոզեանց Ստեփան Մարտիրոսեան	1870
172	Լիանոզեանց Մարթա Աբրահամեան	1885
173	† Լիսիկեանց Յակովբ Մկրտումեան	1874

Խ.

174	† Խանկալամեանց Զօհրապ Սողոմոնեան	1879
175	Խաչանեանց Լևոն Գաբրիէլեան	1877

176	† Խաչատրեանց Ոսկան Ռոստոմեան	1871
177	Խաչատրեանց Գրիգոր Լազարեան	1901
178	Խաչատրեանց Միրզաջան	1896
179	Խաչիկեանց Պօղոս Խաչատրեան	1874
180	Խլըտլեանց Յակովբ Միքայէլեան	1887
181	† Խորէն եպիս. Ստեփանէ	1896
182	† Խունուկեանց Յովհաննէս Մահտեսի Գրիգորեան	1888
183	Խունուկեանց Մինաս Մահտեսի Գրիգորեան	1882

Ծ.

184	Ծառուբեանց Առաքել Ծառուբեան	1866
-----	-----------------------------	------

Կ.

185	Կաճկաճեանց Մինաս Սարգսեան	1884
186	† Կաճկաճեանց Սէրգէյ Ստեփանեան	1866
187	† Կաճկաճեանց Մկրտիչ Խաչատրեան	1884
188	Կարապէտեանց Համբարձում Յովհաննիսեան	1888
189	Կարապէտեանց Մկրտիչ Յովհաննիսեան	1886
190	Կիրէեանց Քէօրգ Սարգսեան	1890
191	† Կոկոյեան Մարտին Իգնատեան	1873
192	Կուզնեցեանց Աղէքսանդր Հայրապետեան	1870
193	Կրասիլնիկեանց Սէրգէյ Միխայէլեան	1870
194	Կրասիլնիկեանց Եղիսաբէթ Իսահակեան	1889
195	Կրասիլնիկեանց Մովսէս Սարգսեան	1892
196	Կրասիլնիկեանց Յովհաննէս Սարգսեան	1892
197	Կրասիլնիկեանց Կոնստանտին Սարգսեան	1894
198	Կօլմանեանց Աստուածատուր Ստեփանեան	1893
199	Կօլմանեանց Աւագջան Գաբրիէլեան	1885

Հ.

200	† Հախումեանց Համբարձում Սահակեան	1866
201	† Հախումեանց Հայրապետ Գրիգորեան	1870
202	Հախումեանց Զառվարդ Պետրոսեան	1885
203	Հախումեանց Թումաս	1886
204	Հախումեանց Միքայէլ Հայրապետեան	1893
205	Հախվերդեանց Գաբրիէլ	1877

206	Համազասպեանց Անանիա վարդապետ	1888
207	Հայկական Շոգենաւալին Ընկերութիւն	1893
208	Հայրումեանց Յարութիւն Եսայեան	1885

Ղ.

209	Ղազեանց Զաւադ	1881
210	Ղազեանց Յակովբ	1883
211	Ղասաբեանց Աղէքսանդր Յարութիւնեան	1870
212	Ղասաբեանց Յովհաննէս Անդրէասեան	1884
213	Ղասաբեանց Աւագ Յովակիմեան	1884
214	Ղասաբեանց Ալէքսանդր Գասպարեան	1896
215	Ղարաբէգեանց Աւետիս Սարգսեան	1870
216	† Ղորղանեանց Անտօն Սողոմոնեան	1871
217	Ղուկասեանց Արշակ Յովսէփեան	1897
218	† Ղուկասեանց Աւետիս Բալայեան	1879
219	Ղուկասեանց Եւգենեա Սամուէլեան	1882
220	Ղուկասեանց Պօղոս Յովսէփեան	1881
221	Ղուկասեանց Անուշ Յովհաննիսեան	1885
222	Ղուկասեանց Աղաջան Բալայեան	1886
223	Ղուկասեանց Թադուհի Մովսէսեան	1886
224	† Ղուլեանց Միրզաջան Մկրտչեան	1891

Ճ.

225	Ճգնաւորեան Գրիգոր Թովմասեան	1874
226	Ճգնաւորեանց Յովհաննէս Դաւթեան	1866

Մ.

227	Մադաթեանց Միքայել Սարգսեան	1878
228	Մադաթեանց Յարութիւն Սարգսեան	1871
229	Մադաթեանց Աննման Յովսէփեան	1884
230	Մադաթեանց Նատալիա Եսայեան	1891
231	† Մազիրեանց Աղէքսանդր Գրիգորեան	1882
232	Մալեանց Աւետիք Յովհաննիսեան	1874
233	Մալխասեանց Նիկողայոս Բարսեղեան	1885
234	Մամաջանեանց Գասպար Դաւթեան	1873
235	† Մամիկոնեանց Աւետիս Մատթէոսեան	1874

236	Մալիլեանց Ղազար Յովհաննէսեան	1875
237	Մալիլեանց տիկ. Եկատէրինէ Բաղդասարեան	1885
238	Մանգասարեանց Գրիգոր Մինասեան	1886
239	Մանգասարեանց Յակովբ Պետրոսեան	1893
240	† Մանուէլեանց Գրիգոր Խաչատրեան	1870
241	Մարգարեանց Կարապետ Գէորգեան	1873
242	† Մարգանեանց Գրիգոր Եսայան	1865
243	† Մարգանեանց Զամբազ Մուսաէլեան	1877
244	Մարկուզեանց բժ. Յովսէփ Մարգարեան	1891
245	Մարտիրոսեանց Մկրտիչ Յակովբեան	1882
246	Մելիք-Բէգլարեանց Թէիմուրազ-բէկ	1875
247	† Մելիք-Բէգլարեանց Պօղոս Շամիլեան	1873
248	† Մելիք-Գաղտնեանց Ֆրանգիլ Զաշրումեան	1870
249	† Մելիքեանց Անդրէաս Յովհաննէսեան	1877
250	† Մելիքեանց Թադէոս Յովհաննէսեան	1866
251	† Մելիքեանց Մինոս Հաւաստեան	1878
252	† Մելիքեան Սարգիս Յովհաննէսեան	1891
253	† Մելիքեանց Զաւադ Մելքումեան	1866
254	Մելիքեանց Համբարձում Սարգսեան	1890
255	Մելիքեանց Մարիամ Մովսեսեան	1897
256	† Մերանցեանց Կարապետ Պետրոսեան	1866
257	Միսկինեանց Սէրգէյ Անդրէասեան	1879
258	Միրզա-Աւագեանց Յովհաննէս Մովսիսեան	1875
259	Միրզա-Աւագեանց Գրիգոր Յարութիւնեան	1976
260	Միրզաբէգեանց Խորէն աւագ քահանայ	1878
261	Միրզաբէգեանց Գէորգ Ռոստոմեան	1877
262	Միսկարեանց Սէրգէյ	1883
263	† Մխիթարեանց Մկրտիչ Կարապետեան	1866
264	Մնացականեանց Աւետիս Առաքելեան	1892
265	Մութաֆեանց Վահրամ Կարապետեան	1892

Յ:

266	† Յարութիւնեանց Յարութիւն Բէժանեան	1872
267	† Յարութիւնեանց Նիկողայոս Յարութիւնեան	1870
268	Յարութիւնեանց Աստուածատուր Թեանեան	1895
269	Յարութիւնեանց Մարգարիտ Աղաջանեան	1895
270	Յակովբեանց Բաղդասար Յովհաննէսեան	1888
271	Յովհաննէսեանց Աննա Վասիլեան	1895

272	Յովհաննիսեանց Աղէքսանդր Տէր-Մկրտչեան	1895
273	Յովհաննիսեանց Եղիշէ	1875
274	Յովհաննիսեանց Տիկին Սօնա Յովակիմեան	1875

Ն.

275	Նաբաթեանց Եղիշէ Պետրոսեան	1885
276	Նաբաթեանց Բալախանով	1888
277	† Նազարբէգեանց Նախշուն Խաչատրեան	1870
278	† Նազարբէգեանց Զաքարեայ Յովհաննիսեան	1870
279	Նաջարեանց Աննիբալ Յարութիւնեան	1871
280	Նաջարեանց Սէրգէյ Հալրապետեան	1877
281	Նաջարեանց Սամուէլ Հալրապետեան	1877
282	Նասիբեանց Աբրահամ Մկրտչեան	1893
283	Ներսէսեանց Աղէքսանդր Պողոսեան	1870
284	Ներսէսեանց Յարութիւն Պետրոսեան	1870

Շ.

285	† Շադինեանց Պետրոս Յովհաննիսեան	1897
286	† Շամխարեանց Գաւիթ Յովհաննիսեան	1879
287	Շահգիդանեանց Բաղդասար Խաչատրեան	1880
288	Շահգիդանեանց Զամբախ Մարտիրոսեանց	1877
289	Շահգիդանեանց Շողակաթ Յովսէփեան	1877
290	† Շահգիդանեան Օհանջան	1877
291	Շահգիդանեանց Մկրտիչ Մկրտիչ Մուսայելեան	1883
292	Շադիդանեանց Գասպար Խաչատրեան	1865
293	Շահիջանեանց Սարգիս Յովհաննեսեան	1889
194	† Շահնազարեանց Գէորգ Աբրահամեան	1879
295	† Շահնազարեան Գէորգ Խաչատրեան դէ-Շաբուր	1870
296	Շահնազարեանց Յակովբ Աբրահամեան	1879
297	Շահնազարեանց Յարութիւն Աբրահամեան	1876
298	† Շահնազարեանց Յովհաննէս	1877
299	Շահնազարեանց Յովհաննէս-բէգ Գանիէլեան	1871
300	† Շարաբանդեանց Սէրգէյ Գաւթեան	1879
301	Շարաբանդեանց Գրիգոր Սարգսեան	1885
302	Շիսեանց Բազրատ Յովհաննիսեան	1888
303	Շիսեանց Մարգարէ Խաչատրեան	1888

Ո.

304	† Ունանեանց Աղաջան Սիմէօնեան	1876
305	† Ունանեանց Ստեփան Սիմէօնեան	1889
306	Ունանեանց Միքայէլ Աղաջանեան	1889
307	Ունուտցեանց Պետրոս Սարգսեան	1882
308	Ոսկանեանց Յովհաննէս Գրիգորեան	1878

Չ.

309	† Զախմախսազեանց Ստեփան Ալէքսանդրեան	1891
310	† Զալաբեանց Արտեմ Լազրեան	1892
311	† Զայգեշտեանց Գէորգ	1872
312	† Զիթախեանց Յովհաննէս Ալէքսէյեան	1888

Պ.

313	† Պապայեանց Մկրտիչ Ռոստոմեան	1881
314	Պապլեանց Մովսէս Սիմէօնեան	1875
315	Պատուականեանց Միրզաջան Պատուականեան	1875
316	† Պատուականեանց Յովհաննէս Միրզաջանեան	1877
317	Պաթոնեանց Արշակ Յարութիւնեան	1897
318	Պրատօպօպօվեանց Կեկել Յարութիւնեան	1874
319	Պօղոսեանց Վասիլ Համբարձումեան	1876
320	† Պօպօվեանց Մկրտիչ Գաբրիէլեան	1870
321	† Պօպօվեանց Ռաֆայել Գաբրիէլեան	1882
322	Պօպօվեանց Յովսէփ Ռաֆայէլեան	1881

Չ.

323	Ջալադեանց Մինաս Աւետեան	1875
-----	-------------------------	------

Ռ.

324	Ռոստոմեանց Յովսէփ Յարութիւնեան	1869
-----	--------------------------------	------

Ս.

325	† Սալամբէկեանց Զօհրապ Բաղդասարեան	1870
-----	-----------------------------------	------

326	ՍաՀակեանց Յովհաննէս Աւետիքեան	1874
327	Սանամեանց Ստեփան	1877
328	† Սանասարեանց Մկրտիչ Սարգսեան	1873
329	† Սարաջեանց Սողոմոն Յովհաննէսեան	1866
330	Սարգսեանց Աննա Ալէքսանեան	1879
331	Սարգսեանց Եղիսաբէթ Խաչատրեան	1877
332	† Սարգսեանց Պօղոս Գրիգորեան	1871
333	Սարգսեանց Յակովբ Գրիգորեան	1879
334	Սարգսեանց Եղգիգար	1870
335	Սարգսեանց Մելքում Սարգսեան	1879
336	Սարգսեանց Աննա Յովսէփեան	1885
337	Սարգսեանց Բաղդազիւլ	1884
338	Սարումեանց Ներսէս Անդրէասեան	1878
339	Սարումեանց Աբրահամ Ալէքսանդրեան	1880
340	Սարուխանեանց Եգոր Սարգսեան	1894
341	Սաֆարեանց Եղիսաբէթ Գրիգորեան	1877
342	† Սաֆարեանց Նիկողայոս Ալէքսանդրեան	1870
343	† Սաֆարեանց Եսայի Համբարձումեան	1890
344	Սաֆարեանց Արսէն Նիկողայոսեան	1895
345	Սաֆրազեանց Ստեփան Մանուէլեան	1896
346	Սիլիկեանց Ռոստոմ Յարութիւնեան	1877
347	Ստեփանեանց Բէգլար Մարտինեան	1880
348	† Ստեփանեանց Միքայէլ Յարութիւնեան	1867
349	Ստեփանեանց Սողոմոն Պօղոսեան	1882
350	Ստեփանեանց Գաբրէէլ	1874
351	† Ստեփանեանց Մամիկոն Բէգլարեան	1892
352	Սուլխանեանց Հազարապետ Իսաբէկեան	1892

Վ.

353	Վաչեանց Աստուածատուր Գէորգեան	1893
354	† Վաչեանց Մարիամ Պօղոսեան	1893
355	Վարդանեանց Շուշան Վարդանեան	1870
356	† Վարդանեանց Մկրտիչ Յովհաննէսեան	1875
357	† Վարձիգուլեանց Նիկողայոս Սողոմոնեան	1877
358	Վարձիգուլեանց Յովհաննէս Սողոմոնեան	1870
359	Վարլամեանց Սարգիս Միքայէլեան	1870
360	† Վասիլեանց Մարտիրոս ծարութիւնեան	1873
361	† Վերմիշեանց Ամբակում Խաչատրեան	1871

362	† Վեքիլեանց Շուշանիկ Յովհաննիսեան	1877
-----	-----------------------------------	------

Տ.

363	† Տէր-Փասպարեանց Յովհաննէս	1884
364	Տէր-Զաքարեայ Յովհաննէս քահանայ	1876
365	Տէր-Իսրայէլեանց Զաւադ Գրիգորեան	1875
366	Տէր-Մարգարեանց Փասպար Յովհաննիսեան	1895
367	Տէր-Մարկոսեանց Պետրոս Բաղդասարեան	1880
368	Տէր-Մարտիրոսեանց Ներսէս	1891
369	Տէր-Մինասեանց Միքայէլ Գրիգորեան	1889
370	Տէր-Միքայէլեանց Բարսեղ	1888
371	Տէր-Միքայէլեանց Ստեփան Վասիլիչ	1894
372	Տէր-Մկրտչեանց Սօֆեա Միքայէլեան	1866
373	Տէր-Մովսիսեանց Ներսէս	1887
374	† Տէր-Յակովբեանց Աղէքսանդր Մկրտչեան	1877
375	Տէր-Յակովբեանց Աստուածատուր Պօղոսեան	1871
376	† Տէր-Յակովբեանց Հայրապետ Մկրտչեան	1877
377	Տէր-Յակովբեանց Յովհաննէս Մկրտչեան	1870
378	Տէր-Յովհաննիսեանց Լևոն Բաղդասարեան	1891
379	† Տէր-Յովհաննիսեանց Գրիգոր Համբարձումեան	1871
380	† Տէր-Ներսիսեանց Ներսէս-Աբրահամեան	1873
381	Տէր-Պետրոսեանց Յարութիւն Աբրահամեան	1893
382	† Տէր Սահակեանց Սիմէօն Թադէոսեան	1878
383	† Տէր-Սարգսեանց Ներսէս Դանիէլեան	1877
384	Տէր-Օհանեանց Ստեփան Յարութիւնեան	1876
385	Տէր-Օհանեանց Օհան Յարութիւնեան	1884

Ք.

386	Քալանթարեանց Մկրտիչ Առաքելեան	1897
387	† Քալանթարեանց Կարապետ Յովհաննիսեան	1872
388	† Քալանթարեանց Սօֆիա Յարութիւնեան	1881
489	Քանանեանց Խաչատուր Եղիայեան	1870
390	Քարհանեանց Յարութիւն Բաղդասարեան	1891
391	Քարհանեանց Յովհաննէս Բաղդասարեան	1891
392	† Քեաղխուղեանց Բարսեղ Գէորգեան	1866
393	Քոչարեանց Հայրապետ Աւագեան	1889

0.

394	† Օրբէլեանց Աղէքսանդր Մահտեսի Յովհաննիսեան	1870
395	Օրբէլեանց Եկատերինէ	1877
396	Օրբէլեանց Միքայէլ Մահտեսի Յովհաննիսեան	2871
397	Օրբէլեանց Յակոբ	1877
398	† Օրբէլեանց Մահտեսի Յովհաննէս	1871

II. ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐ:

1	Արէլեան Ա. Ա.	48	Բօղեանց Ա.
2	Արէլեան տիկ. Ել. Գ.	49	Դարուղեանց Լ.
3	Արուլեան բժ.	50	Դասպարեանց Ա.
4	Աղամեանց Ա. Պ.	51	Դեանջունցեանց Ե. Ս.
5	Աղամեանց Ն. Ա.	52	Դիւլբասարեանց Յ.
6	Աղամեանց Ա.	53	Դոռան օր. Մ.
7	Աղամեանց Ս.	54	Դաստակեան Ա. Ն.
8	Աղամեանց տիկ. Հ.	55	Դանիէլբէկեանց Յ. Ա.
9	Ադիրէկեանց Ա.	56	Դանիէլեանց Մ. Գ.
10	Աթարէկեանց Տ. Ն.	57	Դաւթեան Ն. Գ.
11	Աթարէկեանց Ն.	58	Դուէլ Ե. Մ.
12	Ալիբէկեանց Մ. Գ.	59	Եաղուրեան Կ.
13	Ալիբէկեանց օր. Ե.	60	Եաղուրբէկեանց Թ. Բ.
14	Ալշիջեանց Ս. Գ.	61	Եղիազարեանց տիկ. Ն.
15	Ալշիջեանց Յ. Գ.	62	Եղիազարեանց Դ.
16	Աղաբարեանց Գ. Ն.	63	Եպիսկոպոսեանց Մ.
17	Աղամալեանց Մ.	64	Երիցեանց Վ. Գ.
18	Աղամալեանց Յ.	65	Եւանգուլեանց տիկ. Հ.
19	Աղամալեանց Ս. Զ.	66	Զաքարեանց Տ. բժ.
20	Աղրիեանց եղբ.	67	Թաղիանոսեանց Ս. Ս.
21	Ամբրումեանց Գ.	68	Թամիրեանց տիկ. Մ. Թ.
22	Ամիրեանց Յ. Թ.	69	Թամիրեանց Մ.
23	Ամիրեանց տիկ. Ս. Մ.	70	Թառայեանց Ն.
24	Ամիրեանց Ս. Ի.	71	Թաւրիզեանց Ա.
25	Այգլինեանց Ս.	72	Թումայեանց Ն. Յ.
26	Այվաղեանց Ս. Ա.	73	Թումայեանց Տ. Յ.
27	Անանեանց Մ. Մ.	74	Թումայեանց Ա.
28	Անանեանց տիկ. Մ.	75	Թումայեանց տիկ. Մ. Գ.
29	Առաֆելեանց Ն. Մ.	76	Թումայեանց տիկ. Ա.
30	Ասլանեանց Փ.	77	Թումանեանց տիկ. Հ.
31	Ասլանեանց Փ. Ս.	78	Թումանեանց Թովմաս
32	Ասրիբէկեանց Ա.	79	Իւղրաշեանց տ. Ե. Գ.
33	Արէշեանց օր.	80	Լազարեանց բժ. Տ. Պ.
34	Արդարեանց Լ. Յ.	81	Լեւոնդեանց Ն. Ն.
35	Արդումանեանց եղբ.	82	Խանդամիրեանց Ա.
36	Արուտչեանց Աւետիս	83	Խանաղեանց Ա. Ե.
37	Աւետեանց Ն. Ն.	84	Խախուտեանց Ա. Ա.
38	Աւշարեանց Ս. Խ.	85	Խաչատրեան Հ. Ա.
39	Բաբայեանց Ս.	86	Խատիսեանց Կ. Յ.
40	Բաբայեանց Ս. Հ.	87	Խիզանեանց Յ. Պ.
41	Բահաթրեանց Լ. Հ.	88	Խօջամիրեանց Յ.
42	Բահաթրեանց Ս.	89	Խօջայեանց Ս. Խ.
43	Բահաթրեանց բժ. Խ. Յ.	90	Խունունց Յ. Ն.
44	Բաշիրեանց Խ.	91	Ծատուրեանց Պ.
45	Բեդալեանց Գ.	92	Ծատուրեանց Ս.
46	Բէկլարեանց տիկ. Վ. Տ.	93	Ծատուրեանց Պ. Մ.
47	Բէկլադեանց Տ.	94	Կարախանեանց Խ. Ա.

95	Կարագեօղեանց	142	Յակովբջանեանց Գ. Ն.
96	Կաճկաճեանց տիկ. Թ. Ս.	143	Յարուժիւնեանց քժ. Մ.
97	Կաֆեանց Ա. Գ.	144	Յարուժիւնեանց Մ. Դ.
98	Կիրակոսեանց Մ. Զ.	145	Յարուժիւնեանց Մ. Բ.
99	Հախումեանց Ս.	146	Յարուժիւնեանց եղբ.
100	Հայրումեանց Վ.	147	Յարուժիւնեանց Ս. Ս.
101	Հաղարեանց Ա. Մ.	148	Յարուժիւնեանց տ. Մ. Ն.
102	Հաղարեանց Փ.	149	Յարուժիւնեանց Յ. Ա.
103	Հաղեանց Դ.	150	Յովնանեանց Ա. Ս.
104	Հաղեանց Ա. Թ.	151	Յովհաննիսեանց Յ. Պ.
105	Հուլեանց Լ. Յ.	152	Նարաթեանց տիկ. Ե.
106	Հուլեանց Գ. Մ.	153	Նարաթեանց Յ.
107	Հուլեանց տիկ. Ն.	154	Նաղարեանց Հ.
108	Հուլեանց տիկ. Ա.	155	Նաղարեանց Ա. Բ.
109	Հուլեանց տիկ. Ե.	156	Նաղարեանց
110	Հուլեանց Ե.	157	Հարանեանց Ռ. Դ.
111	Հուկասեանց Մ. Փ.	158	Շաթիրեանց Մ. Ս.
112	Հուկասեանց Գ. քահ.	159	Հտհմուրադեանց քժ. Գ. Ա.
113	Մայիլեանց Մ. Լ.	160	Հահնաղարեանց Յ. Մ.
114	Մայիլեանց Դ. Լ.	161	Հահնաղարեանց քժ. Տ.
115	Մայիլեանց Եփ.	162	Հիկանեանց եղբ.
116	Մալխասեանց տիկ. Ա.	163	Հիսեանց տիկ. Դ.
117	Մախմուրեանց Գ. Յ.	164	Հիսեանց տիկ. Թ.
118	Մակեդոնեանց Բ. Ա.	165	Հիսեանց Ա. Դ.
119	Մամիկոնեանց օր. Թ.	166	Հիսեանց Բ. Ա.
120	Մանուշարեանց Մ.	167	Հիսեանց Տ.
121	Մանուշարեանց Ն. Պ.	168	Չախմախշեանց եղբ.
122	Մանուէլեանց Մ.	169	Չերքեղեանց Ս. Պ.
123	Մասումեանց Գ.	170	Պապաջանեանց Մ. Յ.
124	Մարդուլեանց Բ.	171	Պէլլիքշեանց Մ.
125	Մարդանեանց Փ. Ա.	172	Պետրոսեանց օր. Ս. Պ.
126	Մարտիրոսեանց Ս.	173	Ռոստոմեան Մ. Ն.
127	Մելիքեանց Յ. Ա.	174	Ռոտինեանց Ս. Դ.
128	Մելիք-Մարուժեաններ եղբ.	175	Սահակեանց Խ. Ս.
129	Մելիք-Նուրարեանց Ա. Լ.	176	Սահակեանց Հ.
130	Մելիք-Բէգլարեանց Մ. Ս.	177	Սաղեանց Մ.
131	Մելիք-Դադայեանց	178	Սաղեանց Ա.
132	Մելիք-Մուրադեանց քժ.	179	Սաղաթելեանց Խ.
133	Մելիք-Ստեփանեանց Ե.	180	Սաղաթելեանց Յ. Յ.
134	Մելիքեանց Պ. Ա.	181	Սարգիսթեկեանց տիկ. Ե.
135	Մելիքեանց եղբ.	182	Սարգսեանց Բ. Պ.
136	Միլվելեանց Գ. Մ.	183	Սարգսեանց Մ. Ս.
137	Մսրխանեանց Աւագ	184	Սարգսեանց Բ. Յ.
138	Յակովբեանց Մ.	185	Սարգսեանց Ա. Ա.
139	Յակովբեանց	186	Սարգսեանց քժ. Դ. Դ.
140	Յակովբեանց Գ.	187	Սարգսեանց Ա.
141	Յակովբեանց քժ. Ա. Մ.	188	Սարուխանեանց Ա.

189	Սարուխանբէգեանց Գ.	224	Տէր.Միքայէլեանց Գ. Բ.
190	Սարուխանեանց տիկ. Մ.	225	Տէր-Միքայէլեանց Մ. Գ.
191	Սարումեանց օր. Ն.	226	Տէր-Մկրտչեանց տիկ. Մ.
192	Սարգիսբէկեանց ինժեներ	227	Տէր-Մկրտչեանց եղբ.
193	Սափարեանց օր. Ն.	228	Տէր-Ներսէսեանց
194	Սերեպրեակեանց Բ. Յ.	229	Տէր-Ներսէսեանց Պ. Ն.
195	Սերերբեակեանց Ա. Ի.	230	Տէր-Յարութիւնեանց Ա. քհ.
196	Սերգէյեանց Լ. Յ.	231	Տէր-Յակովբեանց Ա. Մ.
197	Սուլխանեանց Ա. Խ.	232	Տէր-Յովհաննիսեանց Յ. Յ.
198	Սունգուկեանց Ն. Մ.	233	Տէր-Յովհաննիսեանց եղբ.
199	Վարդապետեանց րժ. Ե. Լ.	234	Տէր.Ստեփանեանց Գ. Ա.
200	Վարդապետեանց Ն.	235	Տէր-Ստեփանեանց Ա. Յ.
201	Վարչամեանց	236	Տէր-Օհանեանց Յ. Յ.
202	Վաշեանց Ա.	237	Տէր-Օհանեանց րժ.
203	Վոսկանեանց Գ. Ա.	238	Տէր-Յովսէփեանց Պ. Ն.
204	Տէր Աստուածատուրեանց. Դ. ք.	239	Տիգրանեանց Ա. Ա.
205	Տէր-Անդրէասեանց Մ. Յ.	240	Յարուկեանց Գ. Մ.
206	Տէր-Գասպարեանց Ա. Յ.	241	Յիսողոցեանց Խաչ.
207	Տէր-Գրիգորեանց Ա. Մ.	242	Փանեանց եղբ.
208	Տէր-Գրիգորեանց Մ. Մ.	243	Փիլիպոսեանց եղբ.
209	Տէր-Գրիգորեանց Ա. Ի.	244	Փուղինեանց օր. Ա.
210	Տէր-Գրիգորեանց ինժեներ	245	Փուղինեանց Ն.
211	Տէր-Գրիգորեանց Վ. Գ.	246	Քալանթար Ան. Ա.
212	Տէր-Եղիազարեանց Լ.	247	Քալանթար Ար. Ա.
213	Տիր-Թովմասեանց րժ.	248	Քալանթարեանց Ս. Ա.
214	Տէր.Խորայէլեանց Գ. Գ.	249	Քամոյեանց Ն. Յ.
215	Տէր-Խաչատուրեանց Ե.	250	Քամոյեանց Ն.
216	Տէր-Կարապետեանց Ն. քհ.	251	Քարամեանց Ն.
217	Տէր.Կարապետեանց Յ. Յ.	252	Քաջաղնունի Ռ. Յ.
218	Տէր-Կարապետեանց Վ. Յ.	253	Քօշարդուլեանց Գ.
219	Տէր-Մարկոսեանց տիկ. Ե.	254	Քօշարեան Յ. Գ.
220	Տէր-Մարկոսեանց Յ. Պ.	255	Օհանջանեանց րժ. Լ. Ս.
221	Տէր-Միքայէլեանց եղբ.	256	Օհանեանց րժ. Խ. Ա.
222	Տէր-Միքայէլեանց Հ.	257	Փարմանեանց Գ. Գ.
223	Տէր-Միքայէլեանց Ե. Ա.		

Նախագահ՝ Ս. Յարութիւնեան

Փոխ-Նախագահ՝ Ն. Աբէլեան

Անդամներ

Ն. Դաւթեան.

Ե. Իւղբաշեան.

Ֆ. Մարգանեան.

Յ. Սաղաթեւեան.

Գ. Սարգսեան.

Ա. Վաշեանց.

Ա. Տէր-Գասպարեանց.

Բարձրդար — անդամ Վարչութեան՝ Յ. Քօչարեան:

Дебетъ.**Содержаніе Библиотѣки.**

На 1 е Января 1903 г. состояло: выданные за выписку газетъ и жур- наловъ			749	46
Въ отчетномъ году выдано:				
Жалованіе	2400	—		
За переплеты	269	90		
„ выписку газетъ и журналовъ и телеграммы	673	54		
„ разные мелкіе расходы и отоп- леніе	291	89		
„ страхованіе Библиотѣки	156	30		
„ освѣщеніе Биб.-Чит. и конт. Правленія	206	—	4097	63
			4847	09

Библиотека-Читальня

Кредитъ.

Въ отчетномъ году получено:				
отъ продажи каталоговъ	53	45		
„ посѣтителей читальни и за чтеніе книгъ	1340	26		
„ продажи старыхъ газетъ	43	48	1437	19
Переносится на имущество стои- мость переплетовъ	269	90		
На счетъ результатовъ	2393	89	2763	79
На 1-е Января 1903 г. состоитъ: выданные за выписку журналовъ и газетъ за 1903 г.			646	11
			4847	09

Дебеть.

Содержаніе

Въ отчетномъ году израсходо- вано на содержаніе Столовой:			
На хлѣбъ	1721	07	
„ мясо	817	94	
„ съѣстные припасы и мелкіе расходы	969	40	
„ жалованіе	576	—	
„ наемную плату	400	—	
„ разговѣніе	634	—	5118 41
			5118 41

Столовой

Кредитъ.

Переносится на счетъ результата
благотворительности

4917 71

Получено отъ Комитета Дома
Трудолюбія

100 70

5118 41

①

5118 41

Дому Трудолюбія

Кредитъ.

Изъ наемной платы записано:			
На счетъ столовой О-ва	400	—	
На счетъ постоянныхъ пособій за квартиры; отведенныя бѣдн. семействамъ	240	—	
Выручено отъ продажи деревян- ной будки	10	—	650 —
Переносится:			
На счетъ швейн. отдѣл	786	49	
„ перепл. мѣш. и руч. отдѣленія	781	66	
„ плет. сѣтей	287	67	
„ чувячнаго отдѣл.	110	67	
„ очистки и щипки пакли	198	36	
„ литейн. отдѣленія	19	10	
„ столярн. отдѣл.	59	21	
„ чемодан. отдѣл.	42	60	2285 67
На 1-е Января 1903 г. остает- ся впередъ выданной наемной платы.			666 56
			3602 32

Дебетъ.**Содержание До****Швейное отдѣленіе.**

Въ отчетномъ 1902 г. употреблено матеріаловъ на изготовленіе

1471 99

Выдано заработной платы. . .

497 56

На чай, сахаръ и обѣдъ рабоч.

100 20

2062 75

Часть общихъ расходовъ . . .

786 40

2849 15

Перепл.-короб.-мѣш.-ручечн. отдѣл.

Въ отчетномъ году выдано:

За матеріалы и позолоту . . .

976 81

Заработной платы . . .

425 89

Мастеру . . .

459 37

За хлѣбъ, чай и обѣдъ . . .

168 34

2030 41

Часть общихъ расходовъ . . .

781 66

2812 07

Отдѣленіе по плетенію рыболовныхъ сѣтей

Въ отчетномъ году выдано:

За матеріалы . . .

574 86

Перенось .

574 86

5661 22

ма Трудолюбія.

Кредитъ.

Швейное отдѣленіе.

Въ отчетномъ году выручено:

За выполненіе заказовъ на на-
личныя

679 53

Въ кредитъ для Правлен. О-ва
8—70„ „ „ О-ва Попеченія
о дѣтяхъ 6—20

14 90

694 43

Изготовлено въ отчетномъ году:

Брюкъ 361 шт.)

Кальсонъ 322 „

Кофть 19 „

Тужурокъ 42 „

Фартуковъ 18 „

Одѣяль 178 „

Рубахъ 803 „

всего 1743
кус. на р. .

2143 65

2838 08

Перенось .

2838 08

Дебетъ.**Содержаніе Дома**

Переносъ .	574	86	5661	22
Заработной платы . . .	122	60		
За чай, хлѣбъ и обѣдъ . .	69	70		
	767	16		
Часть общихъ расходовъ . .	287	67	1054	83
Отдѣл. по очисткѣ и щип- кѣ накли.				
Въ отчетномъ году выдано:				
За матеріалы	13	29		
Заработной платы	445	97		
За чай, сахаръ и обѣдъ . .	48	55		
	507	81		
Часть общихъ расходовъ . .	198	36	706	17
Отдѣленіе по изготовленію чемодановъ.				
Въ отчетномъ году выдано:				
За матеріалы	52	07		
Заработной платы	43	20		
Переносъ .	95	27	7422	20

Трудолюбія

Кредитъ.

Перенось .

2838 08

**Перепл. - короб. - мѣш.-руч.
отдѣленіе.**

Въ отчетномъ году изготовлено:

Бумажныхъ мѣшковъ 40	} на р.
п — 30 ф.	
Ручекъ . . . 34000 шт.	
Коробокъ больш. 255 шт.	
Переплет. разн. 2739 шт.	

2749 04

**Отдѣленіе по плетенію ры-
боловныхъ сѣтей.**

Въ отчетномъ году выручено:

За выполненіе заказовъ изъ ма-
теріала заказч. 22 п. — 3¹/₂ ф. .

63 60

Изготовлено изъ пряжи сѣтей
23 пуд. — 6¹/₂ ф.

676 83

740 43

**Отдѣленіе по очисткѣ и щип-
кѣ пакли.**

Изготовлено въ отчетномъ году
155 пудовъ

706 17

Перенось .

7033 72

Дебетъ.**Содержаніе Дома**

Перенось .	95	27	7422	22
Чай, хлѣбъ и обѣдъ . . .	18	31		
	113	58		
Часть общихъ расходовъ . .	42	60	156	18
Столярное отдѣленіе.				
Въ отчетномъ году выдано:				
За матеріалы	50	99		
Заработной платы	79	35		
За чай, хлѣбъ и обѣдъ . . .	27	50		
	157	84		
Часть общихъ расходовъ . . .	59	21	217	05
Чувячно-Башмачное отдѣленіе.				
Въ отчетномъ году выдано:				
За матеріалы	228	64		
Заработной платы	63	—		
За чай, хлѣбъ и обѣдъ . . .	6	13		
	297	77		
Часть общихъ расходовъ . . .	110	67	408	44
Перенось .			8203	89

Трудолюбія

Кредитъ.

Перенось .

7033 72

**Отдѣленіе по изготовленію
чемодановъ.**Въ отчетномъ году изготовлено
чемодановъ 50 шт.

156 18

Столярное отдѣленіе.

Въ отчетномъ году выручено:

отъ продажи 2 табуретъ

— 80

На сч. инвентаря:

Столовъ 3 шт. по 4 р. — 12 — „

Табуретъ 10 шт. „ $\frac{0}{40}$ — 4 — „Тахтъ 5 шт. „ $\frac{1}{50}$ — 7 — 50

Шкафовъ ср. 1 шт. 5 — 13 — „

„ больш. 1 шт. „ — 10 — „

Этажерка 1 шт. „ — 3 — „

51 50

52 30

**Чувячно - Башмачное отдѣ-
леніе.**Въ отчетномъ году изготовлено:
чувяковъ разныхъ 388 паръ на р.

404 24

Перенось .

7646 44

Дебѣтъ

Содержаніе Дома

Переносъ .			8203	89
Литейное отдѣленіе.				
Въ отчетномъ году выдано:				
За покрытіе крыши	31	07		
За матеріалы	14	33		
Заработной платы	5	50		
	50	90		
Часть общихъ расходовъ . .	19	10	70	—
			8273	89

Дебетъ.**Издѣлія Дома**

Швейное отдѣленіе.			
На 1-е Января 1902 г. состояло въ складѣ:			
Брюки, рубашки, кальсоны, ту- журки, куртки, жилеты, фартуки и проч.			
всего 2211 шт. на р. . . .		1005	67
Въ отчетномъ году изготовлено:			
Рубашекъ 803 шт.)			
Брюкъ 361 „			
Кальсонъ 322 „			
Кофтъ 19 „	всего 1743		
Тужурокъ 42 „	кус. на р. .	2143	65
Фартуковъ 18 „			
Одѣяль 178 „)			
Выдано 0/00 за розничную про- дажу			
		18	34
Отдѣл. по очисткѣ пакли.			
На 1-е Января 1902 г. состояло въ складѣ пакли 61,5 пуд. на р.			
		295	82
Перенось .		3463	28

Швейное отдѣленіе.

Въ отчетномъ году выручено:

Отъ продажи на наличныя деньги рубахъ, кальсонъ, одѣялъ и проч. всего 2984 кус. на р. .

2017 19

„ въ кредитъ и на комиссію всего 347 кус. на р. .

226 80

Отдѣл. по очисткѣ пакли.

Въ отчетномъ году продано 120,5 пуд. по 2 р. 60 к. . . .

313 30

Перепл.-руч.-мѣш.-коробоч.-отдѣленіе.

Въ отчетномъ году выручено:

Отъ прод. мѣшк. 43 п. 12 ф.

134 —

„ „ ручекъ . 30900 шт.

83 18

„ „ короб. б. 255 шт.

233 90

„ „ малыхъ . 526 шт.

25 70

За переплеты наличн. 2133 шт.

720 68

„ „ въ кредитъ 608 шт.

194 44

1391 90

Перенось .

3949 19

Дебетъ.**Издѣлія Дома**

Перенось .			3463	48
Въ отчетномъ году изготовле- но 155 пуд. на р.			706	17
Перепл.-руч.-мѣш.-короб.-от- дѣленіе.				
На 1 Января 1902 г. оставалось:				
Бумажныхъ мѣшковъ 19 пуд. .	84	17		
Коробокъ шляпныхъ 172 шт. .	89	04		
Въ отчетномъ году изготовлено:				
Бумаж. мѣшк. 40 п. 30 ф. }				
Больш. коробокъ 255 шт. }				
Ручекъ бумаж. 34000 шт. }	на р.	2749	04	2922 25
Переплетовъ 2739 шт. }				
Отдѣленіе по плетенію сѣ- тей.				
Въ отчетномъ году изготовлено изъ пряжи Д/Трудолюбія 23 пуд. 6 ¹ / ₂ ф. на р.			676	33
Чемоданное отдѣленіе.				
На 1 Января 1902 г. было 20 шт.	36	—		
Перенось .	36	—	7768	33

Трудолюбія

Кредитъ.

Перенось .			3949	19
Отдѣленіе по плетенію сѣ- тей.				
Въ отчетномъ году продано 6 пуд. 6 ¹ / ₂ ф.			96	15
Чемоданное отдѣленіе.				
Въ отчетномъ году продано 52 шт. на р.			69	90
Чувячное отдѣленіе.				
Въ отчетномъ году продано 342 пары	206	52		
и 46 паръ	19	15	225	67
Остатки издѣлій.				
Остается на 1-е Января 1903 г.:				
По швейному отдѣленію разн. изд. 623 кус.	466	75		
Отдѣленіе по очисткѣ пакли 96 п.—по 2 р. 60 к.	249	60		
Перепл. ручн.-мѣш.-короб. отд.:				
Коробокъ мал. 216 шт. по 5 к.	10	90		
Перенось .	727	25	4340	91

Дебетъ.**Издѣлія Дома**

Переносъ .	36	—	7768	73
Въ отчетномъ голу изготовлено 50 шт.	156	18	192	18
Чувячное отдѣленіе.				
Въ отчетномъ году изготовлено 388 паръ			404	24
‰‰‰ управляющ. Дома Трудо- любія	—	—	103	60
			8468	75

Трудолюбія

Кредитъ.

Переносъ .	727	25	4340	91
Ручекъ . . . 3100 шт. по $\frac{2}{50}$	9	25		
Мѣшковъ 16 п. 18 ф. по $\frac{2}{80}$	45	92		
Отд. по плет. сѣт. 17 п. по $\frac{16}{100}$	272	—		
Чемоданное отд. 18 шт.	24	—	1078	42
Убытки.				
По швейному отдѣлу . . .	456	92		
„ пакли	439	09		
„ перепл.-ручн.-мѣш.-кор.-отд.	1464	28		
„ плетен. сѣтей	308	68		
„ чемодан. отд.	98	28		
„ чувячн. отд.	178	57		
% выданные управляющ. Д/Т. .	103	60	3049	42
			8468	75

*Дебетъ.**Вспомощес*

Въ отчетномъ году выдано еди- новременныхъ пособій:							
На погребеніе	249	45					
„ пропитаніе	889	82					
„ проѣзды	1651	99					
„ лѣченіе	243	20					
„ квартиру	121	10					
„ приданое	176	—					
„ разговѣніе	911	80					
„ приобрѣт. должности . .	139	—					
„ платье и обувь	151	80	4534	16			
Постоянныхъ пособій:							
За квартиру	4800	—					
На пропитаніе	1291	63	6091	63			
						10625	79

твованія

Кредитъ.

Переносится на счетъ результа-
та благотворительности . . .

10565 63

Выдано пособіе 3 лицамъ за
счетъ 1903 года

60 16

10625 79

*Дебетъ.**Пожерт*

Переносится на счетъ результа- та благотворит.			13915	88
			13915	88

вованія

Кредитъ.

Въ отчетномъ году поступило:				
Пожертвованія на праздникъ св. Крещенія	2558	—		
Пожертвованія на праздникъ св. Пасхи	3105	66		
Сборъ съ вечера 12-го января .	2909	64		
Въ пользу Д/Труд. отъ Совѣта Съѣзда нефтепромыш. . 3000 „				
Отъ Бр. Будаговыхъ . 200 „				
„ Г. З. А. Тагіева . 500 „				
„ М. Будаговой . 300 „	400	—		
Въ пользу Столовой отъ раз- ныхъ лицъ	92	—		
Сборъ со спектакля 18 ноября.	399	58		
Разныхъ пожертвованій въ поль- зу О-ва	20	—	13915	88
			13915	88

взносы

Кредитъ.

Въ отчетномъ году поступило членскихъ взносов	1788	—		
Тоже за 1903 г.. . . .	30	—	1818	—
			1818	—

*Дебетъ.**Разныя*

Въ отчетномъ году произведены разныя издержки:				
На жалованіе служащимъ . . .	1508	25		
„ страх. и хранен. билетовъ . . .	529	46		
„ типограф. расходы . . .	395	60		
„ расходы по собир. свѣдѣній . . .	120	55		
„ телефонъ при Правленіи . . .	118	90		
„ судебные расходы. . . .	61	05		
„ наградныя	80	—		
Разные расходы: нотаріальные, почтовые, объявленія въ газетахъ, телеграммы, гербовый сборъ и пр. мелкіе расходы	168	21		
Судебныя издержки по дому на Гимназическ. улицѣ	1339	99		
			4322	01

издержки

Кредитъ.

Переносится на счетъ результата
благотворительности

4215 51

Къ 1 Января 1903 г. состоитъ:
уплаченные за страхованіе биле-
товъ

106 50

4322 01

Въ отчетномъ году получено:					
% по закладной Шагиданова .		2590	64		
по купонамъ % бумагъ . . .		4340	89	6931	53
				6931	53

*Дебетъ.**Постройка дома на*

Въ отчетномъ году выдано:				
Подрядчику въ счетъ работъ по постройкѣ	13000	—		
Архитектору Теръ-Крикорянцу за счетъ подрядчика	400	—		
Архитекторамъ	225	—		
Десятнику жалованіе. . . .	150	—		
Въ счетъ постройки за заборъ.	903	15	14678	15
			14678	15

Станислав. ул.

Кредитъ.

Переносится на счетъ Баланса .

14678 15

14678 15

*Дебетъ.**Результатъ*

Въ отчетномъ году полученъ убытокъ:				
Отъ реализаціи $\%$ бумагъ .	51	61		
По содерж. Дома Трудолюбія .	3284	17		
Пособія постоян.	6031	47		
„ „ единовремен.	4534	16		
Издержки разныя	4215	51	*)	
По содержан. Биб.-Чит. .	2393	89	✓	
„ „ столовой	4917	71	✓	25535 52
100% отчисленія въ неприк. кап.				1857 99
				27286 48

*) Въ эту сумму включены также судебныя издержки по дому на 99 коп., кои не были предусмотрены сметой на 1902 г.

Благоворительности

Кредитъ.

Въ отчетномъ году получено прибыли:				
Пожертвованія .	13915—88			
Членскихъ взносов .	1788—			
% съ ост. капит. .	2875—74	18579	62	
% спеціальн. капит.		2389	12	20968 74
Заемъ съ расходнаго капитала .				
На образованіе неприкосновен. капитала		1857	96	6317 74
Перерасходъ		4459	78	
				27286 48

Гимназической улицѣ, внесенныя въ депозитъ Учебн. вѣдом 1339 р.

Активъ.

Балансъ на 31-е

Касса.					
Наличныхъ денегъ въ кассѣ .	391	46			
Въ отд. Госуд. Банка на про- стомъ т/сч.	100	—	491	46	
Полученные документы.					
За Р. Оганджановымъ . . .	50	—			
Подотчетн. суммы.					
За комитетомъ по зав. Д./Труд.	224	45			
За комиссіею по раздачѣ посо- бій бѣдн. на праздн. . . .	800	—	1074	45	
Недвижим. имущество.					
Домъ на Гимназическ. улицѣ въ спорѣ съ Учебн. Вѣдом. .	115581	37	115581	37	
Движимое имущество.					
Имущество при Правленіи .	2117	47			
„ „ Биб. Чит. .	22917	92			
„ „ Д./Труд. .	1513	77			
„ „ Столовой. .	220	09	26769	25	
Перенось .			143916	53	

-е Декабря 1902 г.

Пассивъ.

Залоги.

Залогов. денегъ абонентамъ				
Биб. Чит.	1953	60	1953	60

Капиталы.

Неприкосн. капиталъ. . . .	3437	40		
Отчислено %о неприкосн. за 1902 г.	1857	96		
Спеціальн. капит.	62871	40	68166	76

Кредиторы.

Подлежитъ уплатѣ разнымъ лицамъ на 1 Январ. 1903 г. . . .	2183	65	2183	65
---	------	----	------	----

Членскіе взносы.

Членск. взносовъ получено на 1903 г.	30	—	30	—
--	----	---	----	---

Залогъ подрядчика.

Состоитъ на 1-е Января 1903 г. залогъ подрядчика	1000	—	1000	—
--	------	---	------	---

1 билетъ 2-го займа № 8527/17

Перенось .

73334 01

Активъ.

Балансъ на 31-е

Перенось .			143916	53
Процентн. бумаги.				
Остается на храненіи въ Госуд. Бан. 4 ⁰ / ₀ Госуд. ренты 27 лист. номин. 90.000 р. на сумму .	88887	75		
5 ⁰ / ₀ 1-го вн. съ выигр. займ. на сумму 2200—,, . . .	4702	50		
5 ⁰ / ₀ 2-го вн. съ выигр. займ. на сумму 2300—,, . . .				
4 ¹ / ₂₀ / ₀ облигаціи	11000	—		
4 ¹ / ₂₀ / ₀ тоже	1000	—		
по купон. неотрѣз. за вычетомъ 5 ⁰ / ₀ Госуд. сбора по 4 ⁰ / ₀ рент. съ 1 Декабря	285	—		
5 ⁰ / ₀ бил. 1-го займа съ 1 Юля.	52	25		
5 ⁰ / ₀ бил. 2 займа съ 1 Сентября	36	41		
4 ¹ / ₂ 0/ ₀ облигаціи съ 1-го Сентября	156	75		
4 ¹ / ₂₀ / ₀ облигац. и консол. съ 1 Ноября	7	13	106127	79
Содержан. Биб.-Чит.				
На выписку газетъ и журнал. .	646	11	646	11
Наемная плата.				
Наемная плата Дома Труд. .	666	65	666	65
Перенось .			251357	08

Декабря 1902 г.

Пассивъ.

Перенось .

73334 01

Капитала разнаго:Остается разнаго капитала на
1903 г.

194701 39

Перенось .

268035 40

*Активъ.**Балансъ на 31-е*

Переносъ .			251357	08
Матеріалы Д/Трудолюбія				
Остается разныхъ матеріаловъ на 1 Янв. 1903 г.	392	70	392	70
Издѣлія Д/Трудолюбія				
Разныхъ готовыхъ издѣлій на 1 Янв. 1903 г.	1097	57	1097	57
Дебеторы.				
Подлежитъ полученію отъ раз- ныхъ лицъ на 1 Янв. 1903 г. .	449	74	449	74
Пособія постоян.				
Выданные на 1903 г. пособия 3 лицамъ.	60	16	60	16
Постройка на Станислав- ской улицѣ.				
Домъ на Станислав. улицѣ .	14678	15	14678	15
Балансъ .			268035	40

Декабря 1902 г.

Пассивъ.

Переносъ .	268035	40
Балансъ .	268035	40

ПРОЦЕНТНЫЯ БУМА

Армянскому Человѣколюбивому

Число би- летовъ.	Названіе % бумагъ.	Номиналь- ная стои- мость.	Стоимость по книгамъ.
26	Свидѣт. 4% Государств. Ренты за №№ 297/137, 298/137, 299/137. 016/125, 223/122, 033/125, 244/3310, 244/3311, 244/3312, 244/3313, 249/1301, 1302/249, 249/1303, 249/1304, 249/1305, 249/1306, 249/1307, 249/1308, 249/1312, 249/1313, 249/1314, 249/1315, 249/1316, 249/1317, 204/3302, 247/1068. % по купонамъ до 31 Декабря 1902 г.	90000 —	88887 75 285 —
22	Билета I Внутр. 5% съ выигр. займа: за №№ 893/35, 1882/38, 3767/42. 4328/41, 4348/43, 5696/18, 6304/47, 7196/6, 7249/21, 8039/16, 8728/9, 9208/1, 10517/9, 10645/4, 10865/41, 14525/21, 17410/30, 18358/35, 18444/46, 18616/7, 18616/31, 18964/42	2200 —	4702 50
23	Билета II Внутр. 5% съ выигр. займа: за №№ 00178/34, 973/38, 979/34, 1675/39, 03080/15, 4627/26, 4827/17, 5342/9, 6950/2, 8485/28, 11681/27, 12011/29, 12130/22, 12570/3, 12613/45, 12649/16, 12665/9, 16889/6, 16890/6, 17154/22, 17762/40, 18693/34, 18734/37. % по купонамъ до 31 Декабря 1902 года	2300 —	
	Перенось .	93500 —	93963 02

ГИ, ПРИНАДЛЕЖАЩІЯ

Обществу къ 1-му Января 1903 г.

Число бл. листовъ.	Названіе $\%$ бумагъ	Номиналь- ная стои- мость.		Стоимость по книгамъ.	
	Переносъ .	93500	—	93963	92
29	Облигацій $4\frac{1}{2}\%$ внутрен. займа за №№ 4958—4962, 129388—159396				
	.. „ 216097—216100 . . .	11000	—	11000	—
	по купонамъ			156	75
1	Облигація $4\frac{1}{2}\%$ внутр. Консоли- дир. желѣзно-дорожн. 1890 года займа за № 121086	1000	—	1000	-
	$\%$ по купонамъ	—	—	7	13
				105375	40

Приходъ.**Исполненіе смѣты**

№	Наименованіе прихода.	Назначе- но по смѣтѣ		Посту- пило.		Противъ смѣты по- ступило.			
						Менѣе		Болѣе.	
		Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.
1	Проценты съ капитала .	8000	—	5264	86	2735	14	—	—
2	Членскіе взносы . .	1200	—	1788	—	—	—	588	—
3	Пожертвованія . .	9500	—	10606	66	—	—	1106	66
4	Сборъ съ вечера и со- спектакля . .	4500	—	3309	22	1190	78	—	—
5	Непредвидѣн. поступленіе	100	—	—	—	100	—	—	—
6	Заемъ съ капитала . .	5866	50	6317	74	—	—	451	24
		29166	50	27286	48	4025	92	2145	90
	Перенось .	29166	50	27286	48	4025	92	2145	90

за 1902 годъ

Расходъ.

№	Наименованіе расхода.	Назначе- но по смѣтѣ		Израсхо- довано.		Противъ смѣты израсходовано.			
						Менѣе.		Болѣе.	
		Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.
1	Постоянныя пособія.								
	1. На уплату за квартиру	2500	—	4089	92	—	—	1589	92
	2. „ пропитаніе . . .	1000	—	1291	63	—	—	291	63
	3. Спеціальн. имени Патва- каняна	735	—	709	92	25	08	—	—
2	Единовременныя пособія.								
	1. На пропитаніе	500	—	829	82	—	—	329	82
	2. „ уплату за квартиру	500	—	121	10	378	90	—	—
	3. „ приобрѣт. одежды и проч. пред.	350	—	151	80	198	20	—	—
	4. „ проѣздъ на родину	800	—	1651	99	—	—	851	99
	5. „ леченіе	500	—	243	20	256	80	—	—
	6. „ приданое	400	—	176	—	224	—	—	—
	7. „ погребеніе	300	—	249	45	50	55	—	—
	8. „ разговѣнье на празд- никахъ Рождества и Св. Пасхи за сч. кап. О. Адамова . . .	200	—	200	—	—	—	—	—
	9. „ тоже за счетъ О-ва	1000	—	711	80	288	20	—	—
	10. На приобр. матеріаловъ	—	—	139	—	—	—	139	—
	Перенось	8785	—	10565	63	1421	73	3202	36

1902 годъ

Расходъ.

№	Наименованіе расхода.	Назначе- но по смѣтѣ		Израсхо- довано.		Противъ смѣты израсходовано.			
						Менѣе.		Болѣе.	
		Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.
	Переносъ .	8785	—	10565	63	1421	73	3202	36
3	Разныя издержки:								
	1. Страховка выигрышн. билетовъ	250	—	372	11	—	—	122	11
	2. Типографскіе расходы.	350	—	395	60	—	—	45	60
	3. Храненіе %%% бумагъ.	50	—	50	85	—	—	—	85
	4. Судебные расходы .	200	—	61	05	138	95	—	—
	5. Разѣздн. для собиранія свѣд. о прос. пособій	150	—	120	55	29	45	—	—
	6. Телефонъ.	151	50	118	90	32	60	—	—
	7. Жалованіе бухгалтеру и дѣлопроизводителю	1500	—	1288	25	211	75	—	—
	8. Жалованіе сторожу при Правленіи .	300	—	300	—	—	—	—	—
	9. Мелкіе и непредвидѣн- ные расходы	200	—	219	82	—	—	19	82
	10. Судебныя издержки по дому на Гимн. ул.	—	—	1339	99	—	—	1339	99
4	Отчисленіе 10% съ доход. О-ва	2330	—	1857	96	472	04	—	—
5	Столовая	5500	—	4917	71	582	29	—	—
6	Библіотека-Читальня . . .	4400	—	2393	89	2006	11	—	—
7	Домъ Трудолюбія	5000	—	3284	17	1715	83	—	—
		29166	50	27286	48	6610	75	4730	73

а 1903 годъ.

Расходъ.

№№	Статьи смѣты	Руб.	К.	Руб.	К.
1	Пособія постоянныя:				
	1. На уплату за квартиру	2000	—		
	2. „ пропитаніе	2000	—		
	3. Спеціальныя имени И. М. Патвак.	750	—	4750	—
2	Пособія единовременныя:				
	1. На пропитаніе	900	—		
	2. „ уплату за квартиру	100	—		
	3. „ проѣзды на родину	800	—		
	4. „ леченіе	300	—		
	5. „ приданое	200	—		
	6. „ погребеніе	200	—		
	7. „ разговѣніе	900	—		
	8. „ тоже за счетъ спеціальнаго капита- тала имени О. Адамова	190	—		
	9. „ приобрѣтеніе матеріаловъ.	150	—	3740	—
3	Разные расходы:				
	1. Страхов. билетовъ выигр. займа	470	—		
	2. Храненіе 0/0 бумагъ	60	—		
	3. Судебныя издержки	200	—		
	4. Разѣзды для собир. свѣдѣній о про- сит. пособій.	150	—		
	5. Телефонъ въ конторѣ Правленія	150	—		
	6. Типографскіе расходы	400	—		
	7. Жалованье бухгалтеру	900	—		
	8. „ дѣлопроизводителю	540	—		
	9. „ сторожу при Правленіи	324	—		
	10. „ сторожу при постройкѣ.	150	—		
	11. Мелкіе и непредвидѣнные расходы.	100	—	3444	—
4	Содержаніе Столовой:				
	1. Хлѣбъ и мясо	2400	—		
	Переносъ	2400	—	11934	—

*Приходъ.**Проектъ смѣты*

№№	Статьи смѣты	Руб.	К	Руб.	К.
	Перенось .			20050	—
6	Заемъ съ капитала			3744	—
				23794	—

а 1903 годъ.

Расходъ.

№№	Статьи смѣты	Руб.	К	Руб.	К
	Перенось .	2400	—	11934	—
	2. Съѣстные припасы и мелкіе расходы	1000	—		
	3. Жалов. и наемная плата за помѣщ.	780	—		
	4. Разговѣніе	600	—	4780	—
5	Содержаніе Биб.-Читальни				
	1. Жалованье служащимъ.	2520	—		
	2. Выписка газетъ и журналовъ	640	—		
	3. Освѣщеніе	220	—		
	4. Страхование Библиотеки.	150	—		
	5. Переплетъ книгъ	300	—		
	6. Отопленіе и мелкіе расходы	300	—		
		4130	—		
	Ожидается дохода отъ Библиотеки-Чит.	1500	—	2630	—
6	Содержаніе Дома Трудолюбія.				
	1. Матеріалы	3500	—		
	2. Заработная плата	2000	—		
	3. Чай утр. и вечер. съ хлѣбомъ и на- емная плата	1000	—		
	4. Телефонъ	150	—		
	5. Жалованье управляющему	700	—		
	6. Освѣщеніе, отопленіе и прочіе мелкіе расходы	400	—		
		7750	—		
	Ожидается дохода отъ Д/Трудолюбія	5000	—	2750	—
7	Отчисленіе въ неприк. кап.				
	Предполагается къ отчисленію 10% изъ доходовъ			1700	—
				23794	—

Предсѣдатель *С. С. Арутюновъ.*

Вице-Предсѣдатель *Н. А. Абелянъ.*

Члены:

А. Г. Вацьянцъ (Казначей)

Н. Г. Давтянъ

Ф. А. Мардановъ

Б. Д. Саркисянъ

И. Я. Сагателянъ

А. И. Теръ-Каспаровъ

Е. Г. Юзбашева

Секретарь-Членъ Правленія *Я. К. Кочарянъ.*

ОПЕЧАТКИ.

Напечатано:

Слѣдуетъ:

На 3 стр.	7 стр. сверху	Е. Х. Саркисовъ	Е. Х. Саркисова.
" 6	въ Балансѣ въ статьѣ актива „Касса“	391—46	491—46
" "	пропущена статья: Страхование билетовъ		106—50
" "	въ итогѣ актива	268035—40	268141—90
" "	" пассивѣ		
" "	въ статьѣ „Капиталы“	262868—15	262974—65
" "	въ итогѣ пассива	268035—40	268141—40
" 4 стр.	армянскаго текста въ Балансѣ тѣ же опечатки, что и въ русскомъ текстѣ.		
" 10 стр.	денежнаго отчета 6 ст. св.	4566—28	4459—78
" " "	" " 7 " "	194701—39	194807—89
" 13 "	" " 3 " "	1060—	1600—
" " "	" " 9 " "	389—17 2035—67	389—17 2935—67
" 29 "	" " 3 " "	194701—39	194807—89
" 30	въ концѣ пропущена статья <i>разныхъ издержекъ</i> : страхование билетовъ		106 р. 50 к.
" "	Общій итогъ	268035—40	268141—90
" 31	Общій итогъ % бумагъ	105375—40	106127—79
" 43	стр 2 стр. св.	И. А. Абелянъ	Н. А. Абелянъ
" "	" 9 " "	Е. Е. Юзбашева	Е. Г. Юзбашева
" 12	" 4 " "	100—70	200—70
" 25	" 3 " "	166—67	1666—67

